

PĒTĪJUMS

Rīgas attīstības teritoriju potenciāla izvērtējums

**SIA Grupa93
2012**

Saturs

1. ATTĪSTĪBAS TERITORIJU NOTEIKŠANAS METODOLOĢIJA	4
1.1. Attīstības teritorija.....	4
1.2. Attīstības teritoriju noteikšana	5
1.2.1. Pirmais posms. Teritoriju sākotnējā saraksta izveide un kartēšana.....	5
1.2.2. Otrais posms. Kritēriju izstrāde un teritoriju grupēšana	6
1.2.3. Trešais posms – potenciālo attīstības teritoriju izvērtējums.....	18
1.2.4. Ceturtais posms – vadlīniju sagatavošana izvēlēto teritoriju attīstībai.....	21
2. POTENCIĀLO ATTĪSTĪBAS TERITORIJU SĀKOTNĒJĀ KOPA	22
2.1. Plānošanas dokumentu izvērtējums	23
2.1.1. Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam.....	23
2.1.2. Rīgas attīstības programma 2010. – 2013.gadam	23
2.1.3. Rīgas teritorijas plānojums 2006. – 2018.gadam	27
2.1.4. Detālplānojumi	32
2.2. Pētījumi	36
2.2.1. Rīgas pilsētas degradēto objektu un teritoriju revitalizācijas programma, 2009	36
2.2.2. Vadlīnijas Rīgas pilsētas inženierinfrastruktūras turpmākai attīstībai	36
2.3. Attīstības aktivitātes	37
3. VADLĪNIJAS ATTĪSTĪBAS TERITORIJĀM	39
3.1. Vadlīnijas teritorijām.....	39
3.2. Teritoriju attīstības instrumenti	44
3.3. Potenciālās attīstības teritorijas – portreti	49
3.3.1. Zinātnes un izglītības centrs	49
3.3.2. Granīta ielas ražošanas teritorija	63
3.3.3. Skanste	72
3.3.4. Mežaparks +	83
3.3.5. Centrs	95
3.3.6. Maskavas forštate	99
3.3.7. Rīgas centra un lidostas „Rīga” savienojums.....	108
4. TERITORIJAS IEGUVUMU UN ZAUDĒJUMU PĀRSKATS.....	111
5. TERITORIJU ATTĪSTĪBAS SECĪBA (līdz 2020. gadam, 2020. – 2030. gads)	116
6. PAŠVALDĪBAS ATBALSTS UN INVESTĪCIJAS	119
6.1. Kopsavilkums par attīstības teritorijās nepieciešamajām investīcijām	119
6.2. Teritorijās nepieciešamo investīciju izklāsts.....	122
6.2.1. Zinātnes un izglītības centrs	122
6.2.2. Skanste	123
6.2.3. Mežaparks	126
6.2.4. Granīta ielas ražošanas teritorija	127
6.2.5. Maskavas forštate	128
6.3. Privātā sektora investīcijas	129
7. IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN AVOTI.....	130
8. PIELIKUMI	132

IEVADS

Pētījums „Rīgas attīstības teritoriju potenciāla izvērtējums” ir izstrādāts kā pamats Rīgas attīstības programmas 2014.–2020. gadam un Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam atbilstošo sadaļu sagatavošanai. .

Tā **mērķis** ir, balstoties uz pētījuma ietvaros izstrādātiem kritērijiem, identificēt Rīgas pilsētā esošās un potenciālās prioritārās attīstības teritorijas un katrai teritorijai sagatavot ieteicamās attīstības vadlīnijas.

Pētījuma mērķu sasniegšanai tika izvirzīti šādi **uzdevumi**:

- izstrādāt metodoloģiju teritoriju atlasei;
- izstrādāt kritērijus atlasīto attīstības teritoriju definēšanai;
- balstoties uz kritērijiem definēt potenciālās attīstības teritorijas;
- izstrādāt ieguvumu un zaudējumu analīzi attīstot vai neattīstot konkrēto teritoriju;
- izvērtēt attīstības teritorijas, nosakot to funkcionālo potenciālu, attīstītāju (privātais, valsts, pašvaldības sektors).
- sagatavot teritoriju attīstības vadlīnijas.
- sagatavot kartogrāfisko materiālu, kas atspoguļo situāciju.

Pētījuma izstrādes laikā tika organizētas divas nozaru ekspertu sanāksmes un diskusijās iegūtie rezultāti ir ņemti vērā un iestrādāti pētījumā (diskusiju protokoli 1. un 2. pielikumā) .

Pētījuma rezultātā ir noteiktas teritorijas, kuru attīstība ir stratēģiski nozīmīga visas pilsētas mērogā – tās būtiski ietekmē Rīgas izaugsmi kopumā:

- veicina iedzīvotāju piesaisti;
- ģenerē ienākumus;
- nostiprina galvaspilsētas funkcijas un Rīgas konkurētspēju starptautiskā mērogā.

Plašāk analizētās teritorijas ir izvēlētas balstoties uz Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025. gadam darbības laiku un Rīgas Attīstības programmas 2014. – 2020.gadam darbības laiku. Kopumā pētījuma identificētas septiņas prioritārās attīstības teritorijas. Tās izvēlētas, analizējot atlases teritoriju grupu, kas noteikta, atbilstoši pētījuma metodikai.

1. ATTĪSTĪBAS TERITORIJU NOTEIKŠANAS METODOLOĢIJA

1.1. Attīstības teritorija

Plānošanas pēctecība ir viens no galvenajiem principiem, kas ievērots attīstības teritoriju noteikšanā Rīgas pilsētā. Šim nolūkam ir izvērtēta Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam, Rīgas attīstības programma 2010.-2013.gadam un Rīgas teritorijas plānojums 2006.– 2018.gadam ar grozījumiem.

Analizētajos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos ir lietoti dažādi nosaukumi - jaunās attīstības teritorijas (TP), tuvākās attīstības teritorijas (AP), arī centru apbūves zonas, Rīgas jaunais centrs (struktūrplānā), lietots termins „vietējie centri” (centru apbūves teritorijas dzīvojamajos mikrorajonos). Nereti attīstības teritorijas asociētas ar paaugstinātas apbūves koncentrāciju dažādos pilsētas rajonos.

Kopumā jāsecina, ka neviennozīmīgais teritorijas jēdzieniskais pielietojums un šo teritoriju lielais skaits visā Rīgas teritorijā nav ļāvis fokusēt uzmanību uz būtiskajām teritorijas daļām un noteikt skaidras prioritātes.

Dokumentu analīze un ekspertu diskusijas iezīmēja dažādo pašreizējo sapratni par iespējamo attīstības teritoriju:

- **plašāks areāls** (piemēram, pilsētas centrs; Daugavas areāls; jaunais Centrs; Pierīga; augstceltņu ainava Pārdaugavā; primāri definējot – tuvāk centram / kuras ir tuvāk centram);
- **konkrētas teritorijas/pilsētas daļas** (piemēram, Skanste);
- **monofunkcionālas teritorijas** (lidosta; osta; Mežaparks);
- **pašvaldības aktivitāte teritorijā** (teritorija, kur koncentrēta mērķtiecīga darbība, mērķtiecīga pašvaldība intervence; vadītas pārmaiņas);
- **kontrole un plānveidīgums** (teritorijas, kur tiks veicināta plānveidīga attīstība; teritorijas, kuras ir pakļautas būtiskām izmaiņām ar augstu pievienoto vērtību; teritoriju attīstība, lai noritētu atbilstoši apbūves kvalitātēm / lai attīstība noritētu atbilstoši TIAN / lai nebūtu kā Skanstē; vietas, kur kaut kam jānotiek);
- **teritoriju pašreizējā izmantošana** (degradētas vai zaļās teritorijas, nosacīti brīvas teritorijas ar transformācijas iespējām);
- **visa Rīga** (visa Rīga / pilsētas teritorija / lai tiktu saprasts, kā un kas ir attīstība).

Šī pētījuma izpratnē - saskaņā ar pētījuma iepirkuma tehnisko specifikāciju - **Rīgas attīstības teritorijas saprotamas kā:**

- ekonomisko, infrastruktūras, telpisko un vides kritēriju kopai atbilstošas teritorijas, kurās, izmantojot kompleksu attīstības veicināšanas instrumentu kopumu, Rīgas pilsētas pašvaldībai ir iespējams nodrošināt šīs teritorijas un visas pilsētas straujāku izaugsmes procesu;
- Rīgai svarīgās teritorijas – lai koncentrētu uzmanību un resursus;
- rīcības teritorijas pilsētas attīstībai;
- pašvaldības izvēlētas teritorijas, kurās ieguldot resursus un koncentrējot uzmanību, rodas lielāka pievienotā vērtība visai pilsētai un ir nodrošināta optimāla pašvaldības investīciju atdeve.

Attīstības teritorijas noteiktas dažādiem laika posmiem, lai iezīmētu nākotnes izaugsmes iespējas (2030.g.), vienlaicīgi fokusējoties uz sasniedzamo rezultātu īstermiņā un vidējā termiņā (līdz 2020. gadam).

1.2. Attīstības teritoriju noteikšana

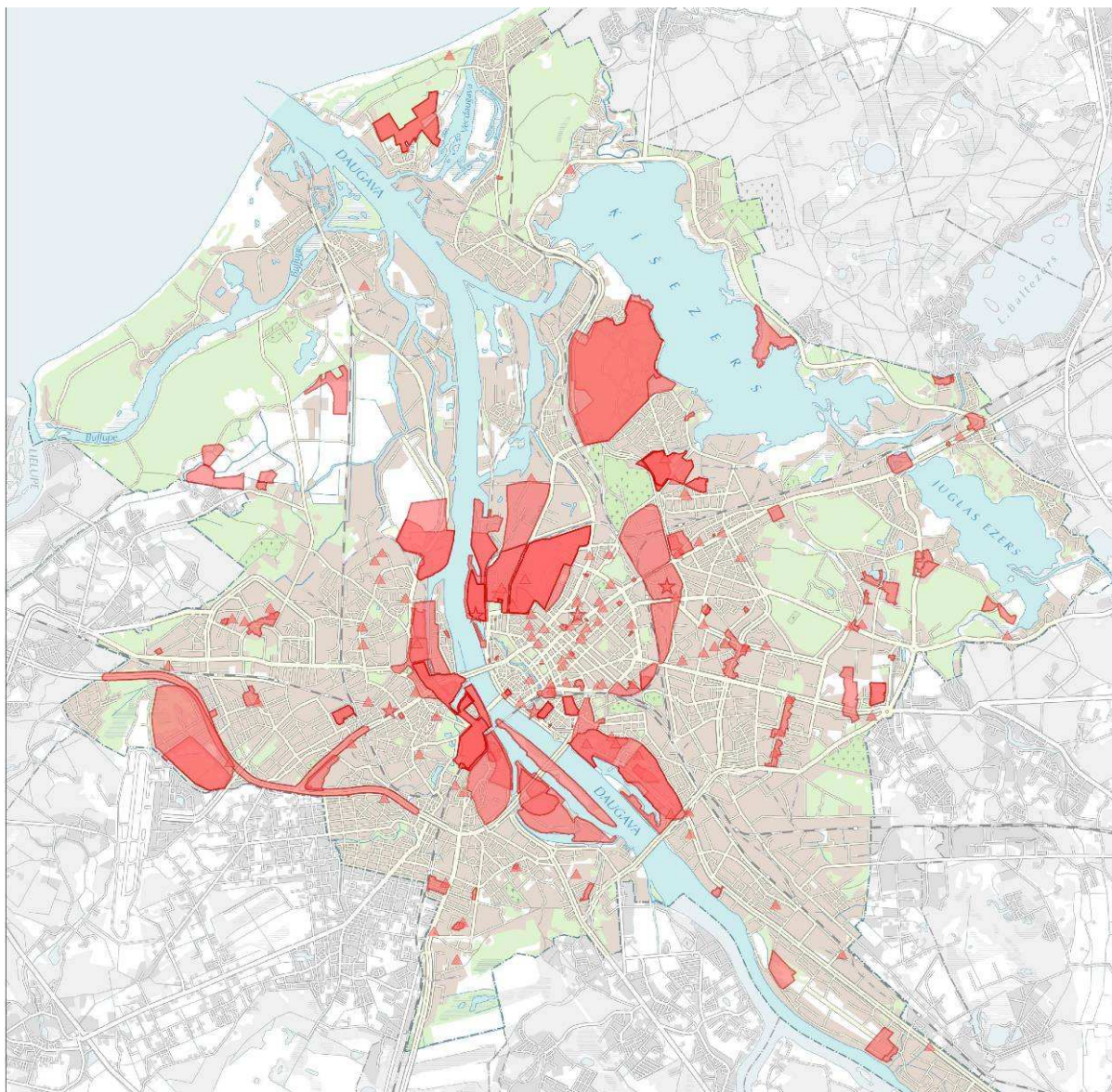
Lai noteiktu šīs teritorijas un izvērtētu to potenciālu, tika izmantotas kartogrāfiskās analīzes metodes, plānošanas dokumentu izvērtējums, ekspertu grupu diskusijas un individuālu ekspertu vērtējums.

1.2.1. Pirmais posms. Teritoriju sākotnējā saraksta izveide un kartēšana

Šī posma laikā tika veikts esošās situācijas izvērtējums – politikas un plānošanas dokumenti, būvniecības aktivitātes un attīstītāju ieceres - Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam, Rīgas attīstības programma 2010. – 2013.gadam, Rīgas teritorijas plānojums 2006. – 2018.gadam, obligātie, spēkā esošie un uzsāktie detālplānojumi, Rīgas pilsētas degradēto objektu un teritoriju revitalizācijas programma, vadlīnijas Rīgas pilsētas inženierinfrastruktūras turpmākajai attīstībai, Rīgas arhitekta kolēģijā skatītie projekti, teritoriju izpētes un attīstības koncepcijas, publiskās apspriešanas objekti (apkopojumu skat. 1. nodaļā un 8.pielikumā).

Papildus šai analīzei ir kartēti pilsētas radošie kvartāli, augstskolu izvietojums, pilsētas vārtu teritorijas, tirdzniecības centri un banku centrālie biroji. Dažādo teritoriju un objektu kopums atspoguļo aktivitātes Rīgas pilsētas teritorijā, laika posmā no 2004. līdz 2012. gadam.

Kopumā izveidotas 67 tematiskās kartes. Visas kartes sagatavotas shp un jpg formātos, ar pievienotām datu bāzēm (kartoshēmu sarakstu skatīt 10. pielikumā).

1. attēls *Identificētās attīstības teritorijas*

1.2.2. Otrais posms. Kritēriju izstrāde un teritoriju grupēšana

Šajā posmā, balstoties uz kartogrāfiskās analīzes rezultātiem un ekspertu viedokļiem, tika atlasītas 30 potenciālās attīstības teritorijas un noteiktas to robežas. Robežas veido:

- zemesgabalu robežas;
- dabiskās robežas (salas, pussalas);
- teritorijas plānojuma zonējuma robežas (piemēram, centru teritorijas);
- noteiktās obligāto detālplānojumu teritoriju robežas;
- attīstības ieceru teritorijas robežas;
- mākslīgās barjeras, kas norobežo teritorijas (dzelzceļš, maģistrāle, pilsētas kvartāli);

- apkaimju robežas.

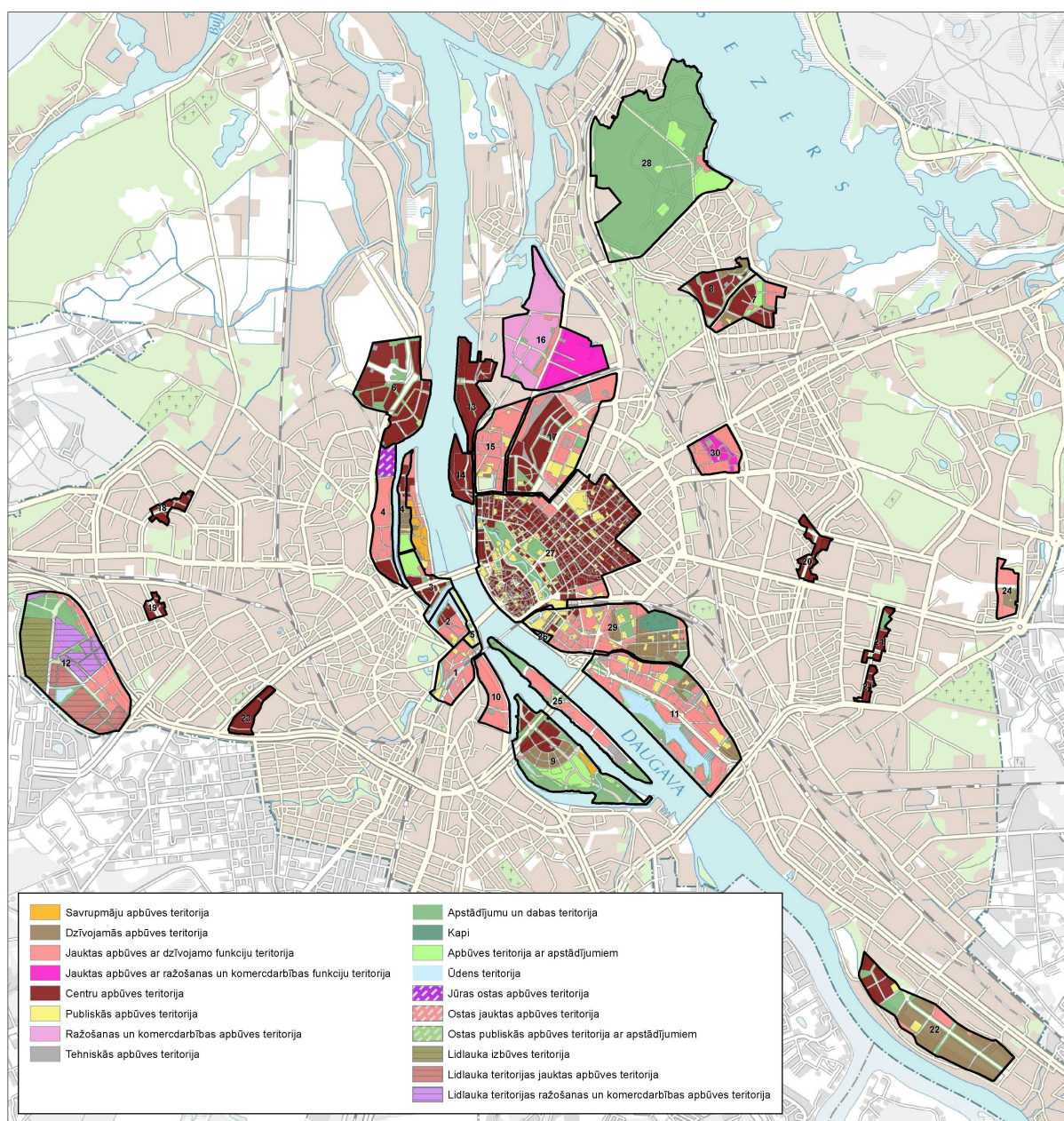
Nepieciešamības gadījumā robežas koriģētas, savienojot dažādās robežu kategorijas, ņemot vērā teritoriju integritāti un funkcionālās saites.

Otrā posma rezultātos netika iekļautas teritorijas ar lokālu ietekmi - apkaimju centru teritorijas un priekšlikumi mikrorajonu revitalizācijai - PSRS laika apbūves uzlabošanas pasākumiem.

Atlasītās 30 teritorijas skaidri iezīmē attīstības areālu Rīgas pilsētā – Rīgas centrs – apbūve gar Daugavu (2. un 3. attēls un 1.tabula).

2. attēls

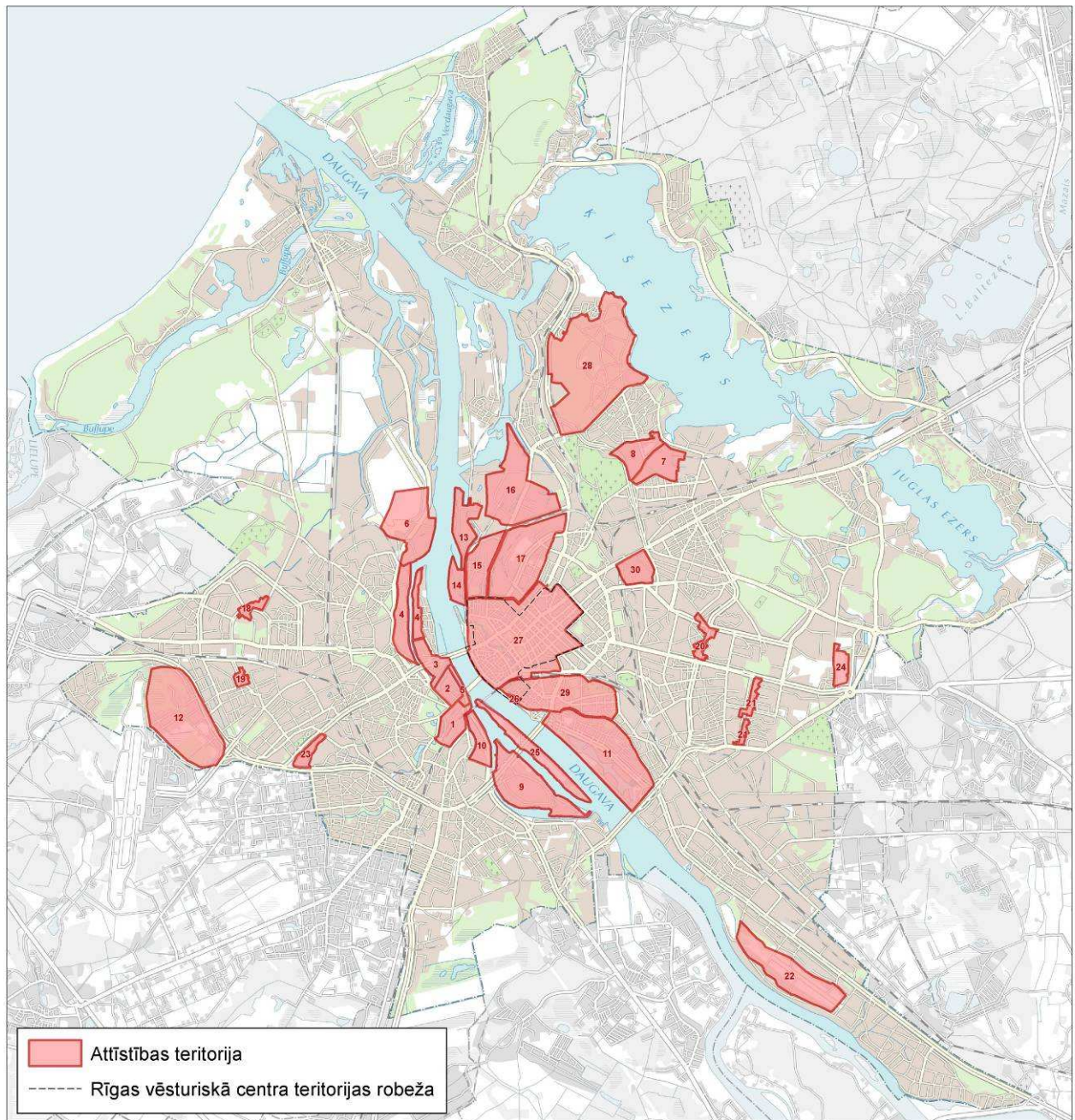
Atlasītās attīstības teritorijas

2. tabula

Atlasītās attīstības teritorijas

Nr.	Teritorijas nosaukums	Platība
1	Torņakalns	48,5
2	Klīversala	31,9
3	Ķīpsala (D daļa)	40,5
4	Daugavgrīvas iela-Zunda kanāls	91,3
5	LNB un AB dambis	12,3
6	Spilve „Ziemeļu centrs” (Podrags)	14,9
7	Ezerparks	59,1
8	Jaunais Mežaparks	56,4
9	Lucavsala	155,5
10	Mūkusala	39,6
11	Krasta ielas rajons	266,8
12	Mūkupurvs	262,2
13	Eksportosta	61,3
14	Andrejsala	31,4
15	Pētersala	74,9
16	Ganību dambis/Sarkandaugava)	193,6
17	Skanste	173
18	Imanta	14,9
19	Zolitūde	9,7
20	Purvciems	21,7
21	Pļavnieki	22,6
22	Rumbula	156
23	Lielirbes ielas un Kārļa Ulmaņa gatve	20,7
24	Dreiliņi	26,7
25	Zaķusala	73,5
26	Spīķeri	2,7
27	Rīgas vēsturiskais centrs	445,8
28	Mežaparks	427,6
29	Maskavas forštate	184,3
30	VEF	47,6

3. attēls Atlasītās attīstības teritorija ar numerāciju atbilstoši 1.tabulai

Vienlaicīgi ar teritoriju atlasī tikai veikta kritēriju izstrāde, kas nosaka:

- teritorijas ekonomisko potenciālu;
- inženiertehniskos apstākļus un pieejamās infrastruktūras novērtējumu;
- telpiskos un vides aspektus.

Lai arī kritēriji vienmēr var būt diskutabli, tomēr izvēlētie kritēriji atspoguļo teritorijas atbilstību pētījumā pieņemtajām attīstības prioritātēm un ir apspriesti ekspertu un departamenta speciālistu lokā. Kritēriji sniegti 2.tabulā. Pētījuma metode un kritēriju piemērošana atbilst stratēģiskās plānošanas līmenim un detalizācijai, piemēram – kritērijā nelabvēlīgi vai labvēlīgi būvniecības apstākļi ir apkopoti secinājumi par dažādiem faktoriem, kas ietekmē būvniecības iespējas

(hidroloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi, nepieciešamība izbūvēt meliorāciju, u.tml.). Galvenie aspekti kritēriju izvēlē:

- teritorijas attīstības nozīme pilsētas mērogā;
- pašvaldības finansējuma racionāla izmantošana.

Kritēriju izvēlē un teritoriju izvērtēšanā ir līdzsvaroti iepriekšminētie galvenie aspekti. Visi izvērstie vides apstākļi nav vienīgais pamats attīstības teritoriju noteikšanai – izdevīgākās vietas attīstībai ir t.s. „greenfields”, bet tā nevar būt pašvaldības politika, īpaši sarūkošas pilsētas kontekstā. Ar kritēriju metodi atlasītās teritorijas pilnībā sakrīt ar ekspertu viedokli par potenciālajām prioritārajām attīstības teritorijām.

2. tabula Kritēriji attīstības teritoriju atlase

1. Telpiskie un vides aspekti
1.1. Kompaktā pilsēta – attālums no centra/novietojums pilsētā Attālums no centra/novietojums pilsētā – atspoguļo teritorijas attīstības nozīmi un atbilstību stratēģiskajam mērķim veidot kompaktu, ilgtspējīgu, racionāli apsaimniekojamu pilsētu, atsaucoties pilsētas sarukšanas izaicinājumam.
1 – ārpus 3 km zonas
2 – tiešā tuvumā centram
3 – centrs un tā robeža
1.2. Lielums Lielums – atsevišķi, izolēti objekti un nelielas teritorijas, to attīstība ir ar lokālu ietekmi.
1 – 20-50 ha
2 – 50-100 ha
3 – lielāka par 100 ha
1.3. Ietekme uz robežteritorijām Ietekme uz robežteritorijām – atspoguļo, vai teritorijas attīstībai ir plašāka ietekme par lokālo (pilsētas nozīme).
1 – Jaunizveidotā infrastruktūra vajadzīga tikai šai teritorijai
2 – Jaunizveidotā infrastruktūra nenožīmīgi uzlabo esošās apbūves pievilcīgumu
3 – Jaunizveidotā infrastruktūra ievērojami uzlabo esošās apbūves pievilcīgumu
2. Inženiertehniskie apstākļi un pieejamā infrastruktūra
2.1. Ceļu infrastruktūras pietiekamība Ceļu infrastruktūras pietiekamība – indikatīvi atspoguļo ieguldījumu nepieciešamību un racionālu līdzekļu izmantošanu.

1 – Ceļu infrastruktūra jāveido, ērtu veloceļu nav
2 – Esošā ceļu infrastruktūra pastāv, bet tā jārekonstruē lai palielinātu caurlaides spēju, jāveido veloceļu infrastruktūra citās pilsētas daļās.
3 - Esošā ceļu infrastruktūra ir pietiekama un neprasa būtiskus ieguldījumus, teritorija pieslēdzas veloceļu tīklam.
2.2. Sabiedriskais transports Sabiedriskais transports– indikatīvi atspoguļo ieguldījumu nepieciešamību un racionālu līdzekļu izmantošanu.
1 – Sabiedriskā transporta nav un tas ir jāievada attīstības teritorijā
2 – Esošais sabiedriskā transporta tīkls apkalpo attīstības teritoriju, taču to nepieciešams paplašināt
3 – Esošais sabiedriskā transporta nodrošinājums ir pietiekošs
2.3. Elektroenerģijas apgāde Elektroenerģijas apgāde– indikatīvi atspoguļo ieguldījumu nepieciešamību un racionālu līdzekļu izmantošanu.
1 – Teritorijā nav pieejama elektroenerģijas apgāde
2 – Teritorijā pieejama elektroenerģijas apgāde, taču prasa būtisku jaudas paplašināšanu
3 – Esošās elektroapgādes jaudas ir pietiekošas, lai apkalpotu attīstības teritoriju, vai nepieciešami nelieli ieguldījumi
2.4. Centralizētā siltumapgāde Centralizētā siltumapgāde– indikatīvi atspoguļo ieguldījumu nepieciešamību un racionālu līdzekļu izmantošanu.
1 – Teritorijā nav pieejama centralizētā siltumapgāde
2 – Teritorijā pieejama centralizētā siltumapgāde, taču prasa būtisku jaudas paplašināšanu
3 – Esošās centralizētās siltumapgādes jaudas ir pietiekošas, lai apkalpotu attīstības teritoriju, vai nepieciešami nelieli ieguldījumi
2.5. Centralizētā ūdensapgāde, notekūdeņu kanalizācija un lietus ūdeņu novadīšana Centralizētā ūdensapgāde, notekūdeņu kanalizācija un lietus ūdeņu novadīšana– indikatīvi atspoguļo ieguldījumu nepieciešamību un racionālu līdzekļu izmantošanu.
1 – Teritorijā nav pieejama centralizētā ūdensapgāde, notekūdeņu kanalizācija un lietus ūdeņu novadīšana
2 – Teritorijā pieejama centralizētā ūdensapgāde, notekūdeņu kanalizācija un lietus ūdeņu novadīšana, taču prasa būtisku jaudas paplašināšanu
3 – Esošās centralizētās ūdensapgādes, notekūdeņu kanalizācijas un lietus ūdeņu novadīšanas jaudas

ir pietiekošas, lai apkalpotu attīstības teritoriju, vai nepieciešami nelieli ieguldījumi
2.6. Būvniecības apstākļi Būvniecības apstākļi – indikatīvi atspoguļo ieguldījumu nepieciešamību un racionālu līdzekļu izmantošanu.
1 – Nelabvēlīgi
2 – Vidēji labvēlīgi
3 – Labvēlīgi
3. Ekonomiskie aspekti
3.1. Ietekme pilsētas mērogā (lokāla nozīme – mazāk par 500 darba vietām)
1- darbavietu skaits 500 - 1000
2 - darbavietu skaits 1000 - 5000
3 – vairāk kā 5000
3.2. Pašvaldības zemes/īpašumi/objekti Pašvaldības zemes/īpašumi/objekti – pašvaldības īpašumu esamība nozīmē vienkāršāku projekta virzības shēmu, administrēšanu.
1- nav
2 – nedaudz, līdz 20% teritorijas
3 – vairāk kā 20% teritorijas
3.3. Teritorijas attīstības stadija Teritorijas attīstības stadija – atspoguļo esošo investīciju daudzumu, attīstītāju interesei.
0 – nav aktivitāšu;
1- formulēta attīstības ideja;
2 – izstrādāts detālplānojums;
3 – izstrādāts būvprojekts;
4 – izņemta būvatļauja;
5 – būvdarbi vai uzbūvēti objekti
3.4. Attīstības projektu aptvertā teritorija Attīstības projektu aptvertā teritorija - atspoguļo esošo investīciju daudzumu, attīstītāju interesei.
1- mazāk par 10% teritorijas
2- 10-30% teritorijas
3 – vairāk kā 30%

Izveidoto kritēriju kopums, piemērots atlasītajām teritorijām, ļāva tās savstarpēji salīdzināt un noteikt prioritārās teritorijas jeb teritorijas ar vislielāko attīstības potenciālu (skat. attīstības teritoriju izvērtējuma tabulu 9. pielikumā)

Trešajam posmam tika izvēlētas 5 teritorijas, kuras bija ieguvušas visaugstāko punktu skaitu, pie tam kreisā krasta atsevišķās teritorijas, ņemot vērā augstskolu izvietojumu un ilgtermiņa attīstības tendences, tika apvienotas vienā plašākā – ZIC! teritorijā (Rīgas zinātnes un izglītības centrs).

Papildus šīm 5 teritorijām – **ZIC, Skanste, Maskavas forštate, Rīgas centrs un Mežaparks** - projekta darba grupa uzskatīja par nepieciešamu iekļaut vēl 2 teritorijas – ražošanas teritoriju **Granīta ielā un tramvaja līniju** - Rīgas centra savienojumu ar Rīgas lidostu.

Kā attīstības teritorija nav iekļauta **Ziemeļu koridora trase**, jo šī pētījuma kontekstā Ziemeļu transporta koridors ir ietverams citā projektu kategorijā nekā attīstības teritorijas. Tas ir svarīgs ilgtermiņa infrastruktūras projekts, kas, varētu pārbīdīt attīstības akcentus, tomēr pilsētas attīstības kontekstā Ziemeļu koridora trases izbūve negarantē attīstības akcentu pārbīdi pilsētā. Ņemot vērā mūsu noteikto prioritāti – kompakta pilsēta, šī akcentu pārbīde pat varētu nebūt vēlama, un var arī nenotikt – „kritiskās masas” trūkuma dēļ. Mūsu vērtējums par pilsētas attīstības kapacitāti, ātrumu un intensitāti ļauj secināt, ka teritorijas Rīgas centra tuvumā ir reālistisks piedāvājums un tieši atbilst pilsētās sarūkšanas tendencei/problēmai. Tas ir arī skaidrojums un iemesls lidostas savienojuma uzsvēršanai – tā ir šodienas nepieciešamība, turklāt tiešie ieguvēji ir ne tikai ceļotāji un Rīgas lidosta (pasažieru ērtība, lidostas prestižs, t.ml.), bet arī visas ceļam tuvējās apkaimes. Tas var būt interesants projekts tieši esošo apkaimju „atdzīvināšanai” un dzīves vides kvalitātes uzlabošanai – tas varētu būt pirmais reālais piemērs pilsētas attīstības asu plānošanai.

Ražošanas teritorijas¹

Rīgas ekonomiskajā profilā vairāk kā 90% no pilsētas IKP veido pakalpojumu sektors, bet rūpniecības īpatsvars ar gadiem samazinās un veido nepilnus astoņus procentus. Pilsētas ekonomikas attīstības tendences norāda, ka ir jāpievērš sevišķa uzmanība centieniem palielināt rūpniecības pievienoto vērtību, jo pretēji pakalpojumu nozarēm, kuras, ir vērstas uz iekšējā pieprasījuma apmierināšanu, augstas pievienotās vērtības rūpniecības produkcijas eksports attiecīgi kalpotu kā multiplikatīvs efekts pilsētas ekonomikas attīstībai.

¹ nodaļas sagatavošanā izmantota informācija no Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam, I. Franča promocijas darbs „Rīgas teritorijas funkcionālās struktūras transformācijai”, Latvijas Universitāte, Rīga 2004, „Rīgas ekonomikas nozaru izvērtējums pilsētas konkurētspējas paaugstināšanai”, SIA „Baltijas konsultācijas”, 2010. žurnāla „The Economist” materiāli

Tas nodrošinātu ne tikai šajās rūpniecības nozarēs strādājošos ar augstiem ienākumiem, bet arī stimulētu dažādu veidu pakalpojumu sektora nozaru (loģistikas, mazumtirdzniecības, finanšu pakalpojumu) attīstību, kā arī palielinātu pilsētas un pašvaldības nodokļu ienākumu daļu. Šā iemesla dēļ var atzīt, ka tieši augstas pievienotās vērtības rūpniecības nozaru attīstība var kalpot kā ļoti būtisks faktors Rīgas pilsētas ekonomiskās attīstības un konkurētspējas stiprināšanas kontekstā, jo pašreizējās attīstības tendences jau liecina par zināmu pakalpojumu tirgu piesātinājumu.

Viena no Rīgas attīstības problēmām ir agrāko gadu rūpnieciskās ēkas un teritorijas, kas pašlaik netiek pietiekami intensīvi izmantotas. Pilsētas ekonomiskās bāzes izpētes liecina, ka ir samazinājusies rūpniecības salīdzinošā priekšrocība attiecībā pret pārējo Latviju un Baltijas valstīm. Daudzstāvu ēkas, kādās nereti tika veikta ražošana sociālisma apstākļos, lielākoties nav piemērotas modernās ražošanas prasībām.

Rīgas teritorijas plānojumā 2006. – 2018.gadam daudzas rūpnieciskās teritorijas ir zonētas citiem teritorijas izmantošanas veidiem, taču problēmas raksturs nav īpaši mainījies — vecās rūpnieciskās teritorijas joprojām nav pievilcīgas komercdarbībai.

Tai pat laikā lielākajā daļā Eiropas pilsētu saražotās produkcijas apjoms turpina pieaugt, kaut arī rūpniecībā nodarbināto skaits samazinās. Tā rezultātā lielākajā daļā pilsētu saglabājas teritorijas, kas kalpo rūpniecisko funkciju nodrošināšanai. Vēl viena raksturīga attīstīto valstu pilsētu iezīme ir tāda, ka teritorijās, kurās ilgstoši notika viena veida ražošana, tagad tiek attīstītas vairākas funkcijas, kas ietver ne tikai dažāda tipa ražošanu, bet arī produktu izplatīšanu, mazumtirdzniecību, birojus un citus teritorijas izmantošanas veidus.

Līdztekus izmaiņām darba raksturā mainās arī pašas darbavietas. Vidējais uzņēmumā nodarbināto cilvēku skaits samazinās, moderna rūpnieciskā ražošana prasa, lai lielākā daļa rūpniecisko ēku būtu izvietotas vienkāršās ēkās, kuru griestu augstums ir 5-7 metru robežās. Arvien mazākam skaitam uzņēmumu ir nepieciešama tieša piekļūšana dzelzceļam. Tā kā piegādes ātrums ir kļuvis par ļoti nozīmīgu faktoru, svarīgāk ir nodrošināt ērtu smago automašīnu piebraukšanu uzņēmumam;

Pašlaik pasaulē ir uzsākusies ražošanas rīku maiņa, notiek trešā industriālā revolūcija – ražošanas digitalizēšanās. Tiek veidotas jaunas ražošanas stratēģijas, kas balstītas uz automatizāciju, moduļiem, robotizāciju, produktivitātes paaugstināšanu un energoefektivitāti. Samazinās cilvēku skaits, kas iesaistīti ražošanā. Notiek pakāpeniska ražošanas atgriešanās Rietumeiropā.

Tai pašā laikā jau tuvāko 5-10 gadu laikā modernās tehnoloģijas (tādas kā 3D printeri (additive manufacturing) un jaunu materiālu ieviešana) ļaus dažādas preces un iekārtas izgatavot nelielos apjomos, veidot elastīgākas piegādes, balstoties uz sadarbības tīkliem internetā. Nelielas ražotnes, kuras izgatavos individuāla dizaina priekšmetus nelielos daudzumos specifiskām klientu vajadzībām, nākotnē aizvietos lielās rūpnīcas ar daudziem darbiniekiem.

Neskatoties uz šiem procesiem, saglabāsies nepieciešamība pēc lielāka mēroga ražošanas teritorijām mašīnbūvei, kokapstrādei un citām rūpniecības nozarēm, kurās Rīga var būt konkurētspējīga ar novietojumu, salīdzinoši lētāko darbaspēku un speciāli pielāgotām teritorijām (jāatzīmē, ka Viļņas pašvaldība ir uzsākusi 60 ha liela industriālā parka izveidi, Latvijā sekmīgi darbojas šādi parki Liepājā un Ventspilī). Pašlaik eksporta rādītājos Rīgā dominē tādas nozares kā: kokrūpniecība, transports, farmācija, enerģētika, dzērienu ražošana, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, kā arī metālapstrāde. Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2025.gadam jau ir identificētas jomas, uz kurām perspektīvā Rīga vēlas balstīt savu ekonomisko izaugsmi – šādas jomas ar augstu pievienoto vērtību: apstrādes rūpniecība, būvniecība, viesnīcas un restorāni, transports, glabāšana un sakari, konsultāciju pakalpojumi (IT, vadības, juridiskie), atpūtas un izklaides pakalpojumi un izglītības iestādes. Šāda situācija liek secināt, ka, iespējams, ir jāpārskata gan esošie teritorijas plānojuma nosacījumi attiecībā uz ražošanas teritorijās atļautajām funkcijām, gan attieksmi pret ražošanas sektoru citās funkcionālajās zonās, kur pašlaik ražošana nav atļauta. Plānošanas jomā nepieciešams arī noteikt atbilstošas prasības industriālā mantojuma saglabāšanai, jo Rīgas specifika ir arī tas, ka padomju periodā īstenotā ražošana un tās tehnoloģiskā atpalicība daudzviet Rīgā ļāva saglabāties arī vecākajām ražošanas ēkām, iekārtām un infrastruktūrai, kas tika izmantotas līdz pat 20. gadsimta deviņdesmitajiem gadiem. Ir jārada apstākļi, lai notiktu tāda pārbūve, kas nodrošinātu ekonomiski efektīvāku teritorijas izmantošanu.

Var prognozēt, ka Rīgā liela daļa esošo industriālo teritoriju paliks nepietiekami efektīvi izmantotas ilgā laika periodā, ņemot vērā no padomju laika mantoto rūpniecisko zonu lielo īpatsvaru. Aktīva ekonomiskā darbība tajās var atsākties tikai tad, ja pašvaldība izstrādās stimulus, lai šajās teritorijās varētu attīstīties citi teritorijas izmantošanas veidi. Savukārt, ražošanas, īpaši resursu ietilpīgu nozaru, straujākai izaugsmei impulsu varētu dot pašvaldības fokusēta uzmanība noteiktai, perspektīvai teritorijai, ko jaunajā pilsētas attīstības stratēģijā jāietver prioritāro attīstības teritoriju kategorijā. Šādas teritorijas attīstības veicināšanai nepieciešams pašvaldības aktīvs finansiāls un organizatorisks atbalsts. Ir nepieciešams izstrādāt arī juridiskos dokumentus privātā sektora un pašvaldības savstarpējai sadarbībai un atbildības pakāpes noteikšanai, kā arī jāizmanto starptautisko finanšu institūciju fondi un eksperti.

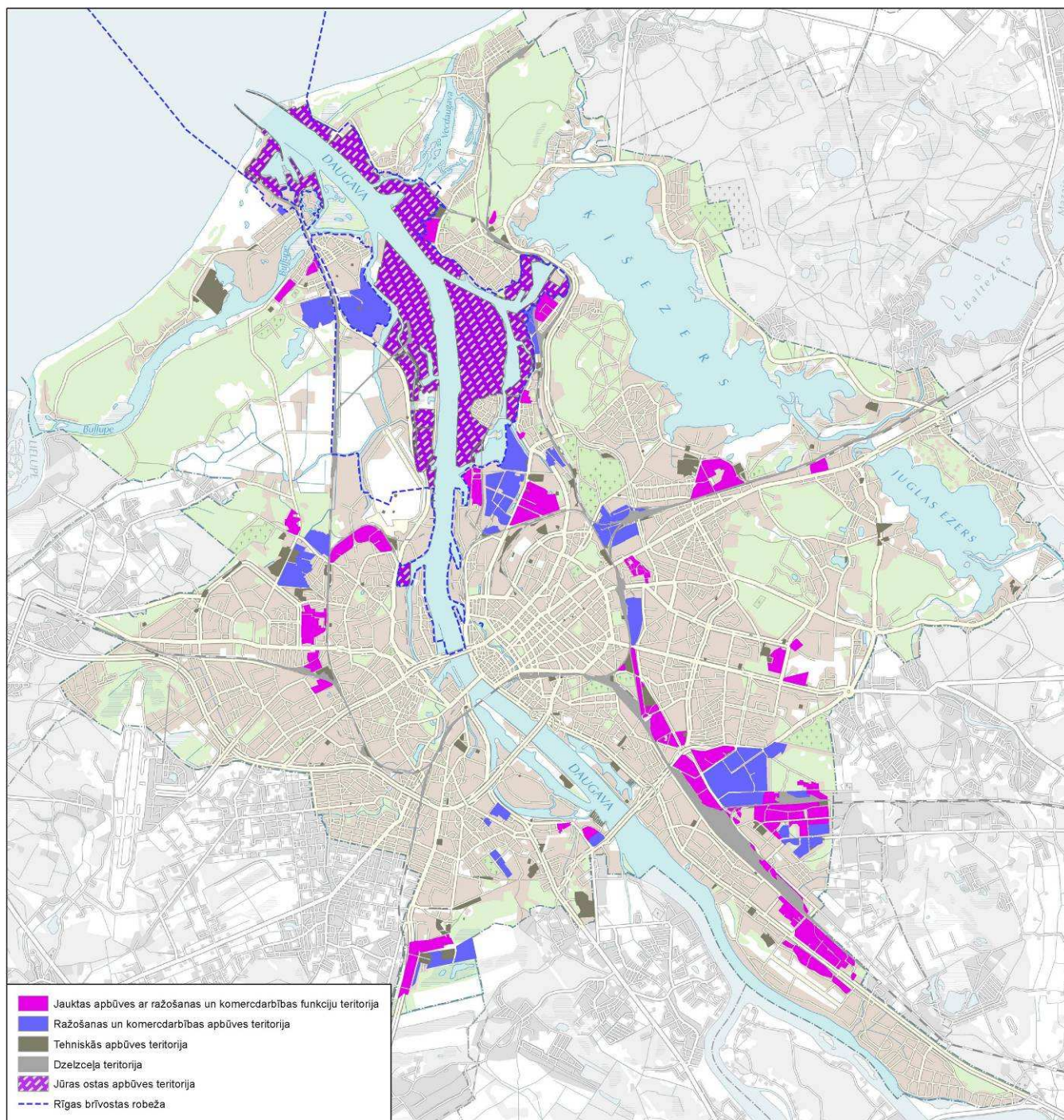
Būtiskākie pašvaldības instrumenti ražošanas prioritāro teritoriju attīstības veicināšanā: attīstību veicinoši izdevīgi teritorijas plānojuma nosacījumi, līdzdalība satiksmes un inženiertehniskās infrastruktūras būvniecībā, publiskās – privātās partnerības projekti.

Šī pētījuma ietvaros ir izvērtētas Rīgas teritorijas plānojumā 2006. – 2018.gadam noteiktās ražošanas zonas (Ražošanas un komercdarbības apbūves teritorijas (R), Jauktas apbūves teritorijas ar ražošanas un komercdarbības funkciju (JR), Tehniskās apbūves teritorijas (T), Ostas teritorija (O) (skat. 4.attēlu). Perspektīvāko teritoriju grupā iekļautas teritorijas Lāčupē / Spilvē, Vējzaķu salā (Ganību dambis / Sarkandaugava), Vienības gatvē, Rumbulā un Granīta ielas rajonā (skat. 5. attēlu).

Tālākajā atlasē tika novērtēts teritoriju potenciāls vairākās jomās:

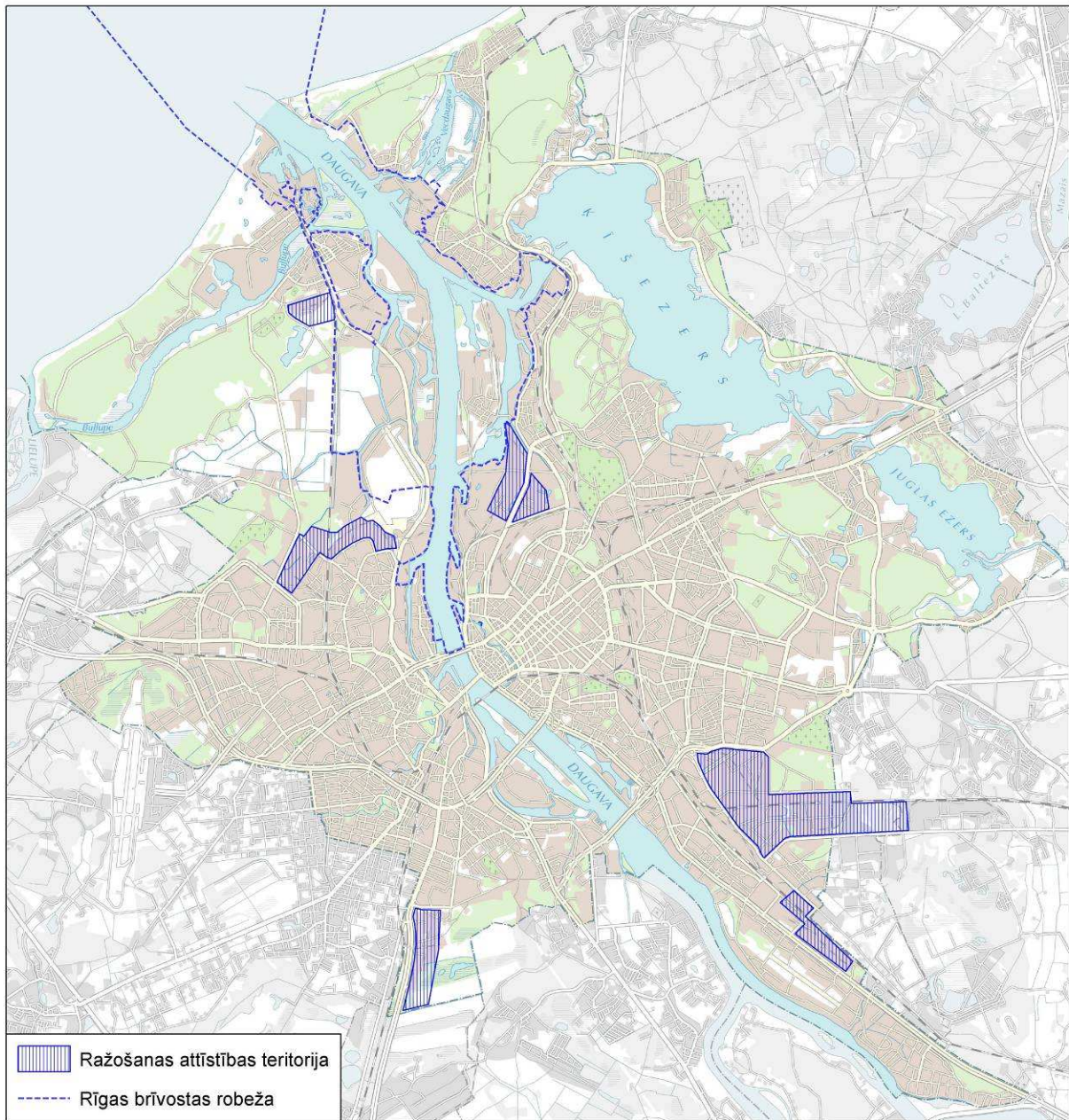
- Jaunas apbūves veidošanas iespējas (brīvās platības);
- Izvietojums pilsētā, piekļūšanas iespējas;
- Esošās attīstītāju aktivitātes (granīta ielas rajonā – arī aiz Rīgas robežas, Stopiņu novadā);
- Teritoriju inženiertehniskā apgāde;
- Teritoriju viengabalainība un lielums;
- Esošais un potenciālais darba vietu skaits;
- Pašvaldības zemju esamība.

Atbilstoši vērtējumam, lielākais attīstības potenciāls ir Granīta ielas teritorijai. Šo secinājumu apstiprina arī diskusijās paustie ekspertu viedokļi.

4. attēls

Ražošanas funkcija Rīgas teritorijas plānojumā 2006. – 2018.gadam

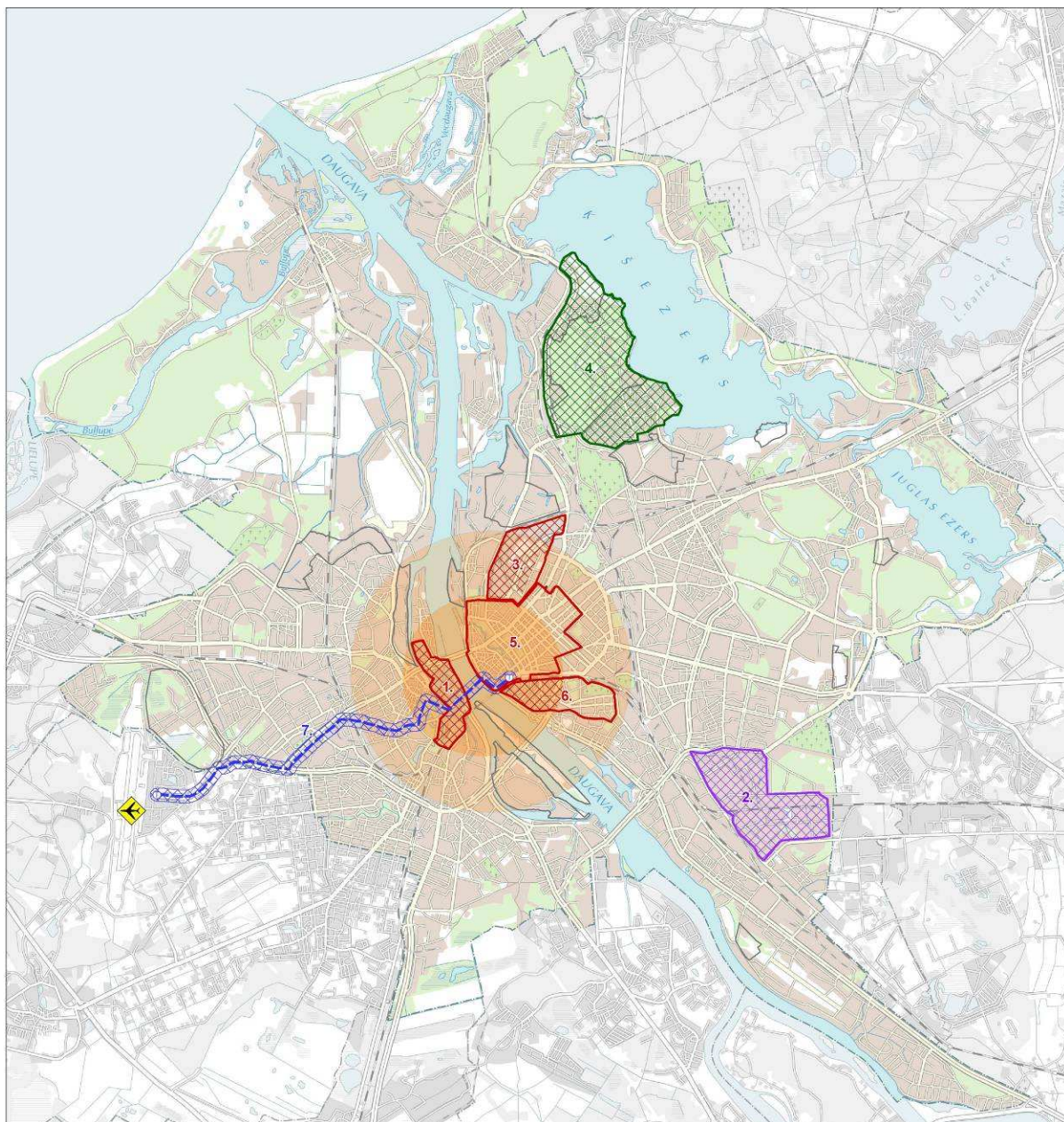
5. attēls *Ražošanas attīstības teritoriju atlasē grupa*

1.2.3. Trešais posms – potenciālo attīstības teritoriju izvērtējums

Septiņas atlasītās teritorijas tika pārbaudītas, uzklusot ekspertu viedokli diskusijās (skat. protokolus 1. un 2.pielikumā) par teritoriju attīstības iespējām līdz 2020.g. un 2030. gadam.

Situācijas kvalitatīvā izvērtējuma un diskusiju rezultātā tika labotas ZIC robežas un papildinātas vadlīnijas teritoriju attīstībai.

Šī procesa rezultātā iegūtas 7 teritorijas, kuras ir atšķirīgas savā starpā un katra pārstāv kādu Rīgas īpašo vērtību (6. attēls).

6. attēls Potenciālās attīstības teritorijas

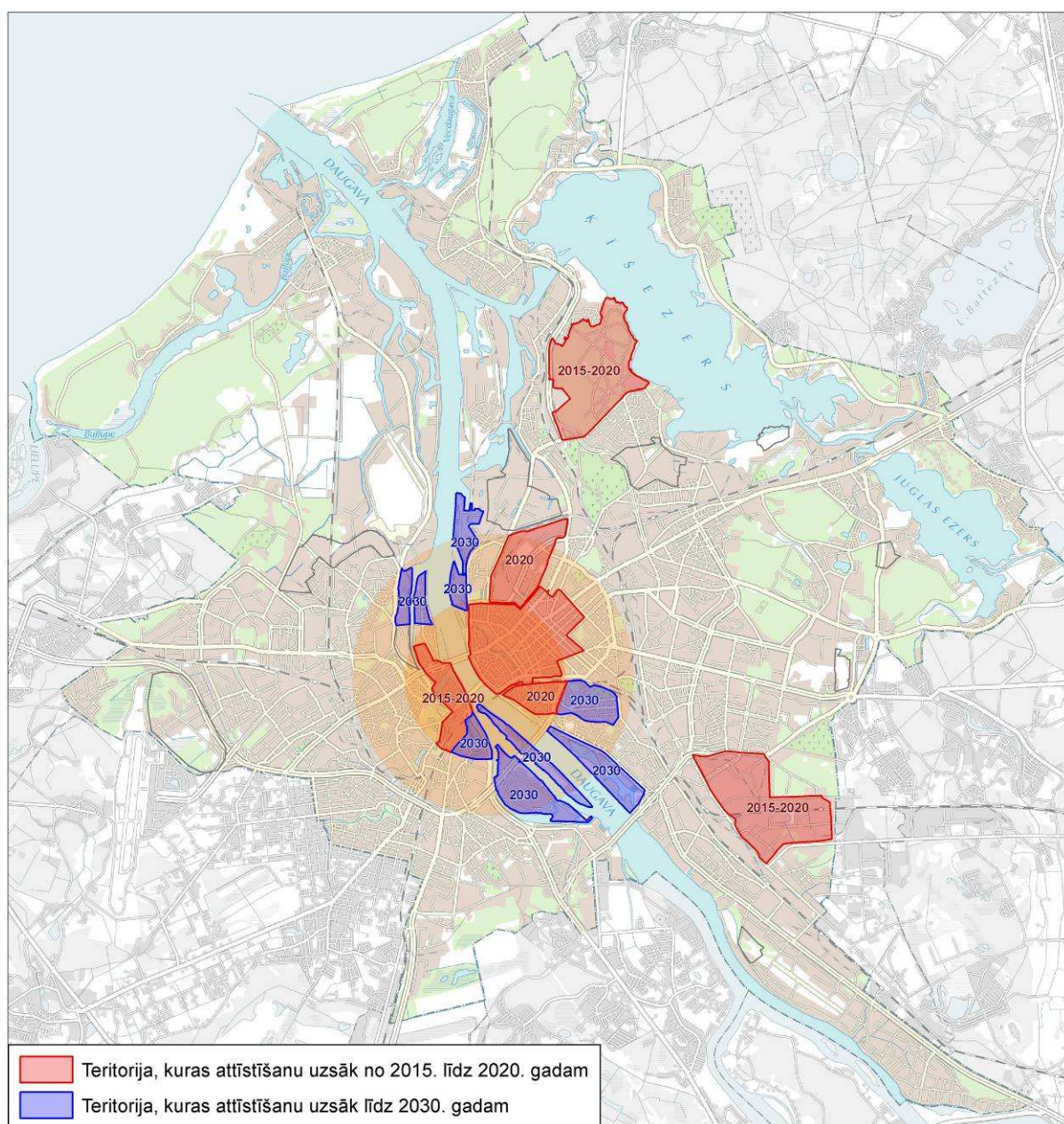
Attīstības teritorija	Stāsts/misija	Būtiskākie skaitļi un nozīme
Zinātnes un izglītības centrs	ZIC! ir Latvijas un Rīgas iespēja izglītības, zinātnes un uzņēmējdarbības kopdarbībai. Kopīgs parks, kopīgas sporta būves, kopīgas laboratorijas, kopīgi konferenču centri, kopīga publiskā ārtelpa (ieskaitot ūdeni), kopīgi veloceliņi, kopīga bibliotēka, dzelzceļa satiksme/autobusi, transports uz lidostu, kopīgs “zaļais	Starptautiskā konkurētspēja 30 000 studentu 11 000 iedzīvotāju 200 jaunu uzņēmumu

Attīstības teritorija	Stāsts/misija	Būtiskākie skaitļi un nozīme
	tēls”, kopīgi inkubatori un jaukta teritorijas izmantošana.	
Granīta iela	Vieta ražošanas uzņēmumiem ar nodrošinātu infrastruktūru un ātru darbības uzsākšanu.	Jaunas darbavietas un ražošanas attīstība 16 000 jaunu darbavietu
Skanste	Jaukta izmantošana un pievilcīga dzīves vide centra tuvumā	Zaļā struktūra – rajona publiskās ārtelpas mugurkauls 28 000 iedzīvotāju 40 000 nodarbināto
Mežaparks plus	Mežaparks+ ir Rīgai unikāla attīstības teritorija - meža, golfa, parka, Dziesmusvētku, ūdens, kultūrvēstures, sporta, notikumu un pilsētas pastaigu pieredzes savienojums. Pilsētas atpazīšanas zīme ārvalstīs (līdzīgi kā teritorijām Djurgarden Stokholmā un Prater Vīnē).	Pilsētas atpazīšanas zīme, vairāk kā 4000 vienlaicīgo apmeklētāju un 1 miljons apmeklētāju gadā
Rīgas centrs	Pilsētas centra publiskās ārtelpas ērtums ir Rīgas iedzīvotāju lepnums un veicina pasaules iedzīvotāju interesi (arī ārvalstu kompāniju izvietojanos Rīgā)	Rīga – Baltijas metropole, 700 000 iedzīvotāju pilsēta
Maskavas forštate	Rīgas savdabības un šarma saglabāšana globalizācijas laikmetā, vēsturiskā centra paplašinājums un savdabīga dzīves vieta.	jaunā Alberta iela
Rīgas centra savienojums ar lidostu	Pastāvīgs, ātrs un ērts Rīgas centra un ZIC! savienojums ar lidostu, kas dod attīstības impulsu apkārt esošajām teritorijām.	No centra līdz lidostai 20 minūtēs

1.2.4. Ceturtais posms – vadlīniju sagatavošana izvēlēto teritoriju attīstībai

Šajā posmā tika detalizēti izvērtētas attīstības teritorijas, nosakot to funkcionālo potenciālu un sagatavotas teritoriju attīstības vadlīnijas, kā arī izstrādāta ieguvumu un zaudējumu analīze, attīstot vai neattīstot konkrēto teritoriju. Tiek izvērtēti dažādi jautājumi:

- attīstības teritoriju saistība ar pilsētas stratēģiskajiem mērķiem;
- pēctecības jautājums;
- teritorijas lielums un robežas;
- iepriekšējā dinamika un attīstības pieredze;
- kādi faktori jāņem vērā, tās attīstot un kāds ir visefektīvākais instrumentu kopuma pielietojums (sekmējot pašvaldības investīciju atdeves efektivitāti).

7. attēls

Teritoriju attīstība pa etapiem

2. POTENCIĀLO ATTĪSTĪBAS TERITORIJU SĀKOTNĒJĀ KOPA

Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam ir jaunākais teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā formulētas pilsētas telpiskās attīstības prioritātes. Rīgas attīstības vīzijas vēstījums pauž: „Rīga – iespēja ikvienam!”. Šī ideja tālāk izvērstā prioritārajos mērķos. Telpiskā griezumā stratēģijā tie nav skatīti.

Stratēģijas prioritārie mērķi:

- izglītota un prasmīga sabiedrība;
- radoša un eiropeska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi;
- uz starptautisku sadarbību vērsta pilsētas ekonomikas attīstība;
- dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm.

Konkrētākā stratēģijas sadaļa, kur tiešā veidā izklāstīts pilsētas telpiskās attīstības virziens, ir Rīgas teritorijas plānošanas pamatnostādnes – stratēģijas ieviešanas instruments.

Rīgas teritorijas plānošanas pamatnostādnes:

- teritoriāli līdzsvarota pilsētas attīstība;
- pašvaldības funkciju realizācijai nepieciešamo zemju atpirkšana;
- priekšroka degradēto un citu jau urbanizēto teritoriju revitalizācijai un attīstīšanai;
- izvairīšanās no pilsētas izplešanās;
- esošajam pilsētas centram pakārtotu daudzfunkcionālu vietējo centru attīstība;
- Rīgas kā loģistikas un tirdzniecības centra attīstība;
- Rīgas kā vārtu pilsētas nozīmes palielināšana Eiropā (transports un sakari);
- jauktas izmantošanas prioritāte; pilsētas centrā priekšroka mājokļu funkcijai;
- Rīgas kultūras mantojuma saglabāšana, atjaunošana un izmantošana;
- ilgtspējīga būvniecība un teritorijas izmantošana, augstas kvalitātes arhitektūra;
- ūdensmalu attīstība un pieejamība;
- ūdens objektu izmantošana daudzveidīgas publiskās rekreācijas nolūkos;
- tirdzniecības ostas funkciju atvēršana prom no pilsētas centra;
- privāto un sabiedrības interešu līdzsvarošana teritorijas izmantošanā.

2.1. Plānošanas dokumentu izvērtējums

Rīgas teritorijas attīstības plānošanas dokumentu analīzē ir identificētas teritorijas, kuru attīstību pašvaldība uzskata par nozīmīgu un īpaši atbalstāmu. Tās veido pamatu Rīgas prioritārās attīstības teritoriju sākotnējai datu bāzei.

2.1.1. Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam

Rīgas pilsētas ilgtermiņa stratēģijā līdz 2025. gadam ir definēti pilsētas attīstības mērķi ilgtermiņa skatījumā, šo mērķu ieviešanas principi un procesa pārraudzības kārtība. Tajā indikatīvi iezīmētas prioritāro attīstības teritoriju kategorijas, kas konkretizētas citos plānošanas dokumentos:

- tradicionālais Rīgas centrs,
- esošajam pilsētas centram pakārtoti apkaimju apakšcentri;
- degradētie objekti un teritorijas tūristu iecienītās vietās;
- degradētās teritorijas un objekti, to revitalizācija un attīstība pilsētā kopumā;
- kvalitatīvas atpūtas vietas pilsētniekiem;
- ūdensmalu teritorijas.

Kā ekonomikas izaugsmes rādītājs stratēģijā minētas aktivitātes Rīgas ostā un lidostā; uzsvērta efektīvas transporta sistēmas nozīme. Attiecībā uz ekonomisko attīstību akcentēta Rīgas perspektīva balstīties uz nozarēm ar augstu pievienoto vērtību, starp kurām ir apstrādes rūpniecība, būvniecība, viesnīcas un restorāni, transports, glabāšana un sakari, konsultāciju pakalpojumi (IT, vadības, juridiskie), atpūtas un izklaides pakalpojumi, kā arī izglītības iestādes. Telpiskā griezumā stratēģijā šo nozaru attīstība nav skatīta, teritoriālā piesaiste ir detalizētākas plānošanas jautājums.

2.1.2. Rīgas attīstības programma 2010. – 2013.gadam

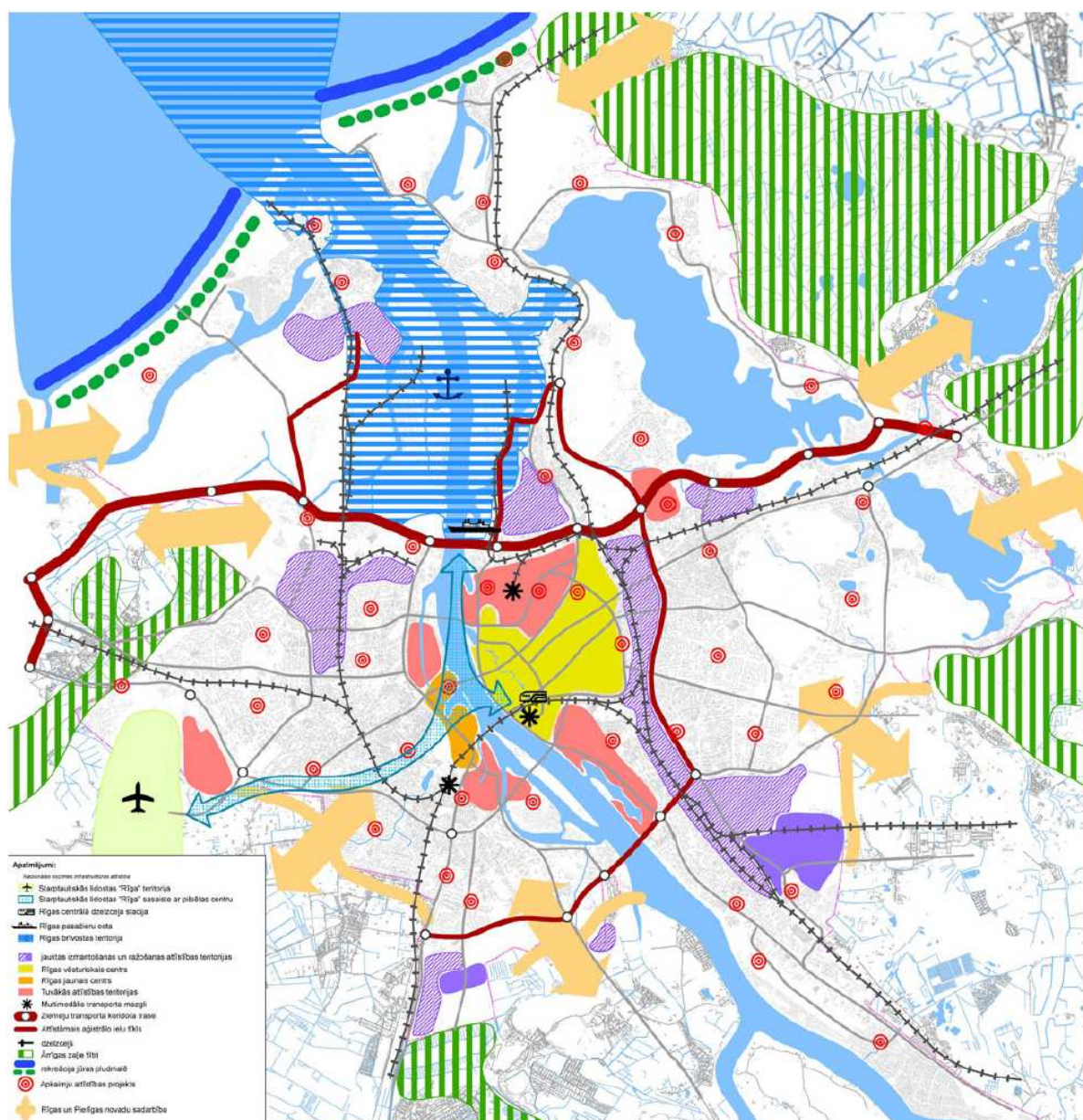
Rīgas pilsētas attīstības programma 2010.-2013.gadam – vidēja termiņa attīstības dokuments, kurā, balstoties uz pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģiju, definēti uzdevumi, programmas, rīcības un rezultāti stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanai. Attīstības programmā ir noteikta virkne teritoriju, kuru attīstība, tostarp, revitalizācija ir uzskatāma par pilsētas prioritāti.

Svarīgākie pilsētas plānojuma struktūras un funkcionālie mezgli, kā arī pilsētas interešu virzieni, kuru attīstību pilsēta definē kā prioritātes investīcijām vai padziļinātai izpētei attīstības programmas stratēģisko mērķu izpildes ietvaros, ir atspoguļoti Rīgas attīstības programmas telpiskās attīstības vadlīniju plānā, jeb Struktūrplānā.

Rīgas struktūrplāns

Vadlīnijās uzskatāmi grafiski attēlotas pilsētu veidojošo teritoriju galvenās kategorija (skat. 8. attēlu):

- areāli - Rīgas vēsturiskais centrs, Rīgas jaunais centrs, tuvākās attīstības teritorijas, jauktas izmantošanas un ražošanas attīstības teritorijas, Ārrīgas zaļās struktūras („zaļie filtri”), Rīgas brīvosta, apkaimes (apkaimju attīstības projekti);
- mezgli – starptautiskā lidosta Rīga, Rīgas centrālā dzelzceļa stacija, Rīgas pasažieru osta, multimodālie transporta mezgli;
- asis – starptautiskās lidostas Rīga sasaiste ar pilsētas centru, Ziemeļu transporta koridora trase, attīstāmais maģistrālo ielu tīkls, dzelzceļš, rekreācijas teritorijas jūras pludmalē.

8. attēls Rīgas struktūrplāns (Attīstības programma)

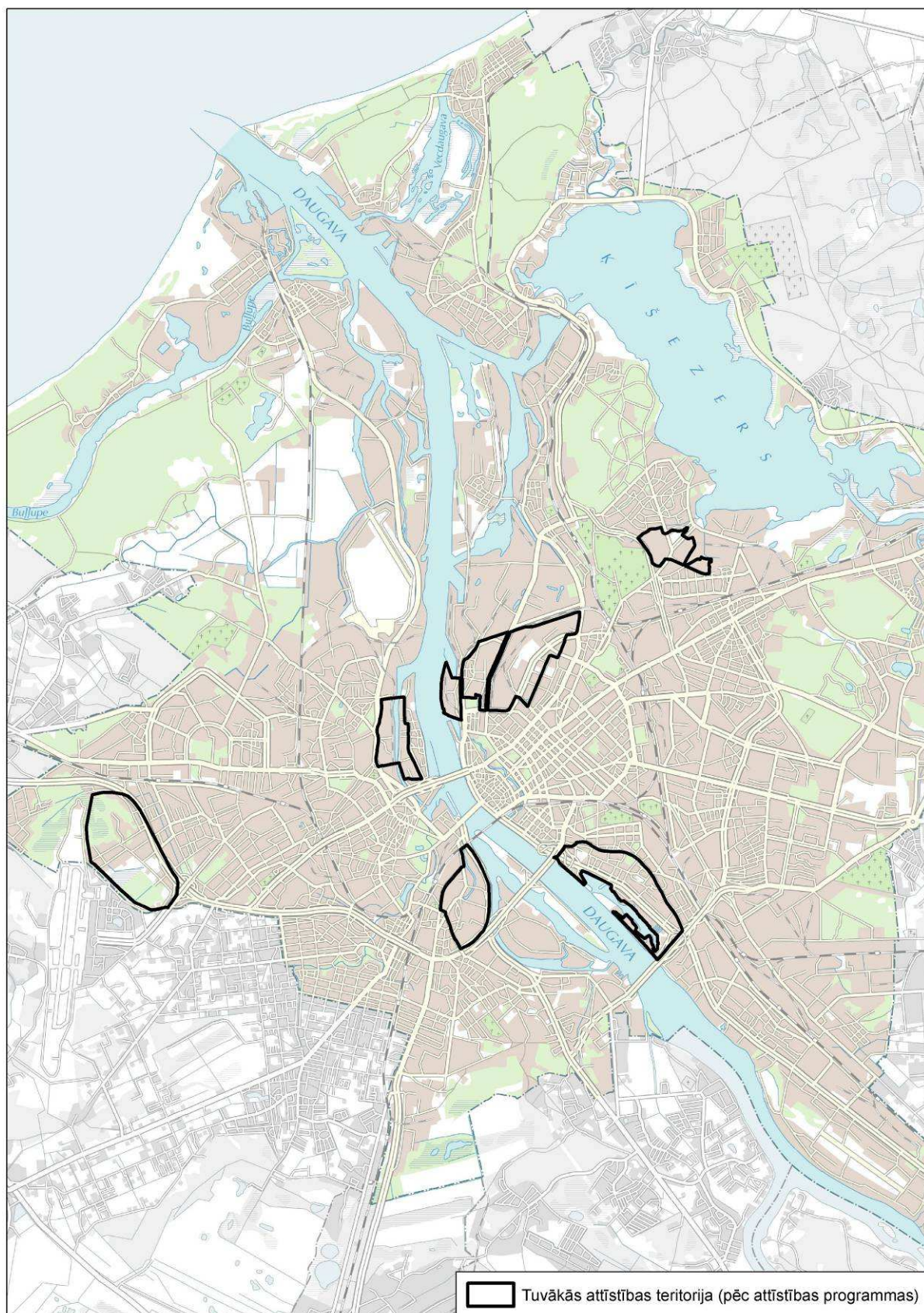
Attīstības programmā uzsvērts kompakts pilsētas attīstības princips un jauno attīstības teritoriju dislokācija ap esošo vēsturisko centru. Lielās transporta būves – Ziemeļu transporta koridors, Dienvidu tilts un Austrumu maģistrāle akcentētas kā nozīmīga pilsētas prioritāte. Līdzās deklarētajam kompakts pilsētas modelim programma uzrāda arī policentrisma elementus. Tajā noteikti uzdevumi tuvākajos gados lielu vērbu veltīt Rīgas apkaimju projektam, stiprinot vietējos centrus. Transporta sistēmā papildus galvenajiem starptautiskas nozīmes transporta mezgliem paredzēts attīstīt arī trīs multimodālos transporta mezglus. Raksturīgi, ka telpiskās attīstības vadlīniju plānā ir nolasāmas tikai divas „tīras” ražošanas attīstības teritorijas (papildus par tādu varētu uzskatīt arī Rīgas brīvostu).

Attīstības programmas īstenošanas svarīgākais instruments ir investīciju plāns. Tajā minēta virkne pasākumu, kas paredzētas konkrētu teritoriju attīstībai. To vidū ir gan lielākie transporta projekti (to ir vairums), gan lokālas aktivitātes.

2010.gada investīciju plāna projekti:

- Rīgas pilsētas un ostas integrācija TEN-T ceļu tīklā: Rīgas Ziemeļu transporta koridora pētījumu pabeigšana;
- Rīgas pilsētas un ostas integrācija TEN-T ceļu tīklā (Via Baltica Ziemeļu koridors Rīgā);
- Eiropas nozīmes veloceļu tīkla (EuroVelo 10) posms - veloceļš “Centrs- Berģi”;
- Grīziņkalna koka arhitektūras kompleksa restaurācija;
- Rīgas pilsētas degradētās teritorijas Torņakalnā revitalizācija, Jaunā Rīgas administratīvā centra Torņakalnā apakšzemes inženierkomunikāciju tehniskā projekta izstrāde un nepieciešamās infrastruktūras izbūve;
- Rīgas pilsētas degradētās teritorijas kvartālā starp Maskavas ielu, Krasta ielu un Turgeņeva ielu revitalizācija;
- Grīziņkalna un tam pieguļošā Miera dārza teritorijas revitalizācija;
- Andrejsalas teritorijas revitalizācija;
- Austrumu maģistrāle - Viestura – Meža prospekta satiksmes pārvada būvniecība;
- Austrumu maģistrāles projektēšana un būvniecība, t.sk. autoruzraudzība, būvuzraudzība.

2011.gada investīciju programmā ir ietverti vienīgi atsevišķu objektu projekti ar konkrētu teritoriālu piesaisti, bet 2012.gadā ekonomiskās darbības jomā investīciju programmā ietverts projekts Dienvidu tilta 3.kārtas no Bauskas ielas līdz Ziepniekkalna ielai būvniecība (galīgais norēķins par izpildītajiem darbiem).

9. attēls Tuvākās attīstības teritorijas Rīgas attīstības programmā 2010. – 2013.gadam

Attīstības programmā identificētās prioritārās attīstības teritorijas ir ietvertas 3.tabulā.

3. tabula Prioritārās attīstības teritorijas (Attīstības programma 2010.-2013.gadam)

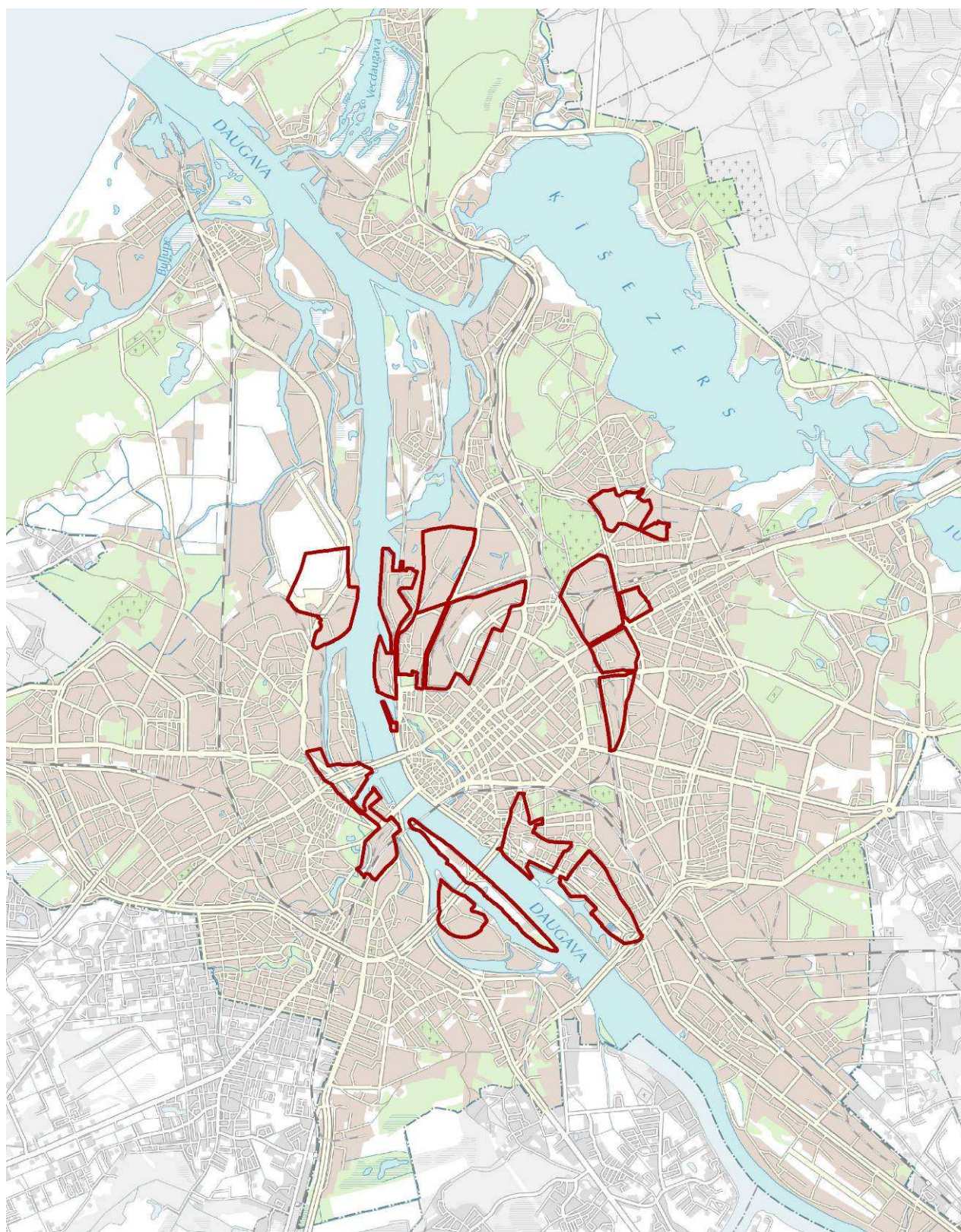
Nr. karto- shēmā	Tuvākās attīstības teritorijas
1.	Teritorija starp Daugavgrīvas ielu un Ķīpsalu
2.	Andrejsalas – Pētersalas apkaime,
3.	Skanste
4.	Mūkusala un Lucavsala,
5.	Krasta ielas rajons
6.	Teritorija starp Mežaparka un Čiekurkalna apkaimēm („Ezerparks”), kas atrodas būtiska transporta mezgla tuvumā.
7.	Mūkupurva teritorija

2.1.3. Rīgas teritorijas plānojums 2006. – 2018.gadam

Rīgas teritorijas plānojums 2006.-2018. gadam ir tapis pirms ilgtermiņa attīstības stratēģijas un attīstības programmas. Līdz ar to jaunākajos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos formulētas aktuālākas pilsētas attīstības konceptuālās nostādnes, salīdzinot ar teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstu. Šī pētījuma ietvaros atlasīto prioritāro attīstības teritoriju kopa ir izveidota pamatā balstoties uz teritorijas plānojuma saistošo daļu. Teritorijas, kuru attīstību pašvaldība uzskata par nozīmīgu vai perspektīvu, plānojumā nolasāmas vairākos veidos. Tās ir:

- Centru apbūves teritorijas;
- teritorijas, kurās atļauta paaugstināta apbūve;
- teritorijas, kurām obligāti izstrādājami detālplānojumi.

Teritorijas ir attēlotas 10. attēlā un to uzskaitījums sniegts 4.tabulā.

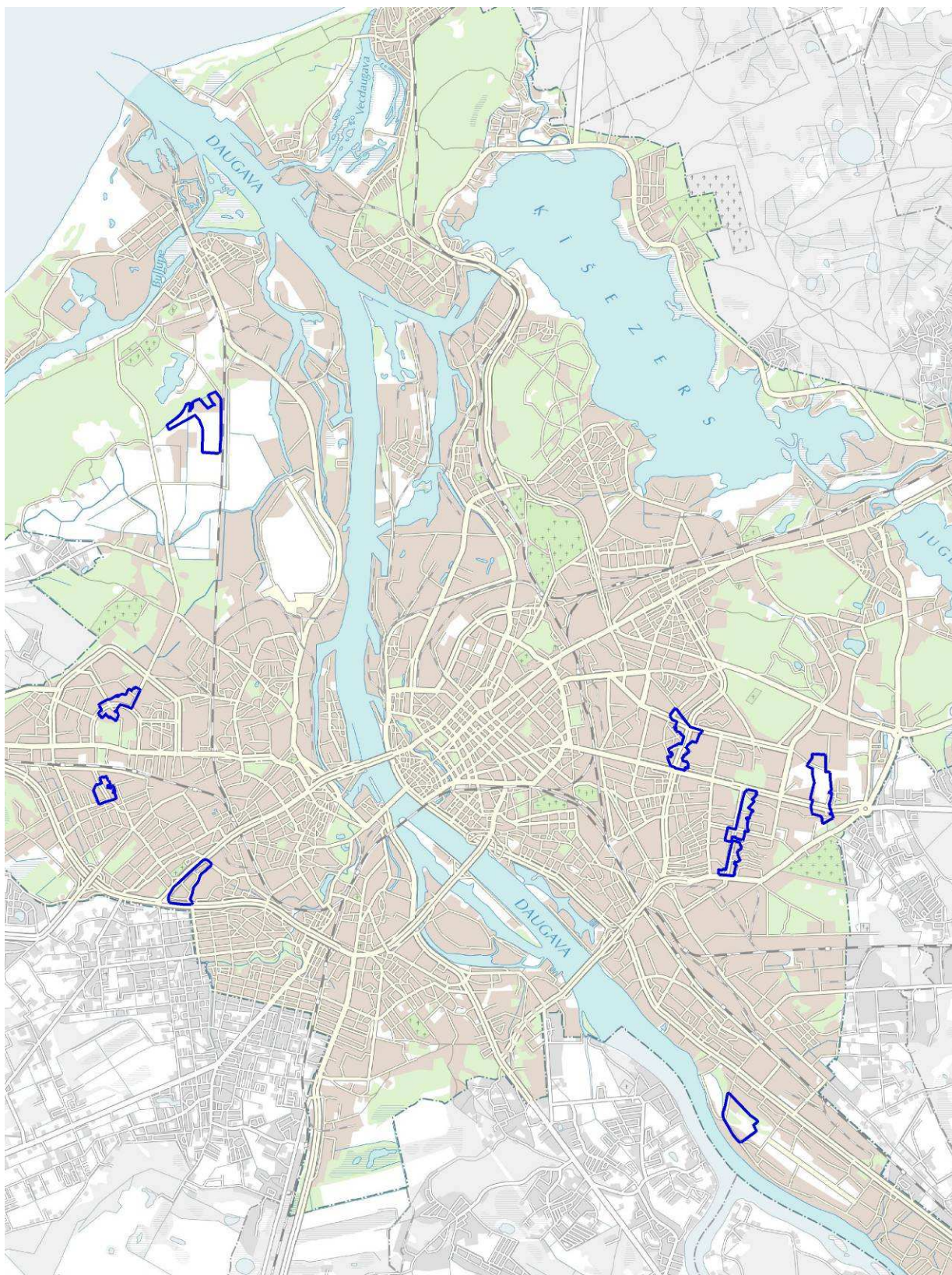

10. attēls *Jaunās attīstības teritorijas Rīgas teritorijas plānojumā 2006. – 2018.gadam*

4. tabula Jaunās attīstības teritorijas

Nr. karto- shēmā	Jaunās attīstības teritorijas
1.	Rīgas laikmetīgais jaunais administratīvais centrs (Ķīpsalas dienvidu daļa, tai pieguļošās teritorijas Zunda kanāla pretējā pusē, teritorijas ap Āgenskalna līci un Torņakalna tuvumā.)
2.	Spilve „Ziemeļu centrs” (Podrags)
3.	Ezerparks (starp Mežaparku un Čiekurkalnu)
4.	Lucavsala
5.	Zaķusala
6.	Teritorija starp Daugavgrīvas ielu un Ķīpsalu
7.	Krasta ielas rajons
8.	Eksportosta
9.	Andrejsala
10.	Pētersala
11.	Pasažieru osta
12.	Vējzaķu sala (Ganību dambis/Sarkandaugava)
13.	Skanstes apkaime
14.	Teika

Jaunās attīstības teritorijas kartoshēmā attēlotas, atbilstoši teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksta informācijai. Kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” tās ir noteiktas kā Centru apbūves teritorijas. Visas Jaunās attīstības teritorijas, izņemot Ezerparku, ieskauj vēsturisko centru un veido tā paplašinājumu, jeb nākošo loku, kas pārsniedzas pāri Daugavai. Papildus šīm attīstības teritorijām plānojumā akcentēti arī vietējie centri, kas atrodas nomaļus no vēsturiskā pilsētas kodola. Virkne vietējo centru ir uzsvērti vienīgi kartoshēmā „Perspektīvās plānojuma struktūra”, bez konkrētām robežām.

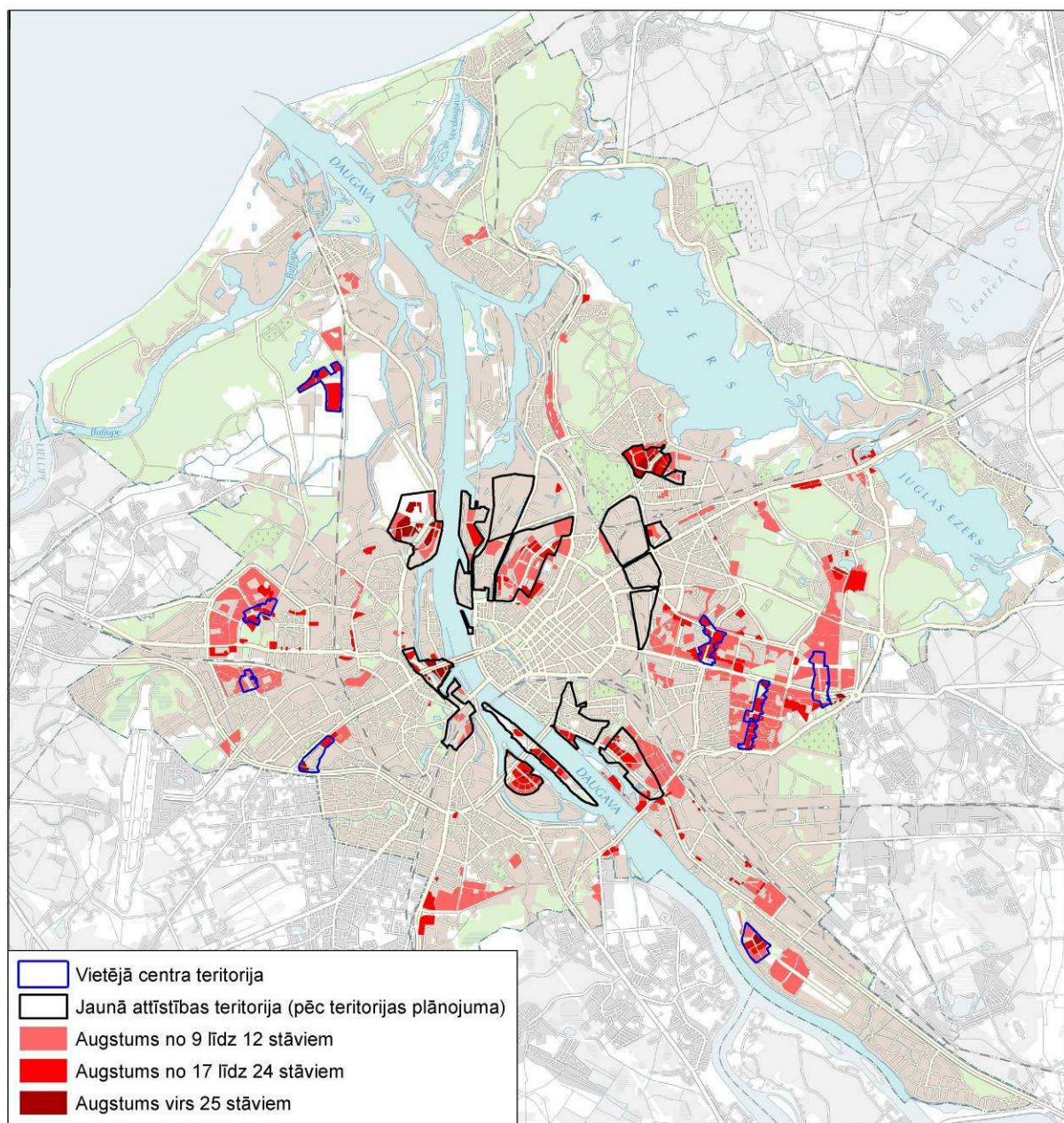

11. attēls Vietējie centri Rīgas teritorijas plānojumā 2006. – 2018.gadam (centru apbūves teritorijas kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana)

5.tabula Vietējo centru teritorijas, kas attēlotas Teritorijas plānojuma struktūrshēma „Perspektīvā plānojuma struktūra

Nr.	Vietējie centri Rīgas teritorijas plānojumā (kartoshēmā „Perspektīvā plānojuma struktūra”)
1.	Āgenskalns
2.	Centrs
3.	Teika
4.	Ķīpsala
5.	Mežaparks
6.	Ķengarags,
7.	Pētersala-Andrejsala,
8.	Maskavas forštate
9.	Bolderāja
10.	Vecmīlgrāvis
11.	Aplokciems
12.	Sarkandaugava
13.	Iļģuciems
14.	Bieriņi
15.	Ziepniekkalns
16.	Jugla

Jaunās attīstības teritorijas un vietējie centri ir raksturīgas ar to, ka tās lielākoties ir zonas ar relatīvi lielu atļauto apbūves augstumu un intensitāti (12. attēls).

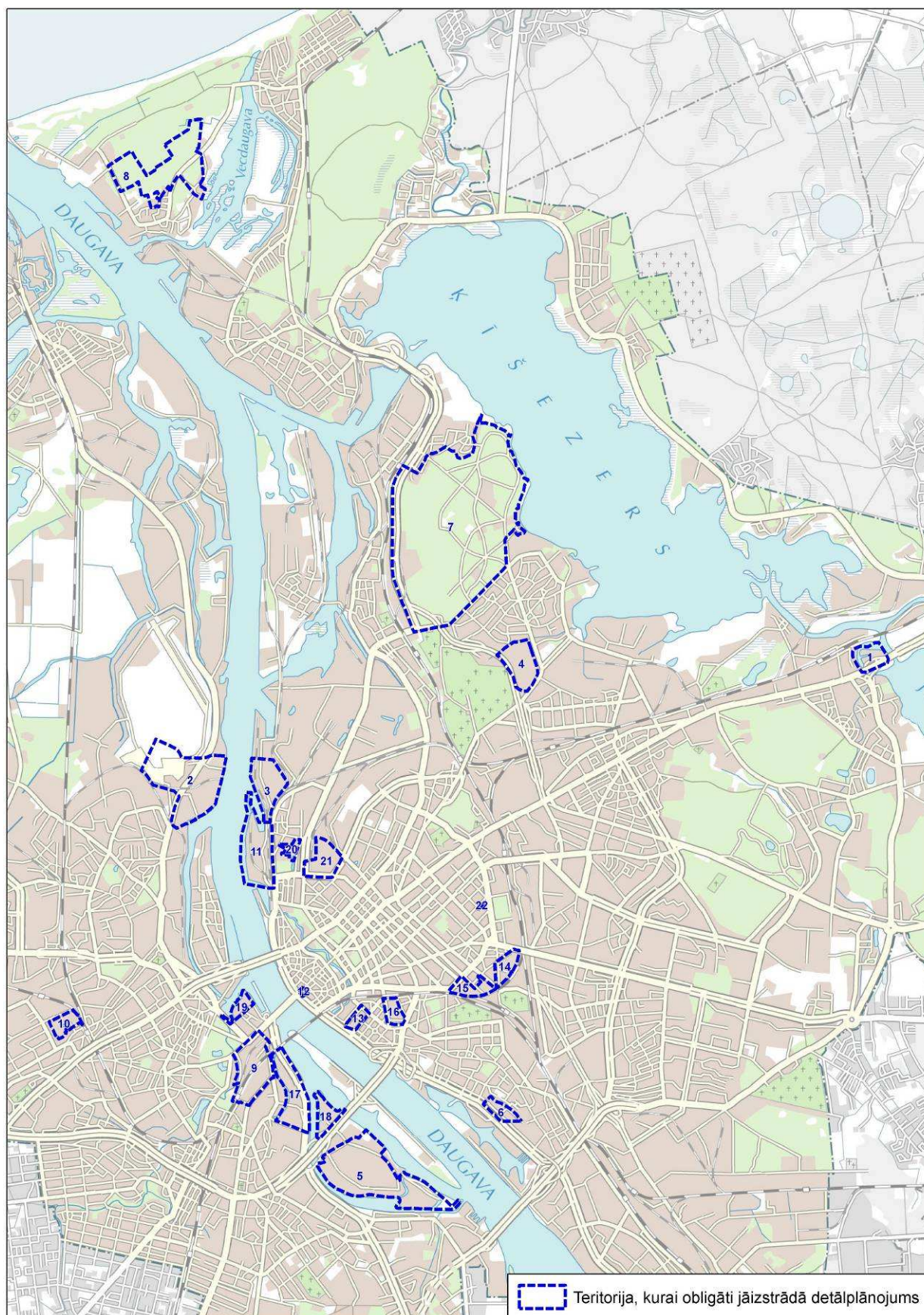
12. attēls *Apbūves augstums Jaunajās attīstības teritorijās un vietējos centros*

2.1.4. Detālplānojumi

Vairums jauno attīstības teritoriju Rīgas teritorijas plānojumā ir noteiktas kā vietas, kam obligāti izstrādājami detālplānojumi, tādējādi konkretizējot un precizējot to turpmāko attīstības virzienu.

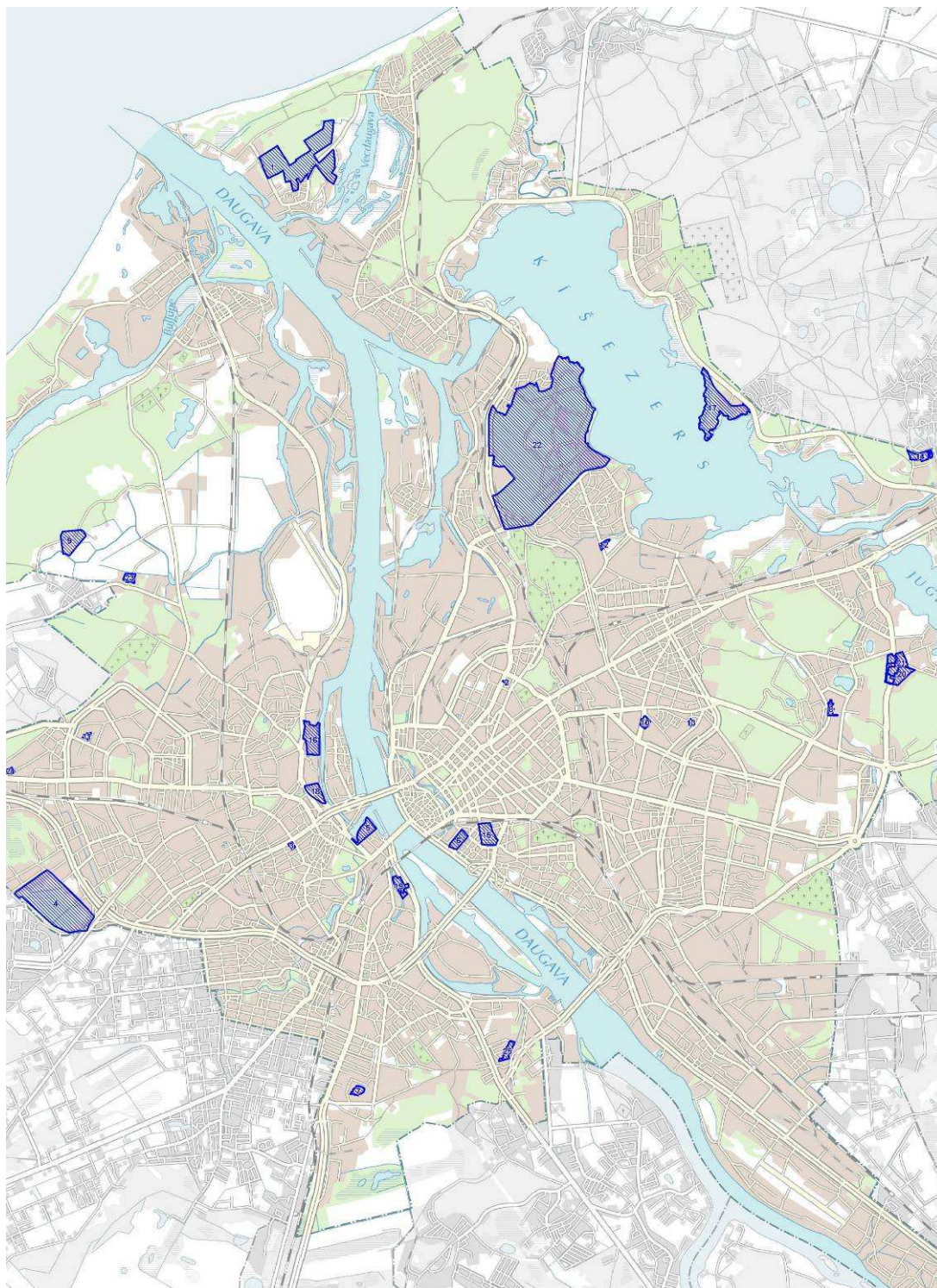
Obligāto detālplānojumu teritorijas

Teritorijas plānojuma saistošajā daļā – Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ir apstiprināts obligāto detālplānojumu teritoriju saraksts, kurā kopā, kā obligātās detālplānojumu teritorijas noteiktas 22 teritorijas (detālplānojumu sarakstu skatīt 3. pielikumā un 13. attēlā).

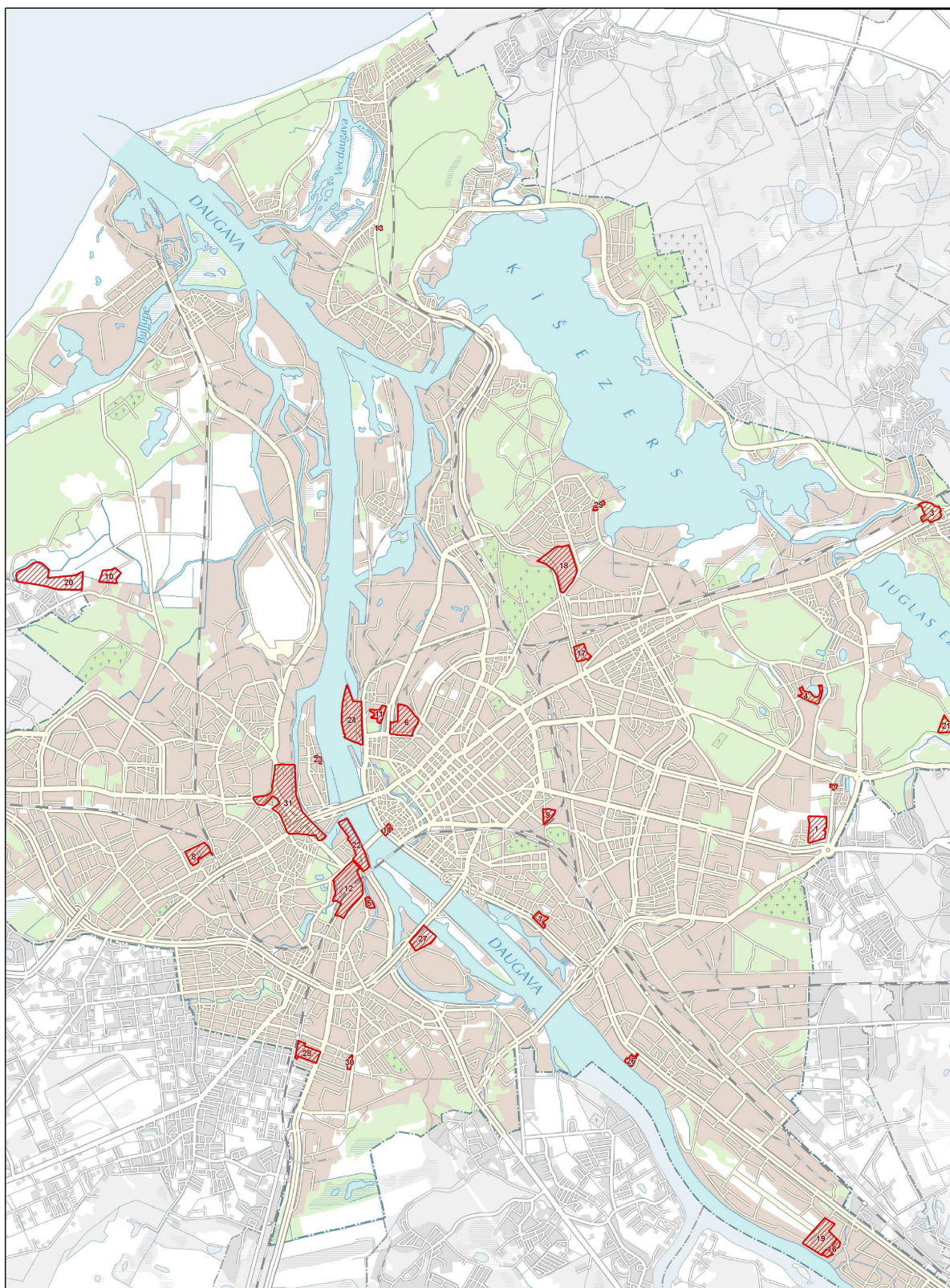

13. attēls Teritorijas, kam obligāti izstrādājami detālplānojumi

Sagatavojot potenciālo prioritāro attīstības teritoriju sākotnējo datu bāzi, līdz ar teritorijas plānojumu ir analizēti arī uzsāktie un apstiprinātie detālplānojumi. Teritorijas plānojumā atspoguļotās potenciālās attīstības teritorijas un nozīmīgākās detālplānojumu teritorijas ir ietvertas 4. un 5. pielikumā. Detālplānojumu grafisks attēlojums 13. un 14. attēlā).

14. attēls Detālplānojumi izstrādes stadijā (saraksts 4.pielikumā)

15. attēls Spēkā esošie detālplānojumi (saraksts 5.pielikumā)

2.2. Pētījumi

2.2.1. Rīgas pilsētas degradēto objektu un teritoriju revitalizācijas programma, 2009

Rīgas pilsētas degradēto objektu un teritoriju revitalizācijas programmā ir izstrādāti kritēriji degradēto teritoriju klasificēšanai un, balstoties uz tiem, definētas primāri sakārtojamās teritorijas. Pirmkārt, nepieciešams sakārtot teritorijas Rīgas vēsturiskajā centrā un tā tuvumā:

- Andrejsalas teritorijas revitalizācija;
- Grīziņkalna un tam pieguļošā Miera dārza teritorijas revitalizācija;
- Maskavas, Krasta un Turgeņeva (Spīķeri) ielu kvartāla degradētās teritorijas revitalizācija;
- Torņakalnā degradētās teritorijas revitalizācija.

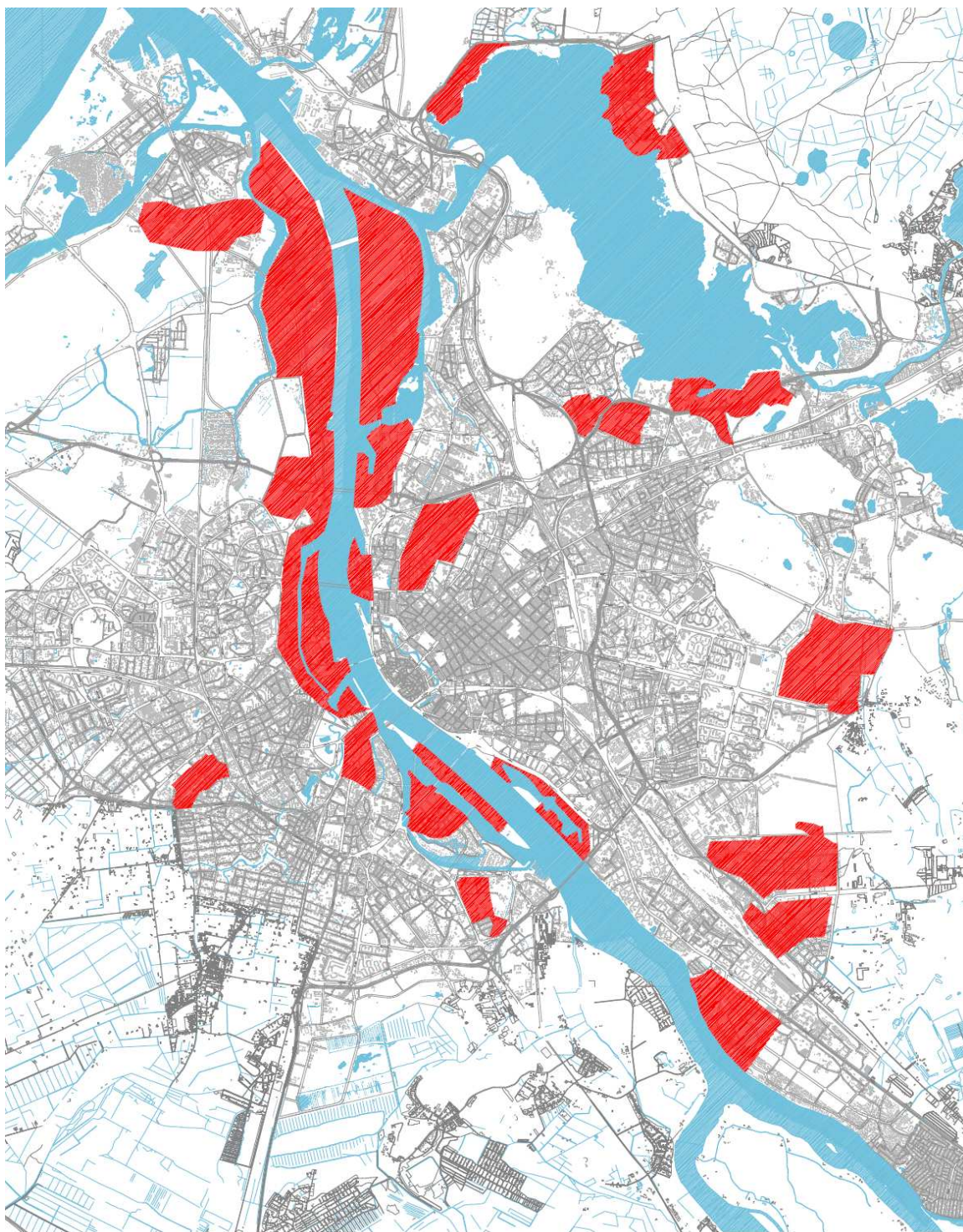
Programmas prioritātes respektētas arī turpmāk izstrādātajos plānošanas dokumentos –Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programma 2010. – 2013.gadam.

2.2.2. Vadlīnijas Rīgas pilsētas inženierinfrastruktūras turpmākai attīstībai

2009.gadā Rīgas pilsētai tika izstrādātas vadlīnijas inženiertehniskās infrastruktūras turpmākajai attīstībai. Tas ir apjomīgs pētījums, kurā rodama informācija gan par situāciju inženiertehniskās apgādes jomā pilsētas griezumā, gan par potenciāli nepieciešamajām jaudām. Tādejādi Vadlīnijas atspoguļo attīstītāju ieceres, pašvaldības un nozaru uzņēmumu viedokli par teritoriju attīstības potenciālu.

Kā lielākie nākotnes celtniecības projekti, vērtējot plānoto elektroenerģijas patēriņu, vadlīnijās minēti:

- Rīgas pilsētas jaunais administratīvais centrs;
- Skanste;
- Ezerparks;
- Riga Port City (Andrejsala be Eksportostas);
- Zaķusala;
- Centra rajons.

16. attēls Teritorijas ar attīstības potenciālu no inženierkomunikāciju nodrošinājuma viedokļa

2.3. Attīstības aktivitātes

Perspektīvās attīstības teritorijas lielākoties ir vietas, kurās jau pašlaik notiek vai tuvākajā laikā tiek plānota aktīva saimnieciskā darbība, galvenokārt, būvniecība. Ņemot vērā šo apsvērumu, pētījumā ir izvērtēti aktuālie procesi teritoriju attīstībā: lielākās būvniecības ieceres, publiskās apspriešanas objekti, Rīgas arhitekta kolēģijā diskutētie projekti, radošās iniciatīvas un uzsāktie būvdarbi.

Rīgas arhitekta kolēģijā skatītie nozīmīgākie projekti:

- Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Rīgas koncertzāles teritoriju detālplānojums;
- Daugavas kreisā krasta silueta koncepcija;
- Teritorijas attīstība starp Mūkusalas ielu, Buru ielu un Kīleleina grāvi;
- Daudzfunkcionāls biroju centrs „New Hanza City” Pulkveža Brieža ielā 24;
- Jaunais administratīvais centrs Torņakalnā;
- Daugavas labā krasta telpiskās un plānojuma attīstības koncepcija;
- Dreiliņu teritorijas attīstības vīzija;
- Rīgas centrālās dzelzceļa stacijas areāla attīstības redzējums
Detālplānojums teritorijai starp Pulkveža Brieža, Sporta, Skanstes, Hanzas ielu;
- Teritorijas attīstība starp Mūkusalas, Skaistkalnes, Putnu un Bauskas ielu; attīstības koncepcija;
- Koncepcija Kārļa Ulmaņa gatves un Lielirbes ielas telpas plānojuma un telpiskās struktūras attīstībai;
- Koncepcija Krīdenēra dambja un tā plānotā turpinājuma līdz Daugavas krastmalai – ielas telpas plānojumam un labiekārtojumam, kā arī parka slēpošanai uz ūdens izveidei;
- Skanstes apkaimes arhitektoniski telpiskās struktūras attīstības koncepcija; Skanstes apkaimes lokālplānojums. Pirmā redakcija.

Ievērojamāko radošo projektu vidū minami „Radi Rīgu”, „European” un RTU vasaras skola (skatīt 5. tabulu).

5. tabula Publisko iniciatīvu teritorijas

Pasākums, projekts	Projektu teritorijas
Radi Rīgu	Āgenskalns Čiekurkalns Ziepniekkalns Bolderāja Sarkandaugava
European	Jugla, zvēraudzētava Rumbula Jugla, pie Ķīšezera Vecrīga Ķīpsala
Izpētes, vīzija	Juglas apkaime (Rīgas pilsētņēmnieks) Rumbula "Zaļā pilsēta" (Rīgas pilsētņēmnieks)
Urban Studies Course	Sarkandaugava
RTU Arhitektu vasaras skola	Mežaparks, Bolderāja, Vecrīga

3. VADLĪNIJAS ATTĪSTĪBAS TERITORIJĀM

3.1. Vadlīnijas teritorijām

Zinātnes un izglītības centrs

Zinātnes un izglītības centra misija ir Rīgas un visas Latvijas intelektuālā potenciāla stiprināšana. Teritorijas attīstības balsti ir esošie pilsētas un nacionālās nozīmes objekti un institūcijas: Rīgas Tehniskā universitāte, Latvijas Universitāte un Rīgas Starptautisko ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, Nacionālā bibliotēka, finanšu institūcijas, arī iecerētā Rīgas koncertzāle. Akadēmisko institūciju un uzņēmēju sadarbība ar Rīgas domi un kompleksa teritorijas attīstība rada sinerģētisku efektu Latvijas izglītības un zinātnes kvalitātes uzlabošanā, radošā potenciāla stiprināšanā, ekonomiskās un sociālās vides uzlabošanā, arī pilsēttelpas humanizācijā.

Zinātnes un izglītības centra attīstība ir ilgtermiņa pasākums, kam nepieciešama kvalitatīva vadība. Sekmīgai teritorijas attīstībai ir nepieciešams koordinēt augstskolu (LU, RTU, RISEBA), Latvijas dzelzceļa, Rīgas pilsētas pašvaldības, kā arī privāto īpašnieku intereses. Zinātnes un izglītības centra attīstībai nepieciešams piesaistīt Izglītības un Zinātnes ministriju. Sekmīgai un vienotai teritorijas attīstībai ir nepieciešams izveidot pastāvīgu projekta ieviešanas vienību (aģentūru), kuras uzdevums būs organizēt, vadīt un koordinēt teritorijas attīstības plānošanu un konkrētus pasākumus.

Pirmie teritorijas attīstības veicināšanas pasākumi, kas jāveic tuvākajā laikā, ir teritorijas lokālplānojums, rīcības plāna izstrāde tuvākajiem trīs gadiem un atbilstoša investīciju plāna sagatavošana. Zinātnes un izglītības centra attīstība ir nacionālas nozīmes pasākums, tāpēc ir jāpanāk tā iekļaušana Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020. līmeņa plānošanas dokumentos. Ar Zinātnes un izglītības centra misiju saistīti uzdevumi ir iekļaujami arī galvaspilsētas funkciju klāstā likumā „Par pašvaldībām” (vai arī izstrādājams īpašs likums par galvaspilsētu, kurā noteikts viss Rīgas uzdevumu komplekss).

Pašvaldība tiešā veidā piedalās teritorijas attīstībā, veicot plānošanas darbu, veidojot integrētu publisko telpu, attīstot inženiertehnisko, satiksmes un sociālo infrastruktūru. Šajā teritorijā būtisks attīstības faktors ir arī pieejams mājoklis. Tā būvniecība ir jāuzņemas pašvaldībai. Sadarbībā ar augstskolām un partneriem dome veido arī centra zīmolu un veic vietas mārketinga pasākumus, piemēram, 2014.gadā Rīga kļuva par Eiropas kultūras galvaspilsētu, kas dod papildus iespējas pozicionēt Zinātnes un izglītības centru kā nākotnes Rīgas modeli. Teritorijas

ilgtspējīgu attīstību, tās vitalitāti nosaka iedzīvotāju (šeit – arī studentu) interese un līdzdalība vietas veidošanā. Sabiedrības aktivitāšu stimulēšana un atbalsts ir viens no Projekta ieviešanas vienības, jeb aģentūras darba uzdevumiem.

Granīta iela

Granīta iela ir paredzēta kā prioritāra ražošanas attīstības teritorija resursietilpīgām nozarēm (uzņēmumiem, kam nepieciešamas, pirmkārt – elektroenerģijas jaudas, arī ūdens un teritorijas resursi – lielākas zemes platības; arī nozarēm, kas saistītas ar piegādēm lielos apjomos un kam ir svarīga ērta piekļūšana, nešķērsojot pilsētas centru). Granīta iela attīstāma kā jauna tipa ražošanas telpa, kas piemērota plašam nozaru spektram un kas izceļas ne tikai ar piemērotiem saimnieciskās darbības apstākļiem, bet arī ar kvalitatīvu pilsētvidi.

Teritorijas attīstības veicināšanai ir izvēlēti instrumenti, kas veicina attīstītāju interesi, uzlabojot uzņēmumu darbības apstākļus. Pašvaldības nozīmīgākais ieguldījums ieguldījumu teritorijas attīstībā ir investīcijas inženiertehniskās infrastruktūras un ielu būvniecībā, arī sabiedriskā transporta satiksmes uzlabošanā. Sabiedriskā transporta uzlabošana ir nozīmīga, ņemot vērā potenciālo darba vietu skaitu - 38 000 darbinieku; 5 000 - 24 000 pilnīgi jaunu darba vietu. Attīstāmas saiknes ar centra un Pārdaugavas teritorijām (pilsētas dzelzceļš), nepieciešami arī jauni teritorijas iekšējie savienojumi.

Interesi par teritoriju veicinātu ražošanas attīstībai labvēlīgi teritorijas plānojuma nosacījumi, kompleksa lokālplānojuma vai detālplānojuma izstrāde. Teritorijā un tās tiešā tuvumā vēlams ierobežot dzīvojamo funkciju, lai novērstu iespējamus konfliktus. Ir apsveramas pašvaldības iespējas nodokļu atlaīžu piemērošanā. Izstrādājami arī partnerības modeļi, iesaistot privāto un publisko sektoru. Pašvaldībai jāizveido neliela pārvaldes struktūrvienība, kuras uzdevums ir teritorijas attīstības plāna izstrāde un projektu ieviešana, tostarp, teritorijas mārketinga pasākumi. Struktūrvienība atbalstītu un administrētu arī attīstītāju projektus un sadarbības jautājumus ar Stopiņu novadu. Pašvaldību sadarbība būtiski uzlabotu teritorijas attīstības apstākļus, jo industriālā zona aiz Rīgas robežas turpinās Stopiņos. Daļa no lielākajiem ražošanas kompleksiem un industriālajiem parkiem atrodas ārpus Rīgas teritorijas.

Skanste

Skanstes teritorija ir Rīgas vēsturiskajam centram tuvākā mazapbūvētā apkaime. Tās pievienotā vērtība pilsētas mērogā saistāma ar iespēju pilsētas centra tiešā tuvumā veidot jaunu, plašu un kvalitatīvu apstādījumu un publiskās ārtelpas struktūru, kas nodrošina kvalitatīvu dzīves vidi un darījumu funkcijas attīstību. Šāds attīstības galvenais virziens piedāvāts Skanstes apkaimes

arhitektoniski telpiskās struktūras attīstības koncepcijā. Atbilstoši koncepcijai, Skanstes pilsētbūvnieciskās struktūras pamatiezīmes ir augsta kvalitātes daudzfunkcionāla, salīdzinoši retināta apbūve un plaša, savstarpēji saistītu apstādījumu teritoriju sistēma, kas veido ekoloģiskā tīklojuma posmu teritorijā starp Mežaparku, Andrejsalu un Bulvāru loku. Skanstes apkaime ir loģisks zaļās ass savienošais fragments. Tās galvenos elementus var veidot ielu apstādījumi, parki, skvēri, pagalmu apstādījumi un t.s. apvienotā telpa (shared space²). Šīs sistēmas enkura objekti ir četri jauni parki.

Iecerēto Skanstes teritorijas attīstību iespējams realizēt vienīgi ar pašvaldības aktīvu līdzdalību. Ir jāizstrādā (jāpabeidz) apkaimes lokālplānojums, nosakot attīstības koncepcijai atbilstošas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei. Pašvaldības tiešie uzdevumi teritorijas attīstībā ir inženiertehniskās infrastruktūras izbūve (vai sadarbība ar attīstītājiem šajā jomā), iekšējā transporta tīkla un ārējo savienojumu izbūve, sabiedriskā transporta sistēmas attīstība, zemes īpašumu konsolidācija un, ja nepieciešams, atsavināšana. Pirmais solis Skanstes apkaimes tālākajā attīstībā ir zaļās struktūras plānā izveide un ieviešana. Plāna ietvaros, ņemot vērā teritorijas inženierģeoloģiskos apstākļus, izstrādājami arī kompleksi ilgtspējīgas lietus ūdens novadīšanas sistēmas risinājumi. Viena no Skanstes nozīmīgākajām būvēm ir iecerētais multimodālais transporta mezgla, kura veidošanā jāpiegalas pilsētai. Pašvaldības ieguldījumi ir vēlama arī sociālās infrastruktūras attīstībā un pieejama mājokļa būvniecībā.

Mežaparks plus

Mežaparks ir izcila pilsētas nozīmes atpūtas un rekreācijas teritorija, kurai kā dziesmu svētku mājvietai ir nozīmīga loma Latvijas kultūras dzīvē. Mežaparks+ ir Rīgai unikāla attīstības teritorija - meža, golfa, parka, Dziesmusvētku, ūdens, kultūrvēstures, sporta, notikumu un pilsētas pastaigu pieredzes savienojums – ērti staigājama un izbraucama ar velosipēdu. Tās kodols ir Mežaparks, Rīgas Zoodārzs, Ķeizarmeža sporta komplekss, Ķīšezera piekraste, Ozo golfa laukums un vēsturiskā Mežaparka apbūve - un tiem pieguļošās teritorijas

Pievilcīga vieta rīdziniekiem un pilsētas atpazīšanas zīme ārvalstīs (līdzīgi kā teritorijām Djurgarden Stokholmā un Prater Vīnē).

Mežaparku sezonāli intensīvi ekspluatē, bet tā infrastruktūra kvantitatīvi un kvalitatīvi vairs neatbilst izmantošanas vajadzībām. Parka rekreatīvā, estētiskā un ekoloģiskā potenciāla pilnveidošana un tā pieejamības uzlabošana sabiedrībai ir tiešs pašvaldības uzdevums.

² BEN HAMILTON-BAILLIE. „Shared Space: Reconciling People, Places and Traffic”. Built environment vol.34 no2. Pieejams:<http://velobuc.free.fr/download/BuiltEnvironment2008.pdf>

Mežaparka rekonstrukcijas neatliekams uzdevums ir parka celiņu un citu publiskās ārtelpas objektu būvniecība. Nozīmīgāko mezgla punktu attīstībai organizējami arhitektūras metu konkursi. Sadarbībā ar attīstītājiem būvējami un apsaimniekojami pakalpojumu objekti. Jāpievēršas arī „ārējiem” risinājumiem: uzlabot sabiedriskā transporta satiksmi uz Mežaparku, izstrādāt satiksmes organizācijas risinājumus lielo pasākumu laikā, nodrošināt plašāku informāciju par atpūtas iespējām parkā, veikt Mežaparka popularizēšanas (mārketinga) pasākumus, tml.

Mežaparka attīstībai izstrādājama īpaša investīciju mērķprogramma. Mežaparku ar Lielo Dziesmu svētku estrādi kā nacionālas nozīmes objektu jāiekļauj valsts plānošanas dokumentos; estrādes būvniecībai jāpiesaista ES finansējums. Mežaparka administrācijas uzdevums ir arī aktivizēt sadarbību ar sabiedrību – Mežaparka attīstības biedrība ir viena no pilsētas aktīvākajām iedzīvotāju grupām. Specifiska Mežaparka problēma ir daži privātie īpašumi, kas atrodas Pāvu ielā. Mežaparka attīstības projektu ietvaros jārisina arī jautājumi par iespējām mainīt vai atsavināt īpašumus un pašlaik privāto teritoriju integrēt parkā.

Rīgas centrs

Rīgas centrs kā prioritāra attīstības teritorija noteikta ārpus konkurences ar citām pilsētas daļām – tā loma Rīgas un Latvijas mērogā nav apšaubāma un pārvērtējama. Šī pētījuma ietvaros galvenā uzmanība veltīta centra pilsētvides saglabāšanai un attīstībai, tā specifisko problēmu risināšanai. Negatīvās tendences Rīgas centrā lielākoties ir līdzīgas citu vēsturisko pilsētu esošajām vai pagātnes problēmām. Pašvaldības rīcības un attīstības instrumenti izvēlēti ar mērķi tās novērst vai mazināt. Plānošanas jomā ieteicams izstrādāt tematisku plānu un rīcības programmu pilsētas centra revitalizācijai, jo tajā kļūst izteiktāka tendence samazināties dzīvojamai funkcijai, īpaši Vecrīgā. Visā centrā ir liels tukšo, neizmantoto ēku īpatsvars. Centra perifērijā palielinās degradēto ēku skaits. Plānošanas jomā apsveramas iespējas palielināt un dažādot atļauto funkciju klāstu Centru apbūves teritorijās, piemēram, ņemot vērā ražošanas struktūras maiņu, atļaut arī iederīgās ražošanas funkcijas (augstās tehnoloģijas, resurstaupīgās nozares). Satiksmes organizācijas jomā nepieciešams palielināt Rīgas centra „staigājamību” ārpus Vecrīgas, veidojot jaunas gājēju ielas un zonas, arī slēdzot satiksmi noteiktās dienās vai diennakts laikos. Tādejādi palielināsies šo vietu pievilcība un tai pat laikā ir prognozējams, ka apmeklētāju kritiski lielā slodze Vecrīgā varētu mazināties. Sadarbībā ar īpašniekiem atbalstāmi nelieli projekti pievilcīgas vides veidošanā – kvartāla, pagalma, ielas vai ielas posma mērogā. Arī t.s. radošie kvartāli joprojām ir aktuāla metode pilsētvides vitalitātes atbalstam.

Maskavas forštate

Maskavas forštate ir Rīgas centram tuvākā, relatīvi blīvi apdzīvotā degradētā apkaime. Tai pat laikā tā ir kultūrvēsturiski vērtīga un savdabīga pilsētas daļa, kuras potenciāls saistāms gan ar tūrisma piedāvājuma paplašināšanu, gan pievilcīgas dzīves vietas radīšanu. Tā var kļūt par nozīmīgu iedzīvotāju piesaistes teritoriju, kas veidota atbilstoši kompaktas pilsētas principiem. Maskavas forštates attīstība ir vērtējama kā ilgtermiņa projekts – tās revitalizācijas pasākumi varētu ilgt līdz 2030.gadam. Šādas prognozes saistās ar situāciju īpašumu piederības jomā un nelabvēlīgo sociālo fonu.

Maskavas forštates atjaunošanai nepieciešams izstrādāt īpašu revitalizācijas programmu, orientējoties uz dzīvojamās vides attīstību. Forštates rekonstrukcija ir dalāma vairākos posmos, sākotnēji turpinot uzsāktos projektus centrālās dzelzceļa stacijas rajonā, Spīķeru kvartālā. Kultūras mantojuma saglabāšanai ir izstrādājams īpašs tematiskais plānojums un rīcības plāns revitalizācijas programmas ietvaros. Plānošanas jomā jāapsver arī iespējas ieviest t.s. kompensējošās plānošanas elementus - pašvaldībai un attīstītājiem savstarpēji izdevīgus teritorijas attīstības nosacījumus, ciktāl to pieļauj normatīvo aktu prasības. Jārod iespēja šajā teritorijā būvēt pieejamu mājokli un atbalstīt šādu projektu iniciatīvas. Tuvākā laika tiešās pašvaldības investīcijas – publiskās ārtelpas rekonstrukcija. Revitalizācijas programmas sagatavošanai, projekta (projektu) realizācijai un teritorijas pārvaldībai ir jāizveido atsevišķa pastāvīgā struktūrvienība. Tās uzdevumos vēlams ietvert arī darbu ar sabiedrību, vietas popularizēšanu, radošo industriju atbalstu un tūrisma piedāvājuma veidošanu (pasākumi, galamērķi).

Lidostas savienojums

Lidostas savienojums ir pašlaik pilsētai nozīmīgākā attīstības ass. Plānotā tramvaja līnija izveidotu ērtu sabiedriskā transporta saikni ar centru un tai pat laikā kalpotu pilsētvides kvalitātes uzlabošanai un attīstības stimulam tuvējās teritorijās. Pašvaldības uzdevumi šajā teritorijā – izstrādāt tematisko plānojumu un vienotu publiskā dizaina kodu (organizējot konkursu), rekonstruēt ielas (iespējams arī partnerības projektu ietvaros) un izbūvēt tramvaja līniju. Pasākumi veicami sadarbībā ar Mārupes novadu.

3.2. Teritoriju attīstības instrumenti

6. tabula Teritoriju attīstības instrumenti

Instrumenti	ZIC	Granīta iela	Skanstē	Meža-parks plus	Rīgas centrs	Maskavas foršate	Lidostas Savienojums
1. Valsts līmeņa instrumenti							
normatīvo aktu izmaiņas (uzņēmējdarbības, NĪN jautājumi); plānošanas normatīvie akti – vienkāršotas procedūras, īpaši nosacījumi. Atļaut pašvaldības īpašumu ilgtermiņa nomu. Zinātnes un izglītības centra misiju saistīti uzdevumi ir iekļaujami arī galvaspilsētas funkciju klāstā likumā „Par pašvaldībām” (vai arī izstrādājams īpašs likums par galvaspilsētu, kurā noteikts viss Rīgas uzdevumu komplekss). Normatīvajos aktos precizējamas pašvaldības iespējas atbalstīt uzņēmējdarbību; iespējams, jāmaina regulējums attiecībā uz iespējam pašvaldībai atsavināt nekustamo īpašumu. Atbalsta instrumenti uzņēmējdarbībai Nekustamā īpašuma nodokļa likmes par ilgstošu teritorijas neattīstīšanu un nodokļu atvieglojumi sabiedrībai nozīmīgiem projektiem, arī publiskai ārtelpai. Nekustamā īpašuma nodokļa likmes par ilgstošu teritorijas neattīstīšanu un nodokļu atvieglojumi sabiedrībai nozīmīgiem projektiem, arī publiskai ārtelpai.	x	x	x			x	
1.2. iekļaušana valsts plānošanas dokumentos (ZIC! ideju iekļaut NAP), Attīstības teritoriju atbalsta pasākumi jāiekļauj Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020. līmeņa plānošanas dokumentos.	x			x			x
1.3 sadarbība ar valsts institūcijām LIAA – POLARIS programma Granīta ielā; Sadarbība ar IZM izglītības iestāžu būvniecībā un attīstības stratēģijas veidošanā;	x	x			x		x
1.4 līdzdalība starptautiskajās vizītēs Attīstības teritoriju, projektu un pasākumu prezentēšana un popularizēšana starptautiskā mērogā.	x	x	x				
1.5 kompensējošās plānošanas ieviešana (pašvaldībai un attīstītājiem savstarpēji izdevīgi teritorijas attīstības nosacījumi)	x	x				x	

Instrumenti	ZIC	Granīta iela	Skaste	Meža-parks plus	Rīgas centrs	Maskavas forštate	Lidostas Savienojums
Savstarpēji izdevīgi nosacījumi: nodokļu atlaides, ieguldot infrastruktūrā un publiskā telpā, elastīgi apbūves noteikumi, ja būvē kaut ko, kas atbilst stratēģijai, sadalītas izmaksas starp pašvaldību un privāto sektoru;							
1.6. pieejams mājoklis; mājoklis pašvaldībai vajadzīgiem speciālistiem – pašvaldības finansēti projekti – īres dzīvokļi, var arī kā nosacījumu privātajiem attīstītājiem – 20 % atvēlēt kā pieejamo mājokli.	x		x			x	
1.7. galvaspilsētas likums Finansējuma sadalījums funkcijām (pašvaldība / valsts, plānošanas nosacījumi, transporta attīstības projektu finansējums (valsts dalība); tiesības pašvaldībai ieguldīt valstij piederošā īpašumā; strādājošo un nedzīvojošo nodokļi.	x	x			x		x
2. Pašvaldības attīstības politikas dokumenti un normatīvie akti:							
2.1 īpaši teritorijas plānojuma nosacījumi; Īpaši izstrādāti apbūves noteikumi konkrētai teritorijai Apbūves kvalitāte, nosacījumi publiskās telpas veidošanai, konkrētai teritorijai piemērotās funkcijas. Nosacījumi plānošanai, arī savstarpējai sadarbībai RD ietvaros un ar citām pusēm, un ar sociālajiem partneriem plānošanas procesā. Nosacījumi lokālplānojumam, detālplānojumam – iespējams, ka vienkāršoti	x	x	x	x	x	x	x
2.2 <u>pašvaldības izstrādāti</u> kompleksi un vienoti risinājumi lokālplānojumi / detālplānojumi teritorijai Publiskā infrastruktūra, publiskā telpa, satiksmes organizācija, apbūves kompozīcija;	x	x	x	x		x	x
2.3 tematiskie plānojumi Pašvaldības izstrādāti tematiski plānojumi – publiskā telpa; Kultūras mantoja saglabāšana un teritorijas revitalizācija (ar rīcības sadaļu, attīstības kārtām);					x	x	x
2.4 pašvaldības saistošo noteikumu kopums Teritoriju apsaimniekošanas noteikumi.	x	x	x	x	x	x	
2.5 nodokļu atlaides; - kultūrvēsturiski vērtīgu ēku atjaunošanai un saglabāšanai; jaunu darba vietu izveidošanai.		x				x	

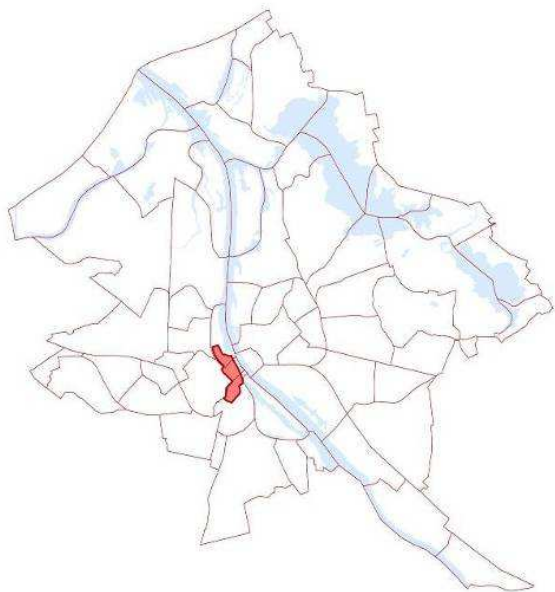
Instrumenti	ZIC	Granīta iela	Skaste	Meža-parks plus	Rīgas centrs	Maskavas forštate	Lidostas Savienojums
3. Pārvaldība / administrēšanas instrumenti							
3.1. Īpašas struktūrvienības konkrētu projektu realizācijai (aģentūras un projekta ieviešanas vienības, u.c.) Konkrētam projektam (arī konkrētas teritorijas kompleksai attīstībai, projektu kopumam) izveido vai pastāvīgu struktūrvienību vai projekta ieviešanas vienību uz tā laiku. (lielums dažāds – no 1 līdz 5 darba vietām)	x	x	x	x		x	
3.2. teritoriju mērķprogrammas Investīciju plāna sastāvā – ietver investīciju plānu un RD rīcības konkrētās teritorijas attīstībai 1 līdz 3 gadu periodam.	x	x	x	x	x	x	x
3.3. sadarbība ar privāto sektoru (īpašas līgumu formas un PPP projekti) Piem., ilgtermiņa noma, pašvaldības funkciju deleģējums; PPP projekti – dažādi – sociālās infrastruktūras būvniecībai u.c.	x	x	x	x	x	x	x
3.4. prioritāte dokumentu izskatīšanā un saskaņošanā (aprites ātrums); privātpersonu attīstības priekšlikumu un projektu izskatīšanas prioritārā kārtā.	x	x	x			x	
4. Teritorijas mārketinga pasākumi							
4.1. tirgus izpēte Līdzīgu projektu izpēte Baltijas mērogā, – potenciālie nomnieki, atdeve vietējai ekonomikai, telpu īres nosacījumi, maksa, veiksmīgie projekti	x	x					
4.2. zīmola izveide Teritorijai raksturīgo iezīmju, mērķgrupu noteikšana, grafiskā atpazīstamība, (piem., Gēteborgas zinātnes centrs, Tampere, Vīnes Prāters, Alberta iela).	x	x		x		x	
4.3. mārketinga pasākumi Saistībā ar Live Riga atbilstošām mērķauditorijām – tūrisms, zinātne, ražošana, izglītība	x	x		x		x	
5. Aktīva pašvaldības zemes politika							
5.1. Īpašumu apmaiņa un konsolidācija; īpašumu pirkšana, pamatojoties uz pašvaldības izstrādātajiem lokālplānojumiem un detālplānojumiem – mērķi publiskā ārtelpa, sociālā infrastruktūra	x	x	x	x		x	

Instrumenti	ZIC	Granīta iela	Skaste	Meža-parks plus	Rīgas centrs	Maskavas forštate	Lidostas Savienojums
5.2 pārskatīt privatizējamo zemju sarakstu, pamatojoties uz pašvaldības izstrādātajiem lokālplānojumiem un detālplānojumiem – mērķi publiskā ārtelpa, sociālā infrastruktūra	x	x	x		x	x	
6. Finanšu instrumenti							
6.1.ES fondu piesaistīšana, 2014. 2020.g. plānošanas periods – aktīva projektu izstrāde un piesaistīšana (skatīt iepriekš – p.1.2., 1.3., 1.7.)	x	x	x	x	x	x	x
6.2 investīciju mērķprogramma (tās sastāvā ietilps teritoriju mērķprogrammas)	x	x	x	x	x	x	x
6.3. nodevas un to elastīga piemērošana (infrastruktūras nodeva u.c.)	x	x	x			x	
7.Investīcijas infrastruktūrā							
7.1. ūdensapgādes, kanalizācijas, lietus ūdens, siltumapgādes infrastruktūra; Atbilstoši teritoriju mērķprogrammām (3.2.p.)	x	x	x	x	x	x	x
7.2 ielu izbūve un apsaimniekošana Atbilstoši lokālplānojumiem, detālplānojumiem un teritoriju mērķprogrammām (2.3., 3.2.p.)	x	x	x				
7.3 zaļās infrastruktūras izveide Atbilstoši lokālplānojumiem, detālplānojumiem un teritoriju mērķprogrammām (2.3., 3.2.p.)	x	x	x				
7.4 publiskās ārtelpas pamatstruktūras izveide teritorijai Atbilstoši lokālplānojumiem, detālplānojumiem un teritoriju mērķprogrammām (2.3. 3.2.p.)	x		x	x	x	x	
8. Pašvaldības sociālo objektu būvniecība un pakalpojumu pieejamība							
8.1 pieejamais mājoklis (pašvaldības projekti – pamatā dzīvokļi)	x		x		x	x	
8.2 jaunu objektu izvietojums un esošo rekonstrukcija (sociālā infrastruktūra, publiskās ēkas, ielas, publiskā telpa	x	x	x		x	x	
8.3 sociālo pakalpojumu uzlabojumi Budžeta plānošana un investīciju plāna izstrāde, pamatojoties uz pieprasījuma izpēti un prognozi attīstības teritorijās,	x	x	x		x	x	
8.4 sabiedriskā transporta nodrošinājums Maršrutu plānošana, pamatojoties uz pieprasījuma izpēti un prognozi attīstības teritorijās (korespondenču izpēte, u.tml.)	x	x	x				x
9. Idejas un pieredzes iegūšana							

Instrumenti	ZIC	Granīta iela	Skanstē	Meža-parks plus	Rīgas centrs	Maskavas forštate	Lidostas Savienojums
9.1.pētījumi, ideju un projektu konkursi, plenēri, semināri, konferences, pieredzes apmaiņas braucieni (visiem)							
9.2. vietējo un ārzemju ekspertu piesaiste specifisku jautājumu risināšanā	x	x		x	x	x	x
10. Nelielo ārtelpas projektu realizācija (pilotprojekti, realizējami arī neatkarīgi no pamat programmas grafika)	x		x	x		x	
11. Iedzīvotāji kā sadarbības partneri							
11.1 atbalsts iedzīvotāju aktivitātēm (mazo projektu granti, konkursi, telpas pasākumiem, svētki brīvdabā, piemēram, ielu svētki, sporta sacensība, citi apkaimes piederību veidojoši projekti).	x		x	x	x	x	
12. Sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām (Investīciju plānu un plānošanas dokumentu savstarpēja saskaņošana).							
12.1 Stopiņi		x					
12.2 Mārupe							x

3.3. Potenciālās attīstības teritorijas – portreti

3.3.1. Zinātnes un izglītības centrs

Platība ~135ha

Esošais iedzīvotāju skaits ~6000

Plānotais³ iedzīvotāju skaits ~11 000 pastāvīgie iedzīvotāji, no kuriem 3000 kopmītnēs dzīvojošie studentu

Esošais darba vietu skaits ~2150

Plānotais⁴ darba vietu skaits ~9700

Zinātnes un izglītības centra teritorija atrodas Daugavas kreisajā krastā. Tā ietver Ķīpsalas dienvidu daļu, AB dambi, Latvijas Nacionālo bibliotēku, daļu Āgenskalna un Torņakalna. Robežas: Rietumu iela, Ķīpsalas iela, Krišjāņa Valdemāra iela, AB dambis, Mūkusalas iela, Jelgavas iela, Vienības gatve, Vilkaines iela, Ojāra Vācieša iela, Uzvaras bulvāris, Raņķa dambis un Balasta dambis. Zinātnes un izglītības centrs plānots kā vairāku atšķirīga rakstura intensīvas attīstības teritoriju josla. Tās kopā veido savdabīgu mozaīku, sadalot lineāro joslu kompaktākos sektoros:

- Ķīpsalas dienvidu daļa – Rīgas Tehniskās universitātes vienotais teritoriālais komplekss.
- Ķīpsalas dienvidu daļas Zunda kanāla puse plānojumā iekļauta kā darījumu/pakalpojumu apbūves teritorija ar TC „Olimpia”.
- Balasta dambis – augstceltņu teritorija ar jauktu darījumu un dzīvojamo funkciju.
- AB dambis – apstādījumu teritorija, plānotā Rīgas koncertzāles vieta.
- Klīversala – esošās un jaunas dzīvojamās un jauktas apbūves teritorija.
- Latvijas Nacionālās bibliotēkas teritorija
- Jauktas izmantošanas teritorija ar lielu tehnisko teritoriju īpatsvaru.
- Latvijas Universitātes Torņakalna akadēmiskais centrs.

3 Plānotā situācija uz 2018.gadu, kas ir spēkā esošā Rīgas teritorijas plānojuma darbības laiks un ņemot vērā Latvijas Universitātes sniegtos datus

4 Plānotā situācija uz 2018.gadu, realizējot visus ieplānotos augstceltņu projektus Klīversalā un Balasta dambī.

Plānošanas situācija

Lielākajā teritorijas daļā noteiktas Centru apbūves un Jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju zonas. Daļa teritorijas atrodas Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonā. RTU teritorija atrodas Publiskās apbūves ar apstādījumiem zonā.

Esošais plānojums Klīversalas un Balasta dambja teritorijā pieļauj līdz pat 25 stāvus augstu apbūvi. Teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumi tiek pārskatīti, Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grozījumos, tostarp, ņemot vērā Daugavas kreisā krasta silueta koncepciju.

Aktivitātes

Zinātnes un izglītības centra teritorija nekustamo īpašumu attīstītāju, pašvaldības un valsts interešu lokā atrodas jau ilgu laiku. Lielā projekti šajā teritorijā: Administratīvā centra būvprogrammas izstrāde un Torņakalna detālplānojums, Latvijas Nacionālās bibliotēkas un akustiskas koncertzāles detālplānojums un LNB būvniecības, Balasta dambī uzsāktā augstceltņu būvniecība, RTU attīstības plāni. Detālplānojumu un publisko apspriešanu saraksti ir iekļauti 3.-7.pielikumā. Nozīmīgākie apstiprinātie detālplānojumi:

- Administratīvā centra Torņakalnā teritorijas detālplānojums;
- Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Akustiskās koncertzāles teritorijas un tām piegulošo teritoriju detālplānojums;
- Ķīpsalas detālplānojums ar tā grozījumiem;
- Teritorijas pie Zunda kanāla detālplānojums.

Transports

Zinātnes un izglītības centra teritoriju skar divi liela mēroga satiksmes infrastruktūras attīstības projekti:

- Rīgas brīvdostas savienojums ar VIA Baltica dienvidu ievadu Rīgā (Raņķa dambja un Vienības gatves, Mūkusalas ielas savienojums) - objekta izbūve paredzēta līdz 2020.gadam;
- Daugavgrīvas ielas un Kr.Valdemāra ielas satiksmes mezgla rekonstrukcija. Rekonstrukciju plānots pabeigt līdz 2013.gadam.

Teritorijā pieejami visi Rīgas sabiedriskā transporta veidi, tomēr sabiedriskā transporta nodrošinājums relatīvi pietiekams ir tikai sasaistē ar centru. Sabiedriskā transporta savienojumi un infrastruktūra teritoriju šķērso perpendikulāri; ir definējamas problēmas, kas saistāmas ar

iekšējo sabiedriskā transporta infrastruktūras tīklojumu. Attīstot šo teritoriju, nākotnē noteikti efektīvi jāievieš velotransporta, publiskās ārtelpas un gājēju infrastruktūra.

Īpašumu struktūra

Pašvaldības un valsts īpašumi aizņem vairāk kā pusi no Zinātnes un izglītības centra teritorijas. Tā ir ievērojama priekšrocība pašvaldības politikas īstenošanas aspektā., rados iespējas realizēt plānveida attīstību.

Sociālā infrastruktūra

Pirmskolas izglītības iestādes

Rīgas teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – RTIAN) 2.11. punktā ir noteikts, ka vietās, kur tiek veidotas jaunās dzīvojamās apbūves teritorijas, uz katriem 15 iedzīvotājiem jānodrošina viena vieta pirmskolas izglītības iestādē, kas atrodas plānotās attīstības teritorijas tiešā tuvumā vai tās pašas apkaimes teritorijā. Izglītības iestāde ir jānodrošina 300m (5min gājiena ar ātrumu 4km/h) rādiusā no dzīvesvietas, prioritāri tās pašas apkaimes robežās.

Pašlaik ZIC teritorijā atrodas tikai viena PII „Valdorfskola”. Tiešā tuvumā attīstības teritorijai (Ķīpsalas Z daļā) atrodas arī PII „Starptautiskā sākumskola”, kurā mācības norisinās angļu valodā, tāpēc šāds sociālās infrastruktūras objekts uzskatāms par nosacīti nozīmīgu.

Ņemot vērā, ka teritorijā plānotā vairākkārtīga iedzīvotāju skaita palielināšanās (plānoti 11 000 iedzīvotāju), pilnīga teritorijas sociālās infrastruktūras attīstība ir viens no pamata uzdevumiem.

Atsaucoties uz Daugavas Kreisā krasta koncepciju (SIA „Grupa93”), teritorijā kopumā veidojamas 10 jaunas PII, lielāko daļu koncentrējot Torņakalna un Klīversalas teritorijā.

Lai noteiktu optimālāko jaunu izglītības iestāžu novietojumu, ņemts vērā esošo novietojums un ietilpība, kā arī plānotās iedzīvotāju blīvuma atšķirības Daugavas kreisā krasta ZIC teritorijā.

Skolas

Pašlaik ZIC teritorijā atrodas tikai viena vispārējās izglītības iestāde („Valdorfskola”), bet 500m rādiusā ap teritoriju – Katoļu ģimnāzija un specializētās skolas Kalnciema un Slokas ielas krustojuma apkārtnē (E.Dārziņa mūzikas vidusskola, Doma kora skola, Horeogrāfijas vidusskola).

Nosacīti tuvā attālumā atrodas arī F.Brīvzemnieka pamatskola un Āgenskalna valsts ģimnāzija.

Tāpēc attīstot ZIC teritoriju, tajā būtu jāveidojamas vismaz divas jaunas skolas – viena Torņakalnā un otra Ķīpsalas teritorijas daļā blakus RTU zinātniskajam kompleksam.

Rīgas pilsētas teritorijas plānojums nosaka, ka „teritorijā, kur tiek veidota jauna dzīvojamā apbūve, jānodrošina ar nepieciešamajām izglītības iestādēm, ko var izdarīt veicot attiecīgo

izglītības iestāžu būvniecību vai veicot publiskās infrastruktūras maksājumu”. ZIC teritorija attīstīsies pa kārtām, bet šo posmu secība nav zināma. Tāpēc jaunas dzīvojamās apbūves attīstītajam būtu nepieciešams veikt sociālās infrastruktūras iemaksas proporcionāli plānotajai jaunajai apbūvei īpaši izveidotā sociālās infrastruktūras uzkrājumu fondā.

Interesu izglītība

Teritorijā nav nevienas interešu izglītības iestādes, tomēr Torņakalna un Āgenskalna apkārtnē interešu izglītības centru pieejamība vērtējama kā pietiekama (skatīt tabulu). Jāatzīmē, ka atsevišķās vispārizglītojošās skolās ir iespēja saņemt kvalitatīvus ārpuskolas izglītības pakalpojumus.

Nr.	Nosaukums	Adrese
1.	Bērnu un jauniešu centrs "Altona"	Altonavas 6
2.	Bērnu un jauniešu vides izglītības centrs "Rīgas Dabaszinību skola"	Ernestīnes 8a
3.	Rīgas Volejbola skola	Cieceres iela 9

Atpūtas un izklaides objekti

Teritorijas tiešā tuvumā atrodas viens no Rīgas lielākajiem aktīvās atpūtas centriem Uzvaras parkā un sporta klubs „Rīga” pie Arkādijas parka. Uzvaras parkā ir izbūvēti celiņi skrituļslidotājiem, rampas BMX braucējiem, ziemā tiek ierīkota apgaismota distanču slēpošanas trase.

Teritorijā vai tās tiešā tuvumā atrodas šādi atpūtas objekti:

Nr.	Nosaukums	Adrese
1.	"City Fitness", "Radisson SAS Daugava"	Kuģu 24, Rīga, LV-1048
2.	"Laura", galda tenisa klubs	Meža 1 k.5
3.	Rīgas Stradiņa universitāte, Sporta klubs	F.Brīvzemnieka 24
4.	Rīgas Tehniskās universitātes sporta klubs	Āzenes 16/20
5.	"Sporta aktīvās atpūtas centrs"	Uzvaras bulvāris 15
6.	"Ķīpsalas peldbaseins", SIA	Ķīpsalas 5
7.	"Sporta klubs Rīga", nodibinājums	Uzvaras bulvāris 10
8.	"Zelta boulinga centrs", SIA	Uzvaras bulvāris 2/4

Izklaides pakalpojumus iedzīvotāji bieži izvēlas plašākā apkārtnē, jo galvenie kritēriji, kas nosaka izklaides objekta izvēli, ir piedāvātais pakalpojumu klāsts, cena un kvalitāte.

Plānojot jaunu dzīvojamo un darījumu apbūvi nepieciešams paredzēt aktīvās atpūtas telpas - gan iekštelpas, gan ārtelpas. Platības nosakāmas katram atsevišķam projektam, balstoties situāciju, piedāvājumu un pieprasījumu konkrētajā apkaimē.

Projektējot daudzdzīvokļu mājas, jāievēro Rīgas teritorijas plānojumu nosacījumi attiecībā uz atpūtas zonu iekārtošanu: pagalmu veido kā rekreācijas teritoriju ar sporta, rotaļu un atpūtas zonām. Ja kopējais dzīvokļu skaits zemesgabālā pārsniedz 100, pagalmu veido kā rekreācijas teritoriju ar nodalītām sporta, rotaļu un atpūtas zonām visām iedzīvotāju vecuma grupām.

Veselības aprūpes iestādes

Latvijas normatīvie akti nosaka, ka viens ģimenes ārsts var apkalpot 1800⁵ pacientus, bet maksimāli pieļaujamais pacientu skaits ir 2000. Tāpēc, ņemot vērā, ka ZIC teritorijā plānotais iedzīvotāju skaits ir 11 000, iespējamo pacientu apkalpošanai būtu nepieciešamas 5-6 ģimenes ārstu prakses (medicīnas iestādes).

Pašlaik teritorijā neatrodas neviena ģimenes ārsta prakse vai cita veida veselības aprūpes (medicīnas) iestāde. Tiešā tuvumā pieejami šādi medicīnas pakalpojumi:

Nr.	Ambulatorā veselība (poliklīnikas)	Adrese
1.	"emedica", SIA, uzņēmuma ārsts	Meža 4,
2.	DiaMed magnētiskās rezonanses centrs	Olīvu 5a,
3.	Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, SIA, Konsultatīvā poliklīnika	Vienības gatve 45
4.	Torņakalna poliklīnika	Kokles 12
5.	"Medikons Rīga", SIA	Kalnciema 14
6.	Ārstu privātprakses	Melnasila 19
7.	"Veselības māja Olīva", SIA	Olīvu 5a,

Citi sociālie pakalpojumi

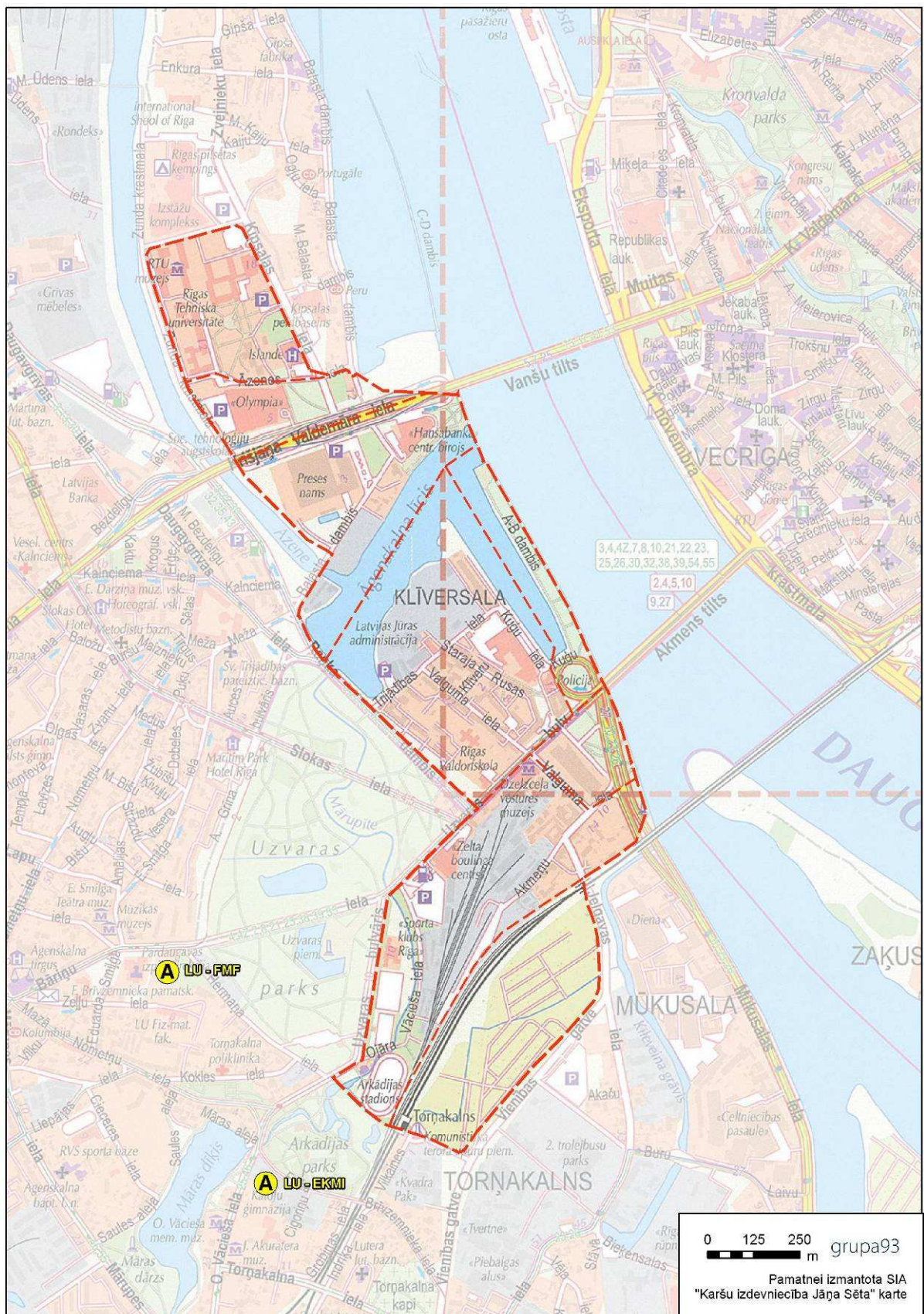
ZIC teritorijā nav daudz ikdienā nepieciešamu iestāžu. Lielākais pakalpojumu saņemšanas centrs ir Āgenskalns, kurā atrodas gan tirdzniecības un izklaides vietas, gan pasts un valsts un pašvaldības iestādes.

Pieejami (teritorijas tuvumā) ir šādi pakalpojumi:

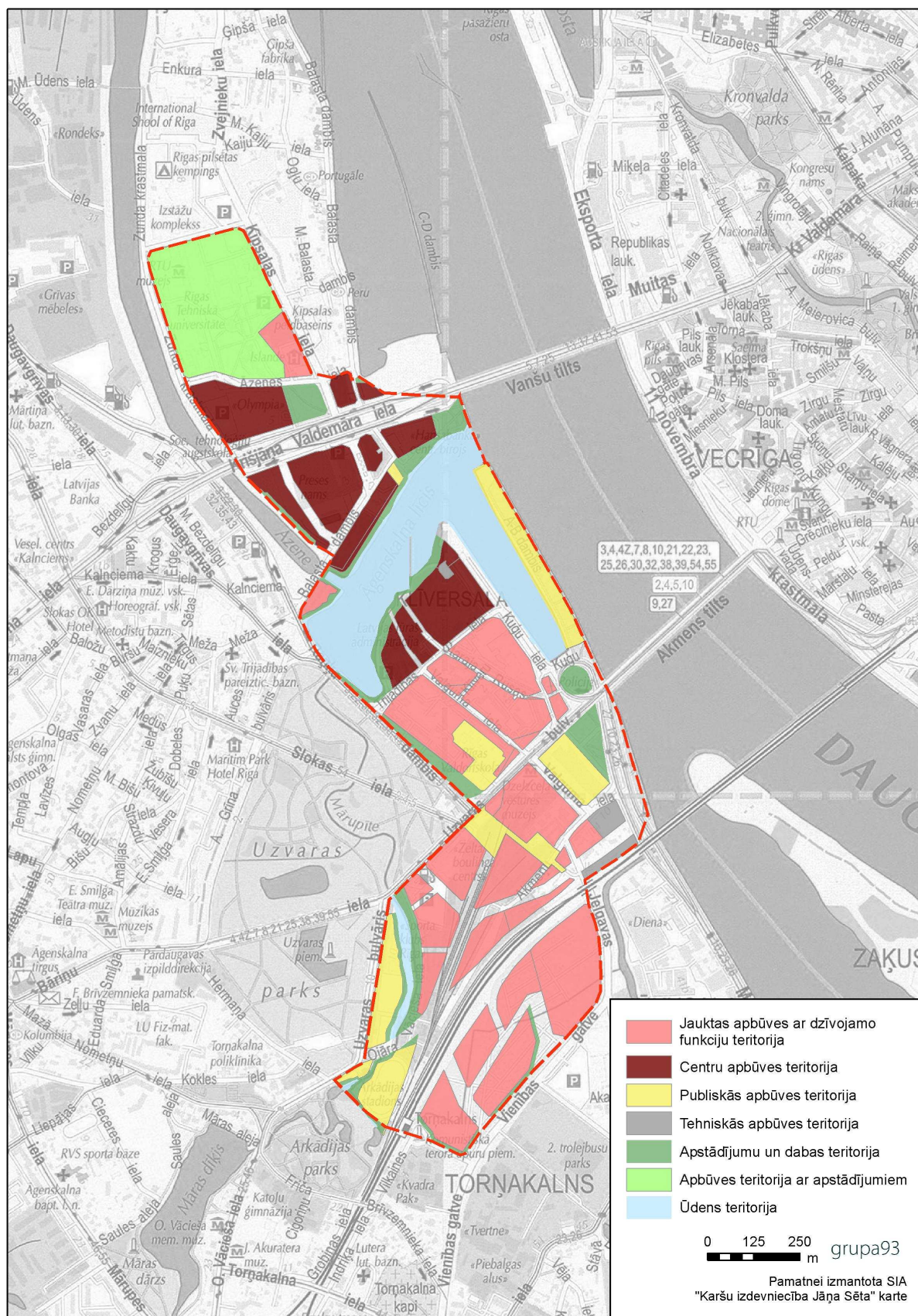
- Valsts policija, Rīgas reģiona pārvalde, Rīgas Kurzemes iecirknis, Daugavgrīvas 32;
- Torņakalna filiālbibliotēka, Indriķa iela 8a;
- Pasta nodaļas Mūkusalā un Torņakalnā.

Veicot jaunu dzīvojamo un darījumu teritoriju izbūvi ir jāizvērtē gan situācija objektu pieejamībā, gan nepieciešamība pēc jaunām iestādēm.

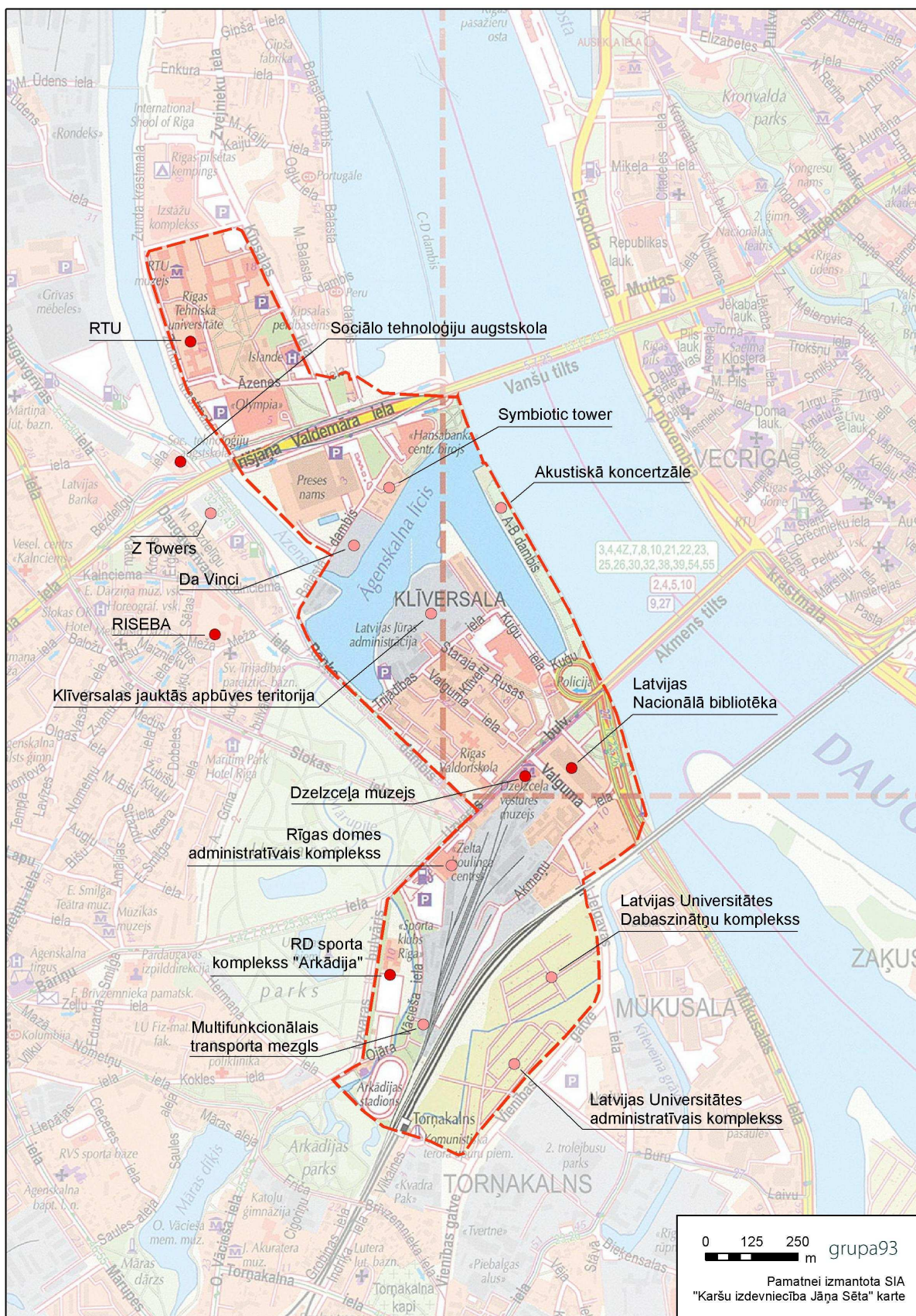
⁵ Rīgas Domes Labklājības departaments, Veselības aprūpes pārvalde.

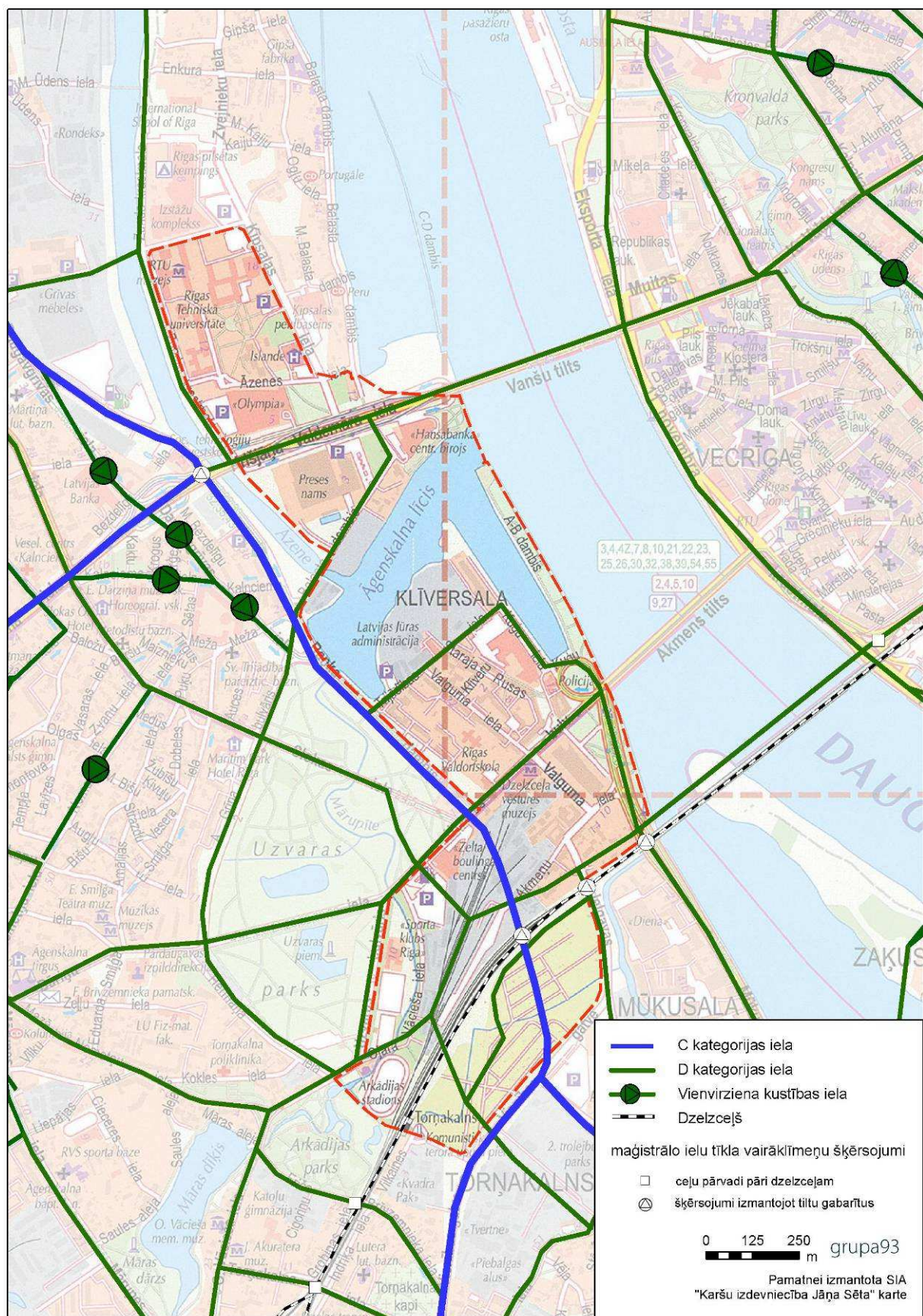
Zinātnes un izglītības centra teritorijas daļas

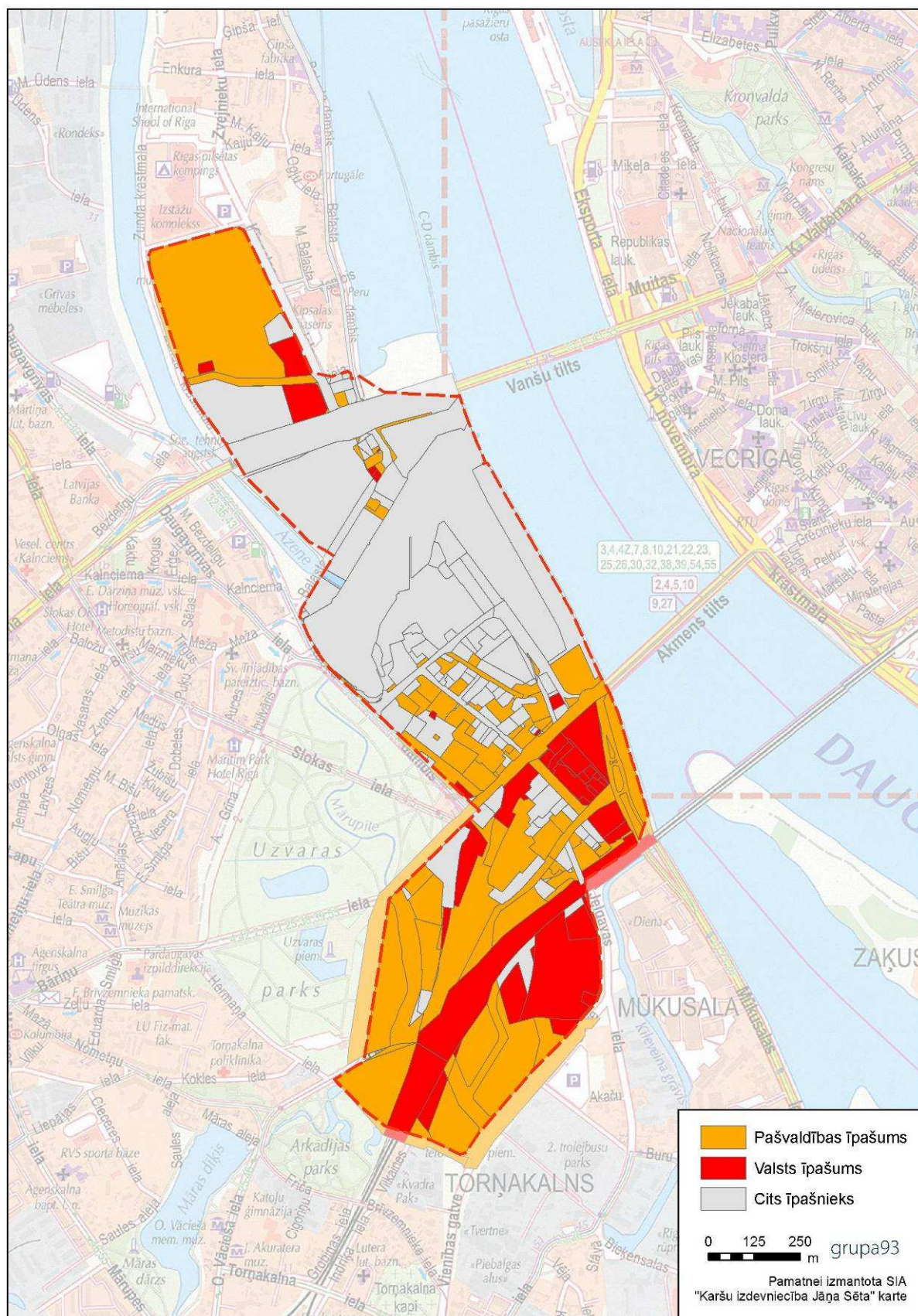
Plānotā (atļautā) izmantošana)

Nozīmīgie objekti

Teritorijas transporta shēma

Īpašumu struktūra

Inženiertehniskās infrastruktūras raksturojums

Ūdensapgāde un sadzīves kanalizācija

Klīversalā un Ķīpsalā daļās tiek nodrošināta centralizētā ūdensapgāde (izbūvēti 200/300/400/500 mm maģistrālie un sadalošie ūdensvadi). Torņakalna daļā ūdensvadu nav, attīstot teritoriju, nepieciešams būvēt jaunus tīklus.

Teritorijā atrodas divas kanalizācijas sūkņu stacijas (pie Kīleveina grāvja ietekas Daugavā un Ķīpsalā. Sadzīves kanalizācijas tīklu izbūve nepieciešama Torņakalna teritorijā, kā arī teritorijā starp Jelgavas ielu un O.Vācieša ielu. Tā jāveic pirms Latvijas Universitātes Dabaszinātņu kompleksa būvniecības.

Lietus kanalizācija

Teritorijas daļā pie Akmens tilta atrodas viena lietus ūdens kanalizācijas sūkņu stacija un viena pārgāze ar izlaidi Daugavā. Klīversalas daļā pa Raņķa dambi izvietots arī kolektors ar izlaidi Āgenskalna līcī. Otrs kolektors teritoriju šķērso pa Trijādības ielu. Lietus ūdeņu novadīšana tiek nodrošināta arī uz Mārupīti. Ķīpsalas daļas lietus ūdens kanalizācijas infrastruktūra uzskatāma par pietiekamu. Mūkusalas ielas kolektoru un sūkņu jauda ir nepietiekama, ielas lielās lietusegāzēs applūst. AB dambja sākumā līdz 2018.gadam paredzēts izbūvēt jaunu rezervuāru. Rekonstrējot ielas Nacionālās bibliotēkas apkārtnē, tiks izbūvēta lietus kanalizācijas sistēma Uzvara bulvārī, Valguma ielā un Akmeņu ielā pa perimetru bibliotēkas būvju teritorijai. Ņemot vērā lielu zaļo teritoriju īpatsvaru, perspektīvā teritorijā attīstāmi ilgtspējīgie lietus ūdeņu novadīšanas risinājumi.

Siltumapgāde

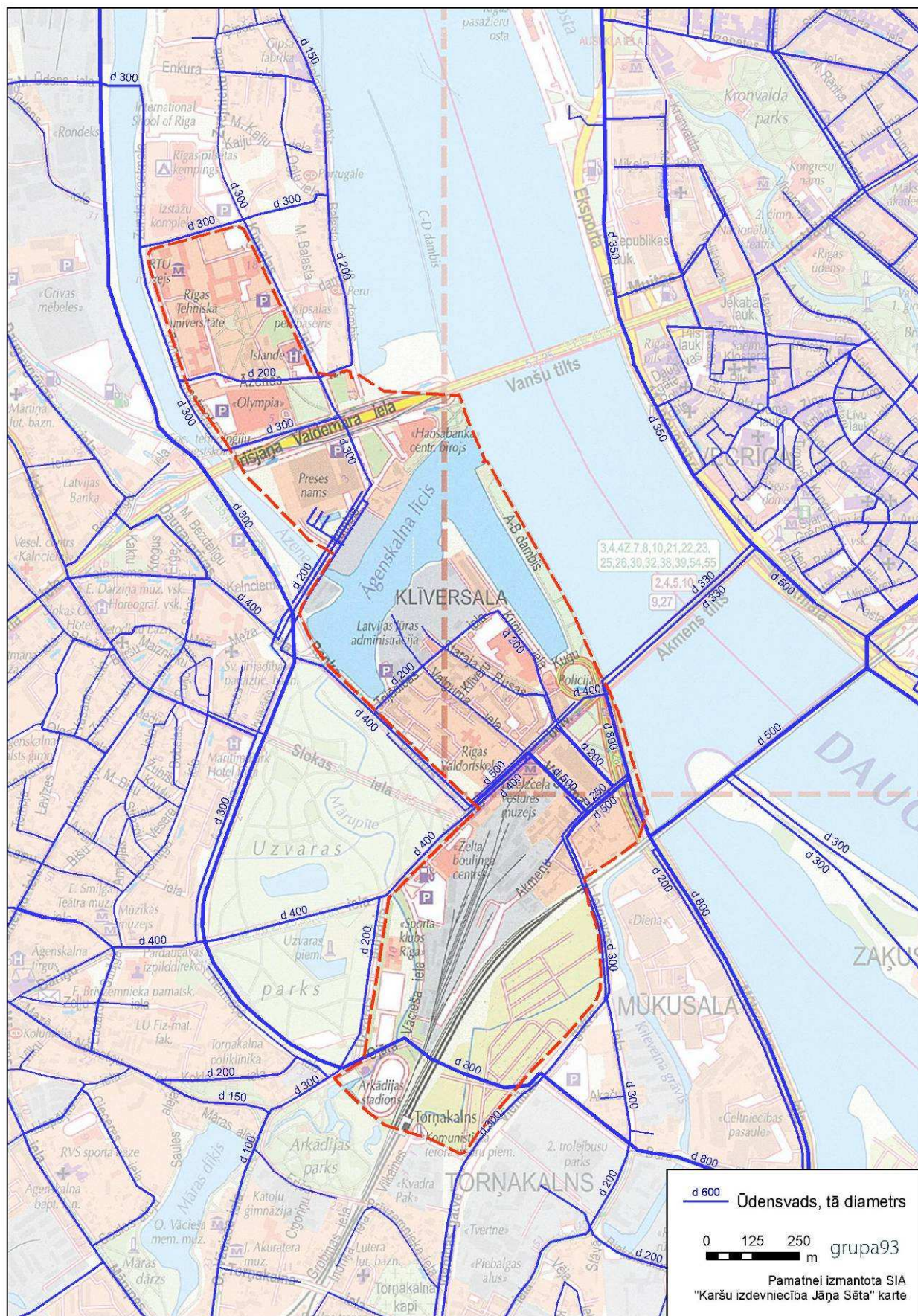
Teritorijas Klīversalas daļu pa Trijādības ielu šķērso bezkanāla siltumtrase, mijoties ar necaurstaigājama kanāla siltumtrasi. Kopumā teritorijā tiek nodrošināta iespēja pieslēgties centralizētajai siltumapgādei.

Gāzes apgāde

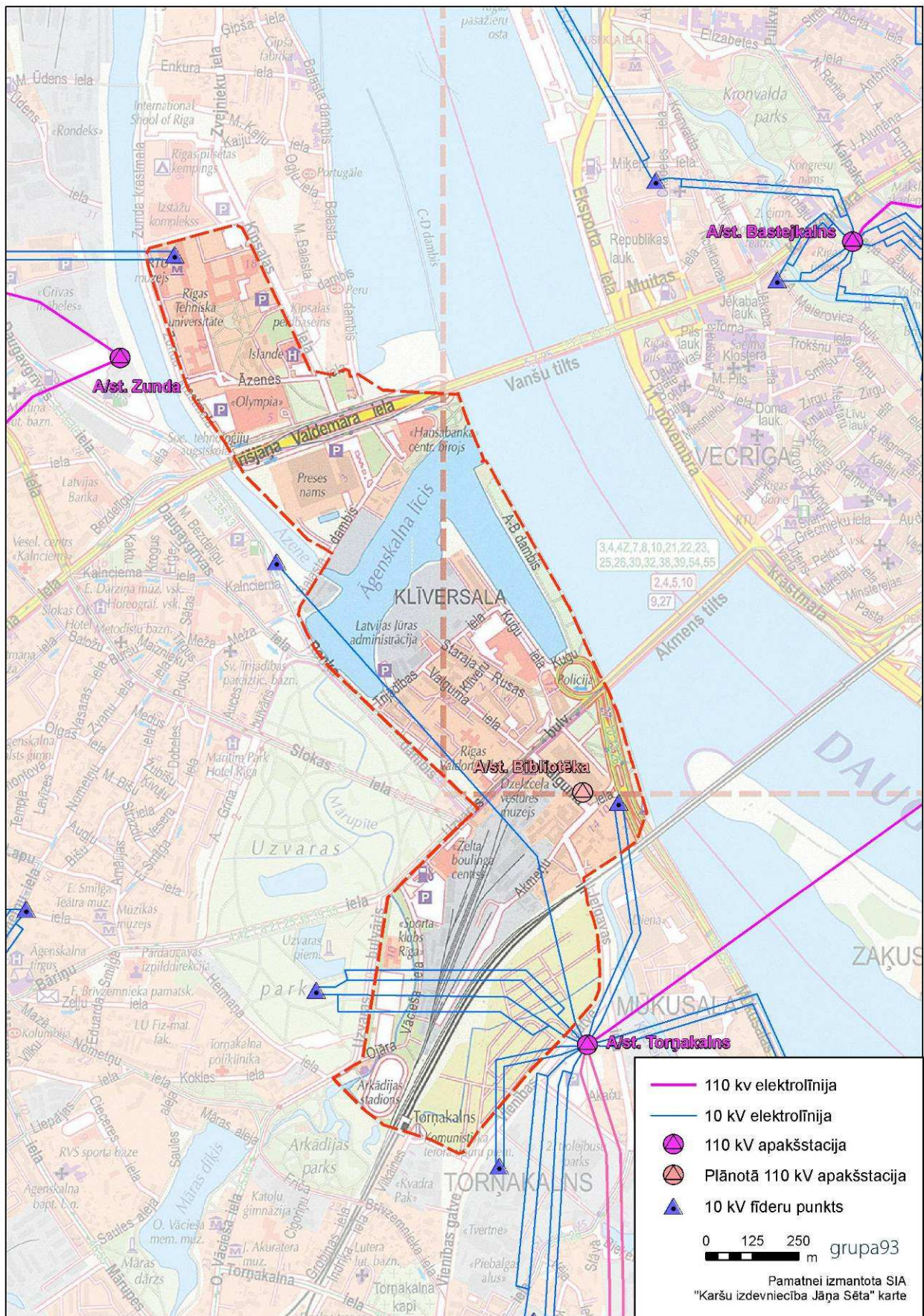
Teritorijas Ķīpsalas daļu šķērso vidēja spiediena ($P < 0.4 \text{ MPa}$) sadales gāzesvads DN-200; teritorijas Klīversalas, Āgenskalna un Torņakalna daļu šķērso tāda paša tipa sadales gāzesvadi DN-200 un DN-300 (pa Akmens tiltu).

Elektroapgāde

Attīstības teritorijā pašlaik atrodas apakšstacija Nr.144 Torņakalns un Nr.137 Zunda. Esošais vidējā sprieguma tīkls Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Rīgas koncertzāles teritorijas apkārtnē nav piemērots tām pieprasīto slodžu pieslēgšanai. Perspektīvā izbūvējama apakšstacija Nr. 148 Bibliotēka. Saskaņā ar Aqua Brambis pētījumu, teritorijas kopējā slodze 2013.gadā būs 15.25 MW, bet 2018. gadā – 20.54 MW.

Ēdensapgādes shēma

Elektroapgādes shēma

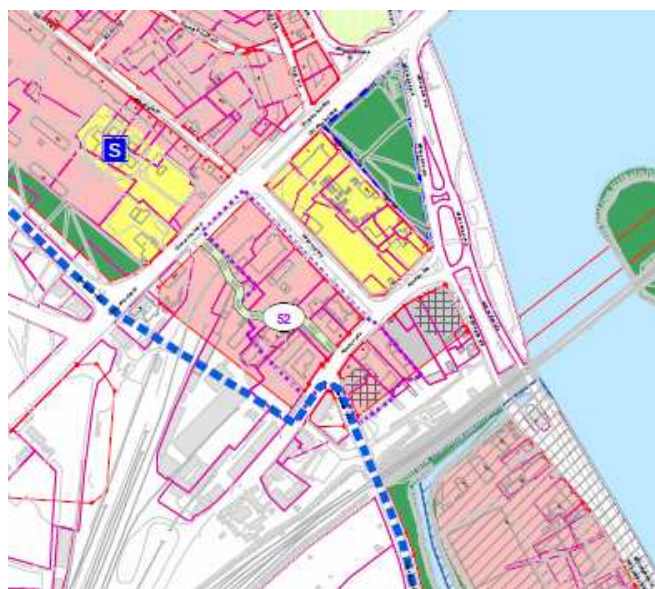
Attīstību ierobežojošie faktori

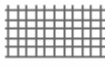
Būvniecības apstākļi

Teritorijas ģeotehniskie apstākļi kopumā ir nelabvēlīgi būvniecībai no ģeotehniskā viedokļa, tomēr nedaudz labvēlīgāka teritorija būvniecībai ir teritorijas ziemeļrietumu daļā. Kopumā teritorijā izplatītas vājas gruntis. Gruntsūdens līmenis iegūļ 0–1,5m dziļi un tā ķīmiskā vide lielākajā teritorijas daļā nav agresīvs pret betonu. Galvenais pamatu veids ir pāļi, to kopējo garumu nosaka blīvo smilšu, morēnas vai karbonātisko iežu ieguluma dziļums. Būvlaukumu sagatavošanai nepieciešami speciāli inženiertehniskie priekšdarbi. Torņakalna teritorijas daļa ir vāji meliorēta un nepieciešama meliorācijas sistēmas sakārtošana pirms būvniecības uzsākšanas⁶.

Aizsargjoslas un aizsardzības zonas

Daļa Zinātnes un izglītības centra teritorijas atrodas Rīgas vēsturiskā centra (RVC) aizsardzības zonā un tās izmantošanā ir jāievēro Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma noteikumi.

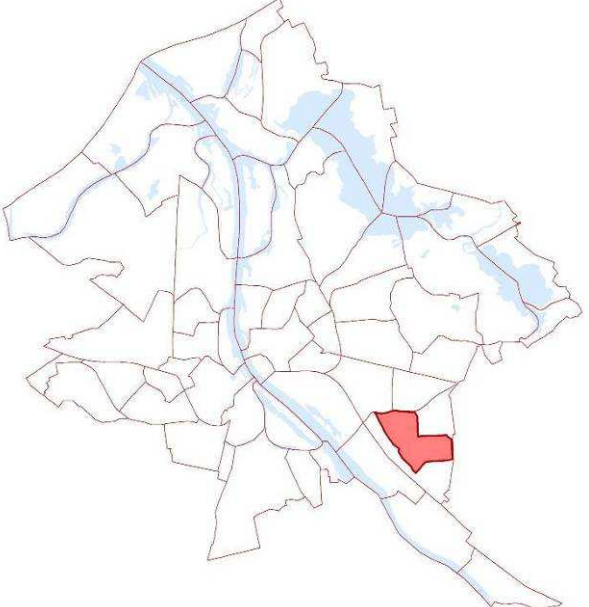
 teritorija, kur atļauto izmantošanu īstenošanai pirms būvniecības uzsākšanas jāveic teritorijas inženiertehniskā sagatavošana (Gruntsūdenī atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" (grozījumi MK 04.10.205. noteikumos Nr.752) kvalitātes normatīviem kopējā slāpekļa koncentrācijas pārsniedz B kategorijas robežvērtību, ķīmiskā skābekļa patēriņa (ĶSP) – mērķlielumu A).

Augsts gruntsūdens līmenis

⁶ Detālplānojums Rīgā, Torņakalna administratīvajam centram. 1. Sējums" SIA „Metrum

3.3.2. Granīta ielas ražošanas teritorija

	Platība 1005,7ha Iedzīvotāju skaits 2256 Iedzīvotāju blīvums 2 iedz./ha Darba vietu skaits ~ 14 600
---	---

Granīta ielas ražošanas teritorija atrodas Latgales priekšpilsētā starp Pļavniekiem, Ķengaragu un Rīgas robežu, Šķirotavas apkaimē.

Teritorijas izmantošana:

Ziemeļrietumu daļā atrodas lielākoties ražošanas un noliktavu teritorijas, kuras teju vienlaidus stiepjas starp Lubānas ielu, Krustpils ielu un Rencēnu ielu līdz dzelzceļa lokam. Šķembu ielas apvidū izvietoti mazdārziņi ar mežu un kapsētu teritorijām. Teritorijas austrumu perifērajā Granīta ielas daļā realizēta industriālās ražošanas teritorijas. Šķirotavas apkaimes daļā starp Šķirotavas staciju un Rīgas robežu izveidojusies dzīvojamās apbūves zona, kur pamatā lokalizējušās privātās dzīvojamās mājas, un veidojas arī mūsdienīga daudzdzīvokļu apbūve.

Teritorijas plānotā izmantošana

Teritorijas lielāko platību aizņemt Jauktas apbūves ar ražošanas un komercdarbības funkciju teritorijas un Ražošanas un komercdarbības teritorijas. Lielākais ražošanas un komercdarbības teritoriju nogabals atrodas teritorijas ziemeļu daļā starp Lubānas ielu, mežu, Rencēnu ielu, Krustpils ielu un Katlakalna ielu. Ap Krustpils ielu atrodas Jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju teritorijas un Dzīvojamās apbūves teritorijas. Būtu vēlams mainīt šo teritoriju zonējumu ar atļauto izmantošanu, kas ir saderīgāka ar ražošanas jomu, lai neveicinātu konfliktējošu funkciju attīstību tiešā rūpnieciskās teritorijas tuvumā.

Plānotā apbūve un funkcijas

Lai izrēķinātu iespējamo darbinieku skaitu, tika veikta potenciālās apbūves zemes analīze Granīta ielas rajonā. Tika identificēti trīs platību veidi teritorijas robežās (skatīt 7.tabulu):

apbūvētās platības ar ražošanas vai jauktās ražošanas zonējumu;

neapbūvētās vai maz apbūvētās platības ar ražošanas vai jauktās ražošanas zonējumu;

apbūvētās un neapbūvētās platības ar dzīvojamās apbūves vai jauktās izmantošanas zonējumu, kurām potenciāli var mainīt zonējumu uz ražošanu vai jaukto ražošanu.

7.tabula Apbūves veidu teritoriju platība (ha)

	Ražošanas zonējums	Jauktās ražošanas zonējums	Kopā
Apbūvētās platības	165,1	55,35	220,45
Neapbūvētās vai maz apbūvētās platības	24,7	75,45	100,15
Platības, kurām perspektīvā var tikt mainīts zonējums		68	68
Visas teritorijas	189,8	198,8	388,8

Katram teritorijas veidam tika aprēķināts potenciālais darbinieku skaits, izmantot pieņēmumu, ka uz vienu hektāru var tikt nodarbināti 50 vai 100 darbinieki⁷. Granīta ielas nodarbinātības potenciāls ir no 19 līdz 38 tūkstošiem darba vietu, no kurām 5 līdz 24 tūkstoši varētu būt jaunas darba vietas (skatīt 8. tabulu).

8.tabula Plānoto darba vietu skaits

	Esošais nodarbināto skaits	Potenciālais nodarbināto skaits (50 cilvēki/ha)	Potenciālais nodarbināto skaits (100 cilvēki/ha)
Apbūvētās platības	146068	11023	22045
Neapbūvētās vai maz apbūvētās platības		5008	10015
Platības, kurām perspektīvā var tikt mainīts zonējums		3400	6800
Visas teritorijas	14 606	19430	38860

⁷ Saskaņā ar „Hok-Lin Leung (2004). Land Use planning made plane, second edition. Toronto University Press”, tipiskais nodarbināto blīvums ražošanas teritorijās ir 25-75 darbinieki uz hektāru, savukārt saskaņā ar „Berke, Godschalk et al. (2006). Urban Land use planning. University of Illinois press”, tipiskais blīvums ir 50 darbinieki uz hektāru, taču var būt lielāks, kur ražošanas teritorijas ir vairāk līdzīgas birojiem.

⁸ Dati no Rīgas apkaimju pētījuma, pārreķināti atbilstoši Granīta ielas teritorijas īpatsvaram Šķirotavas apkaimes platībā

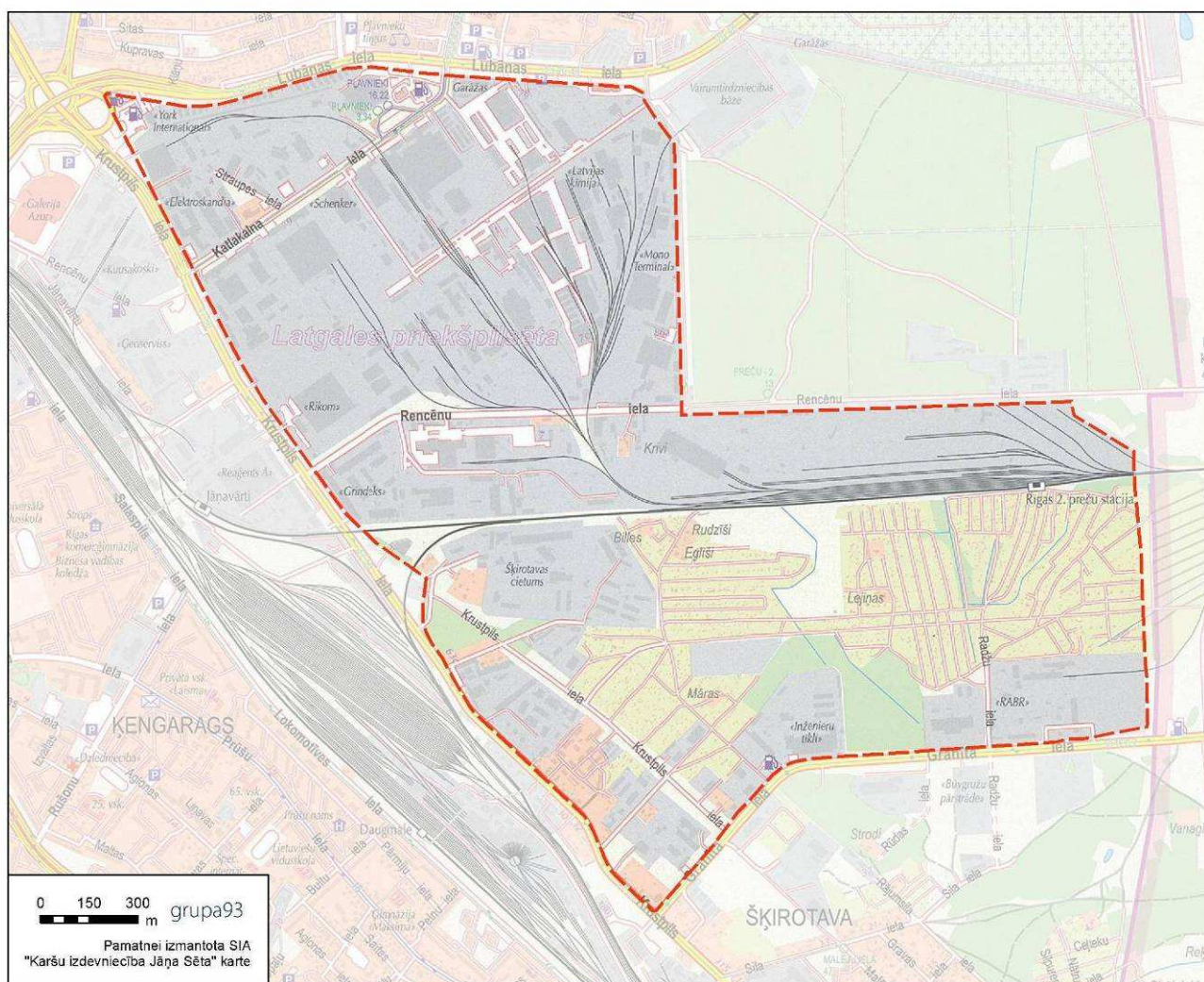
Īpašumu struktūra

Apbūvētās un rūpnieciski izmantotās teritorijas atrodas privāto vai juridisko personu īpašumā, bet šobrīd neapbūvētās (ekstensīvi izmantotās mazdārziņu teritorijas) atrodas pašvaldības īpašumā un ir noteiktas kā Rīgas pilsētas apmaiņas fonda zemes. Pašvaldības īpašumi aizņems ap vienu ceturto daļu no attīstības teritorijas.

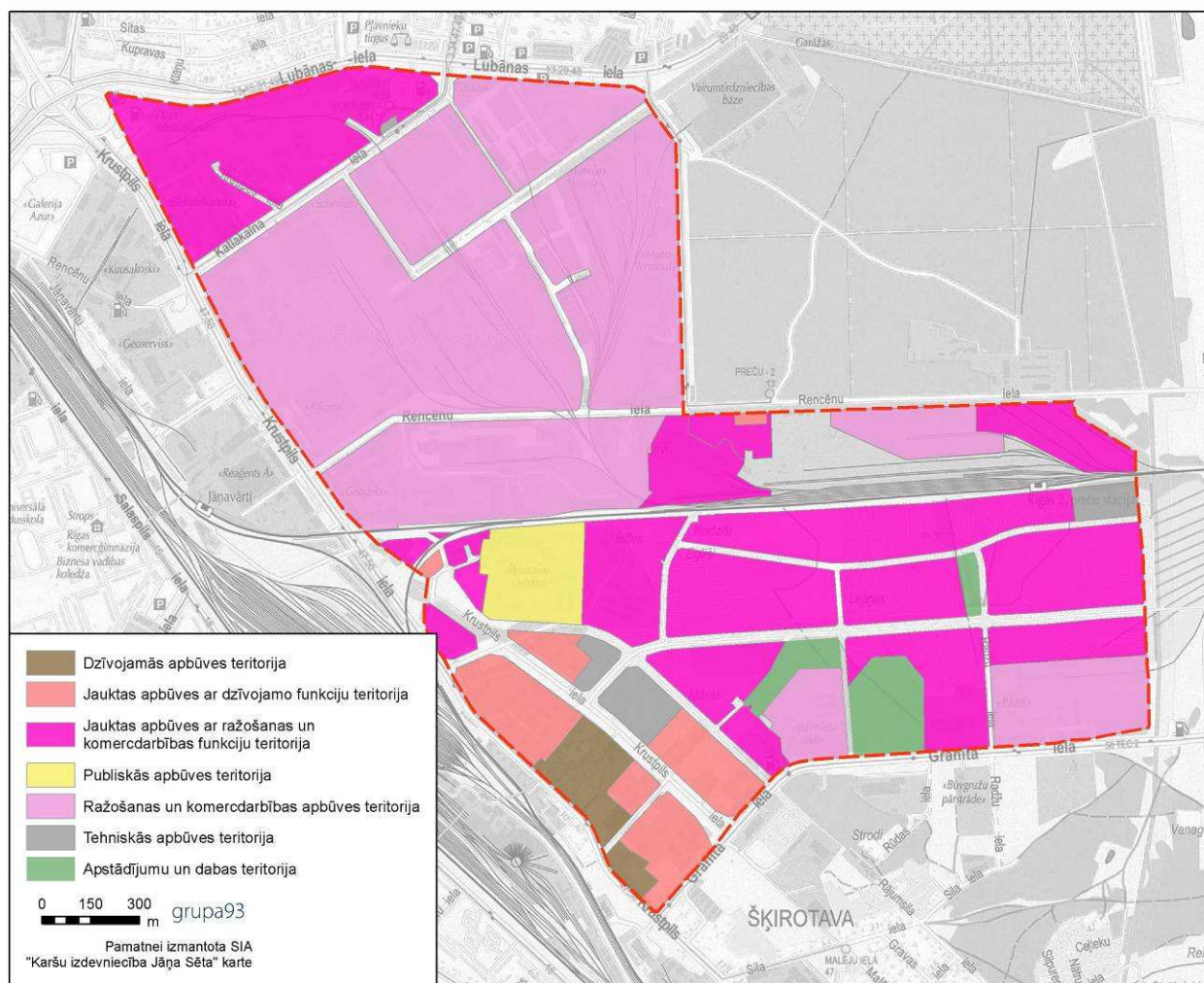
Transporta shēma

Teritorijā ir vāji attīstīts vietējo ielu tīkls. Pilsētas nozīmes maģistrāles (Slāvu, Krustpils un Lubānas ielas, kas pieslēdzas Slāvu rotācijas aplim, nodrošina labu saikni ar citām Rīgas teritorijām. Teritorija atrodas pie dzelzceļa un tajā ir izbūvēti dzelzceļa pievadceļi.

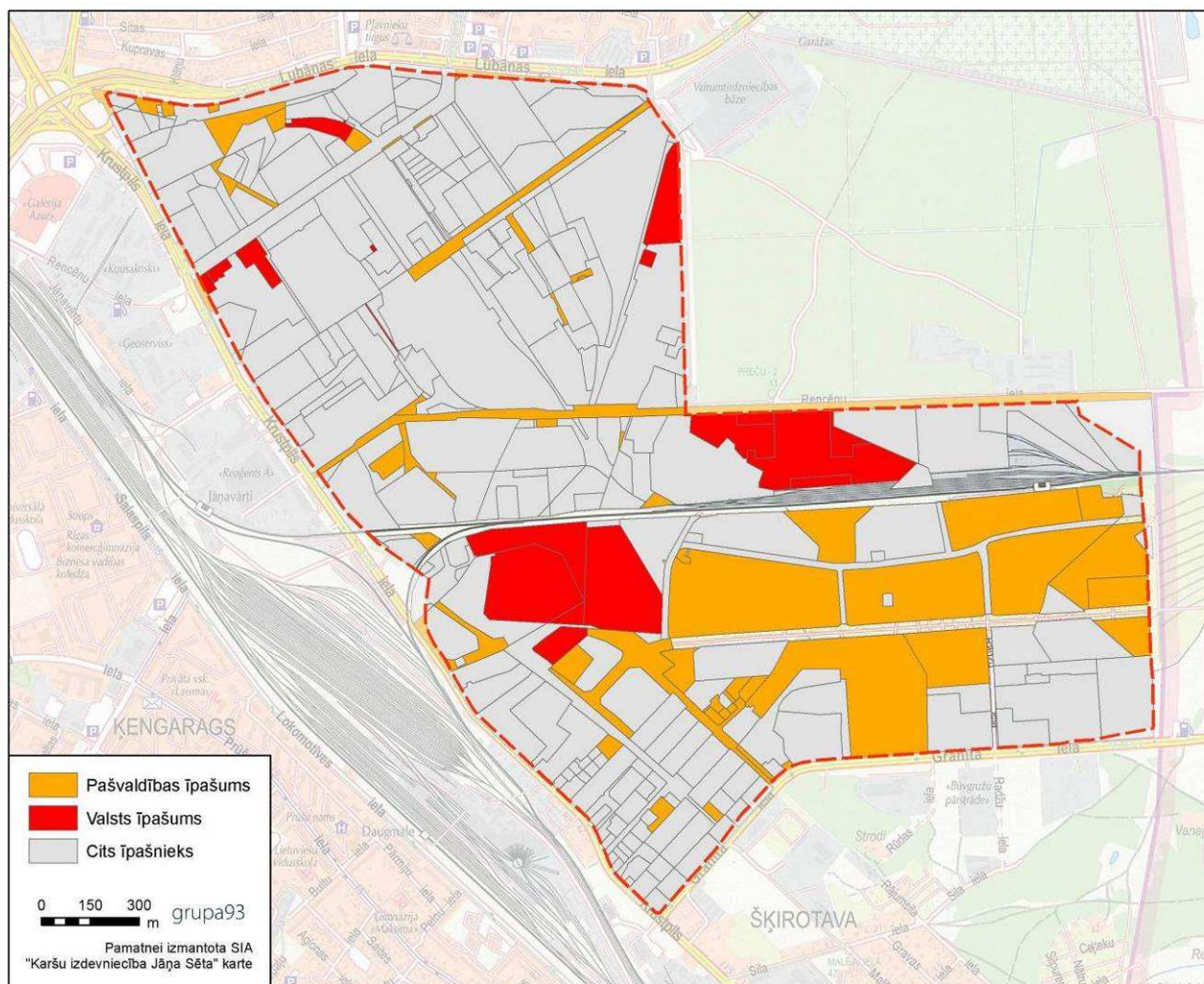
Uz vai caur Šķirotavas apkaimi kursē 23 sabiedriskā transporta maršruti. Šķirotavas apkaimes sasniedzamība ar sabiedrisko transportu kopumā ir laba, bet nodrošinājums atšķiras dažādās apkaimes daļās.

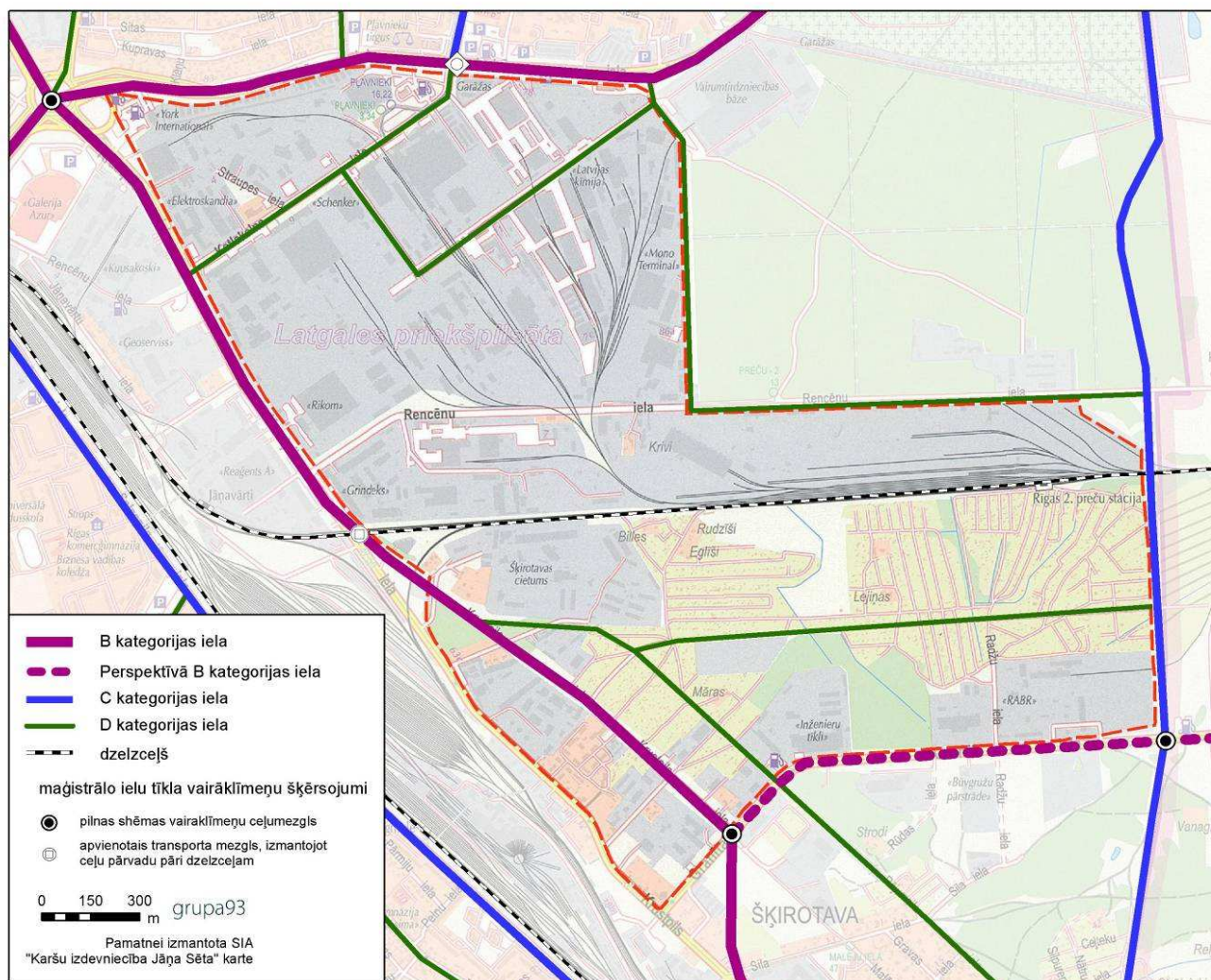
Esošā izmantošana

Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana

Īpašumu struktūra

Transporta shēma

Inženiertehniskā apgāde

Ūdensapgāde

Ūdensapgādes maģistrālie vadi ir nodrošināti teritorijas Ziemeļos, kā arī gar Krustpils un Granīta ielu. Jaunās apbūves teritoriju ūdensapgāde nodrošināma, pieslēdzoties pie ūdensvadiem Krustpils, Granīta un Rencēnu ielās.

Kanalizācija

Maģistrālie sadzīves kanalizācijas kolektori atrodas Krustpils, Rencēnu, Granīta ielās. Jaunajās apbūves teritorijās sadzīves kanalizācija nodrošināma, pieslēdzoties pie šiem kolektoriem.

.Lietus ūdens kanalizācija

Lietus kanalizācijas sistēmas teritorijā nav. Tās izbūve noteikta kā turpmākā plānošanas jautājums.

Gāzes apgāde

Teritorijā atrodas gāzes regulēšanas punkts GRP-94; tas savienots ar teritoriju šķērsojošu vidēja spiediena ($P < 0.4 \text{ MPa}$) sadales gāzes vadu DN-200. Teritoriju virzienā Dārzciems – Šķirotava šķērso arī augsta spiediena ($P < 0.6 \text{ MPa}$) sadales gāzes vads DN-300.

Siltumapgāde

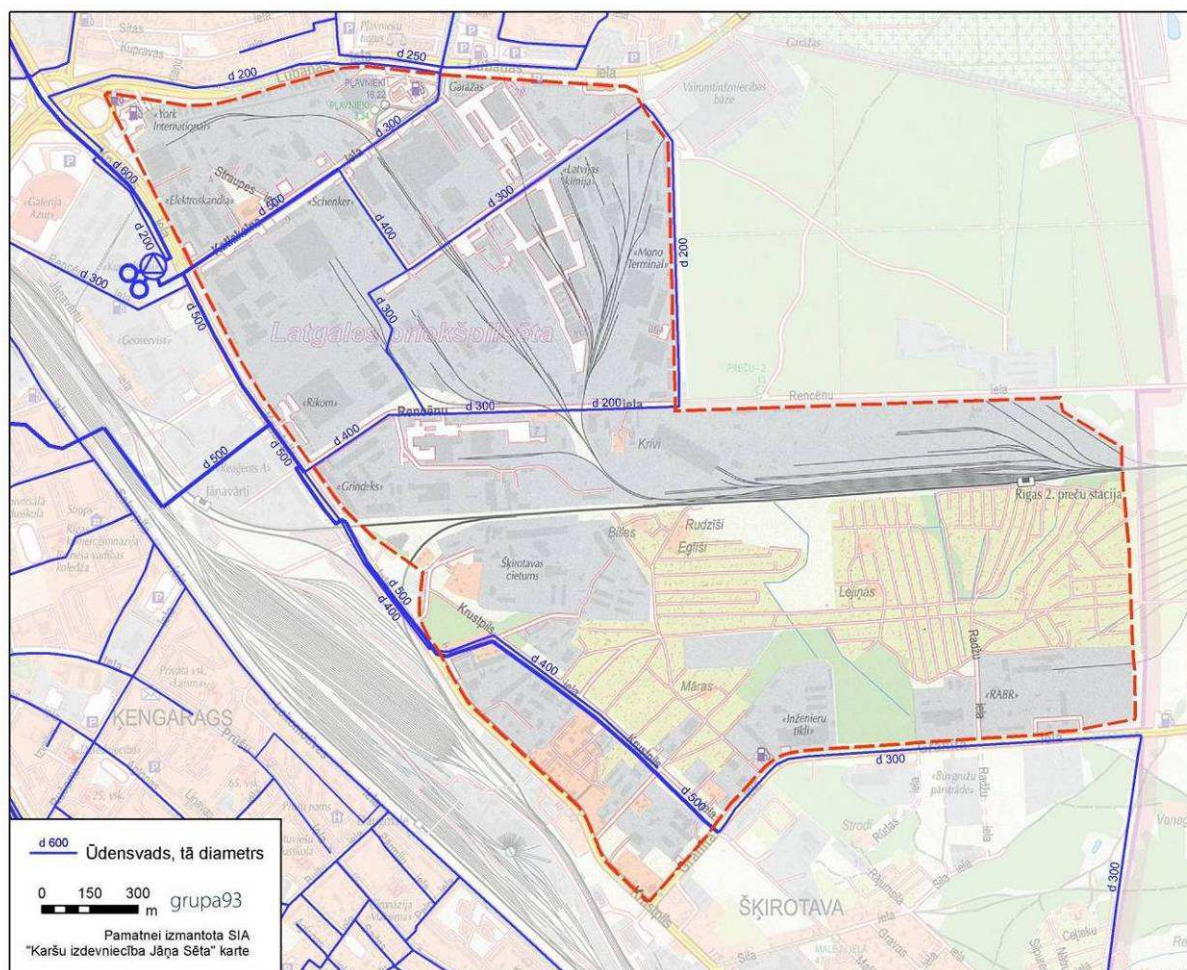
Siltumcentrāle – „Ķengarags”. Teritoriju pa Rencēnu ielu šķērso virszemes siltumtrase.

Elektroapgāde

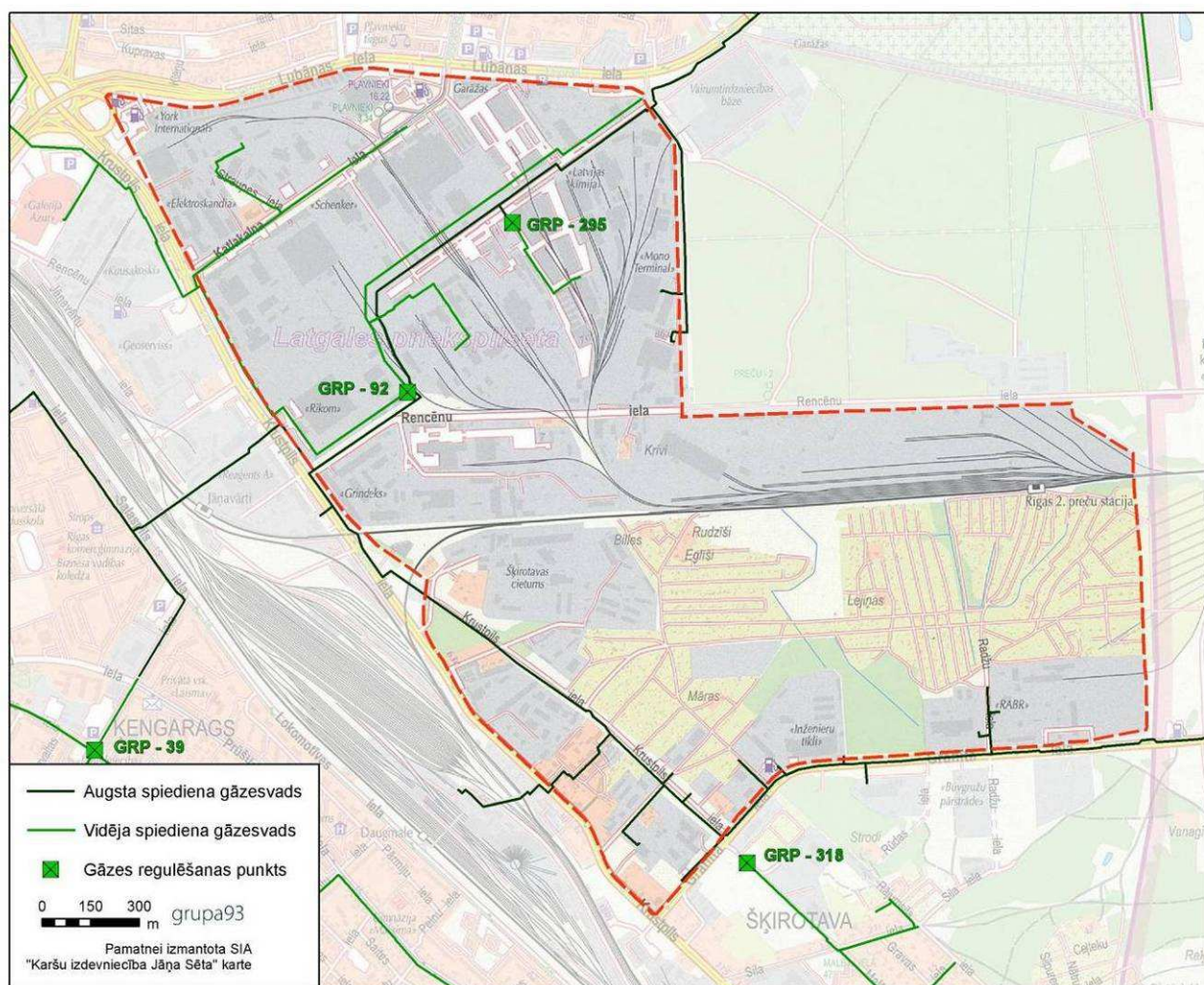
Granīta ielas rajona tuvumā ir Rīgas TEC-2, kā arī apakšstacijas „Jāņciems” (Nr. 110) un „Šķirotava” (Nr. 18). Teritorijai vistuvākie vidējā sprieguma sadales punkti (FP) ir 68 (AS „Šķirotava”) un 75 (Rīgas TEC-2)

Perspektīvā izbūvējamas AS Nr. 19 „Granīta” un AS Nr. 178 „Ķengarags”. Šķirotavas apkaimes novērtētā perspektīvā 2013. gada slodze ir 22,62 MW, 2018. gadā – 30,45 MW Šķirotavas apakšstacijas esošā jauda ir 32 MW, 2008.g. slodze 19 MVA, perspektīvā 2013.g. – 28 MVA, 2018.g – 36 MVA.

Ņemot vērā prognozēto slodzes pieaugumu, līdz 2018.g. tiek plānota AS „Granīta” izbūve (2X25 MVA), kuras izbūves izmaksas vērtējamas ap 5 milj. LVL.

Ēdenspādes shēma

Attīstību ierobežojošie faktori

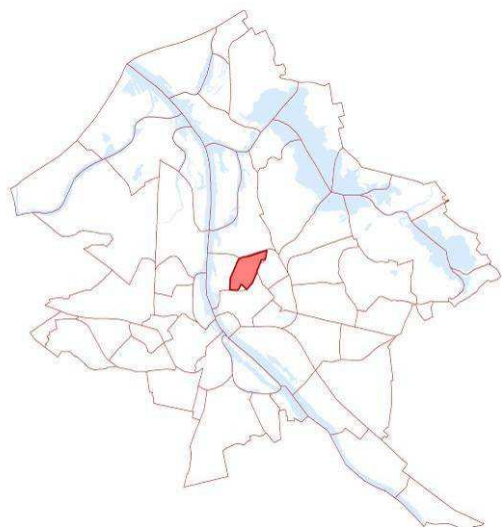
Būvniecības apstākļi

No inženierģeoloģisko apstākļu viedokļa Šķirotavas apkaimē apstākļi celtniecībai pārsvarā ir salīdzinoši labi. Apkaimes A, ZA daļā ir labvēlīgi celtniecības apstākļi. Šķirotavas apkaimes D, centrālajā, ZR un R daļā pārsvarā raksturīgi nosacīti labvēlīgi celtniecības apstākļi. Šajās teritorijās gruntsūdeņu dziļums ir mainīgs – pārsvarā 1,5-3 m dziļumā, bet vietām arī vairāk kā 3 m dziļumā. Zemes virskārtu pārsvarā veido smalka smilts, vietām ar vidēji rupjas un rupjas smilts kārtām.

Sarežģīti celtniecības apstākļi ir tikai daļā no apkaimes ZR teritorijas ap Katlakalna ielu. Arī tur gruntsūdeņu dziļums ir atbilstošs būvniecības darbu veikšanai (1,5-3 m), taču grunšu noturība ir salīdzinoši vājāka⁹.

⁹ www.apkaimes.lv/sakums/skirotava/fizgeo

3.3.3. Skanste

Platība 14,8 ha

Esošais iedzīvotāju skaits ~500

Plānotais iedzīvotāju skaits ~28 750¹⁰

Darba vietu skaits ~6970

Teritorijas esošā izmantošana

Apkaimes lielākā daļa Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma pašreizējās izmantošanas kartē definēta kā ražošanas un noliktavu apbūves teritorijas. Kopš plānojuma tapšanas laika situācija daudzviet ir mainījusies. Uzbūvētas jaunas ēkas, likvidēta daļa mazdārziņu, vairākas teritorijas ir sagatavotas būvniecībai.

Teritorijas plānotā izmantošana

Rīgas attīstības programmā 2010.-2013.gadam Skanstes apkaime tiek plānota kā Jaunā attīstības teritorija iekšpus dzelzceļa lokam

Rīgas teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam ar grozījumiem Skanstes apkaime ir definēta kā attīstības teritorijas ap Rīgas vēsturisko centru (tāpat arī Jaunā attīstības teritorija un centru apbūves teritorija). Skanste tiek minēta arī kā Jaunā dzīvojamo rajonu teritorija pie scenārija, kurā Rīga attīstās kā policentriska pilsēta

Izstrādātajā Skanstes apkaimes arhitektoniski telpiskās struktūras attīstības koncepcijā (SIA „Grupa93”, 2011.g.) Skanstes apkaime iecerēta kā Rīgas vēsturiskajam centram tuvākā, lielākā rekreācijas teritorija. Darījumu un sabiedriskie objekti piedāvāti Rīgas vēsturiskajam centram tuvējā daļā. Parka brīvstāvošās apbūves raksturam atbilstošās funkcijas — pamatā darījumi un mājoklis grupējas apkaimes centrālajā daļā ap Skanstes ielu. Prognozējams, ka šāda izmantošana attīstīsies arī gar apkaimes iekšējo transporta loku, kur varētu veidoties dzīvākās tirdzniecības ielas. Atbilstoši vēsturiskajai situācijai mazstāvu apbūves joslā gar Pulkveža brieža ielu saglabājas mājokļi, bet apkaimes ziemeļu daļā varētu turpināt veidot darījumu un ražošanas

¹⁰ Aplēses balstoties uz www.apkaimes.lv pieejamo informāciju un saskaņā ar aprēķinu par iespējamo iedzīvotāju skaitu apkaimē pēc Skanstes virstoņu projekta realizācijas. 1997.-2010.gadam Skanstes apkaimes iedzīvotāju skaits krities par 75%.

kvartālus. Kombinējot Skanstes apkaimes arhitektoniski telpiskās kompozīcijas koncepcijas un teritorijā izstrādāto detālplānojumu datus, tika aplēsta apbūves kopplatība. Apkaimes apbūves apjoms vērtējams ap 2 874 575 m² kopplatībā, kas saskaņā ar jauktās izmantošanas apbūves principiem, sadalāms dzīvojamā apbūvē, darījumu un komerciālajā apbūvē, publisko objektu apbūvē un ražošanas apbūvē. Tabulā zemāk apkopoti dati par potenciālo apbūvēs kopplatības sadalījumu pēc lietošanas veidiem un iedzīvotāju un nodarbināto skaita, kā arī publisko un darījumu objektu apmeklētāju skaita aplēses (9. tabula).

9. tabula Plānotais iedzīvotāju un nodarbināto skaits, aplēses

Apbūves veids	% ēku kopplatības	Ēku kopplatība, m ²	Iedzīvotāji/ nodarbinātie/ apmeklētāji	Pieņēmumi
Visu veidu apbūve, t.sk.	100%	2 874 575	28 746 iedzīvotāji 42 388 nodarbinātie 16 169 vienlaicīgie apmeklētāji	-
Dzīvojamā apbūve	40%	1 149 830	28 746 iedzīvotāji (11 498 dzīvokļi)	100 m ² ēku kopplatības uz vienu dzīvokli, 2.5 iedzīvotāji vienā dzīvoklī
Darījumu apbūve (biroji)	30%	862 373	34 495	25m ² ēku kopplatības uz vienu nodarbināto
Publiskā apbūve (izglītības iestādes, sporta un kultūras iestādes u.c.)	10%	287 458	1 006 nodarbinātie, 10 061 vienlaicīgie apmeklētāji	20m ² apbūves kopplatības uz vienu vienlaicīgo apmeklētāju, 70% aizpildījums; 1 nodarbinātais uz 10 vienlaicīgiem apmeklētājiem
Ražošanas apbūve	10%	287 458	5 749	50m ² ēku kopplatības uz vienu nodarbināto
Viesnīcas	5%	143 729	180 nodarbinātie, 2515 vienlaicīgie apmeklētāji	80m ² ēku kopplatības uz numuru, 1 nodarbinātais uz 10 numuriem; 2 vienlaicīgie apmeklētāji uz numuru, 70% aizpildījums
Tirdzniecība	5%	143 729	958 nodarbinātie, 3593 vienlaicīgie apmeklētāji	150m ² ēku kopplatības uz nodarbināto; 40m ² ēku kopplatības uz vienu vienlaicīgo apmeklētāju

Apbūves augstums

Teritorijas plānojumā Skanstes apkaimē pamatā paredzētas Centru apbūves un Jauktas izmantošanas teritorijas ar paaugstinātu apbūvi līdz pat 12 – 25 stāviem. Saskaņā ar izstrādāto Skanstes apkaimes arhitektoniski telpiskās struktūras attīstības koncepciju, teritorijas apbūves augstums aug virzienos no perifērijas uz centrālo asi—Skanstes ielu un virzienā no Rīgas vēsturiskajam centram tuvējiem kvartāliem uz nomali. Amplitūda – no 4 stāviem līdz 24 stāviem.

Nozīmīgākie projekti

Arhitektu kolēģijā apspriestie projekti:

- Biroji, dzīvojamās ēkas un pakalpojumu objekti kvartālā starp Skanstes, Jāņa Daliņa, Arēnas, Jāņa Krūmiņa ielām.
- Daudzfunkcionāls biroju centrs „NEW Hanza city” (vizualizācija un ģenerālpilāns) Pulkveža Brieža ielā 24.
- Daudzfunkcionāla daudzstāvu ēka Sporta ielā 11 un tirdzniecības ēka ar autonovietni Grostonas ielā 1; būvniecības iecere.
- Skanstes apkaimes arhitektoniski telpiskās struktūras attīstības koncepcija; Skanstes apkaimes lokālpilānojums

Detālpilānojums teritorijai starp Pulkveža Brieža, Sporta, Skanstes un Hanzas ielām

Īpašumu struktūra

Skanstes apkaimē ir jaukta īpašumu struktūra. Aptuveni viena trešdaļas teritorijas atrodas valsts un pašvaldības īpašumā. Viens no galvenajiem uzdevumiem teritorijas attīstībā ir īpašumu konsolidācija. Pašvaldības īpašumu esamība teritorijā ļauj saglabāt publisko funkciju un ir pamats publiskās ārtelpas struktūras attīstībai.

Transports

Apkaimi šķērso pilsētas maģistrāle - Skanstes iela. Galvenās ar pārējo pilsētu savienojošās ielas ir Hanzas, Skanstes, Zirņu un Krišjāņa Valdemāra iela. Ziemeļu daļā apkaimi norobežo dzelzceļš. Apkaimes iekšienē satiksme tiek organizēta pa pagaidām salīdzinoši vāji attīstītu vietējo ielu tīklu. Nepietiekams daudzums ielu ir teritorijā starp dzelzceļu un Skanstes ielu.

Iecerēts, ka plānotā Rīgas Ziemeļu šķērsojuma izbūve padarīs Skansti sasniedzamāku. Pie Pulkveža Brieža ielas un plānotās Sporta ielas krustojuma iecerēta arī multimodālā transporta mezgla būvniecība. Savukārt nozīmīgākās gājēju plūsmas ir virzienā uz un no centra pa Stabu un Bruņinieku ielām, kā arī Skanstes ielas šķērsvirzienos.

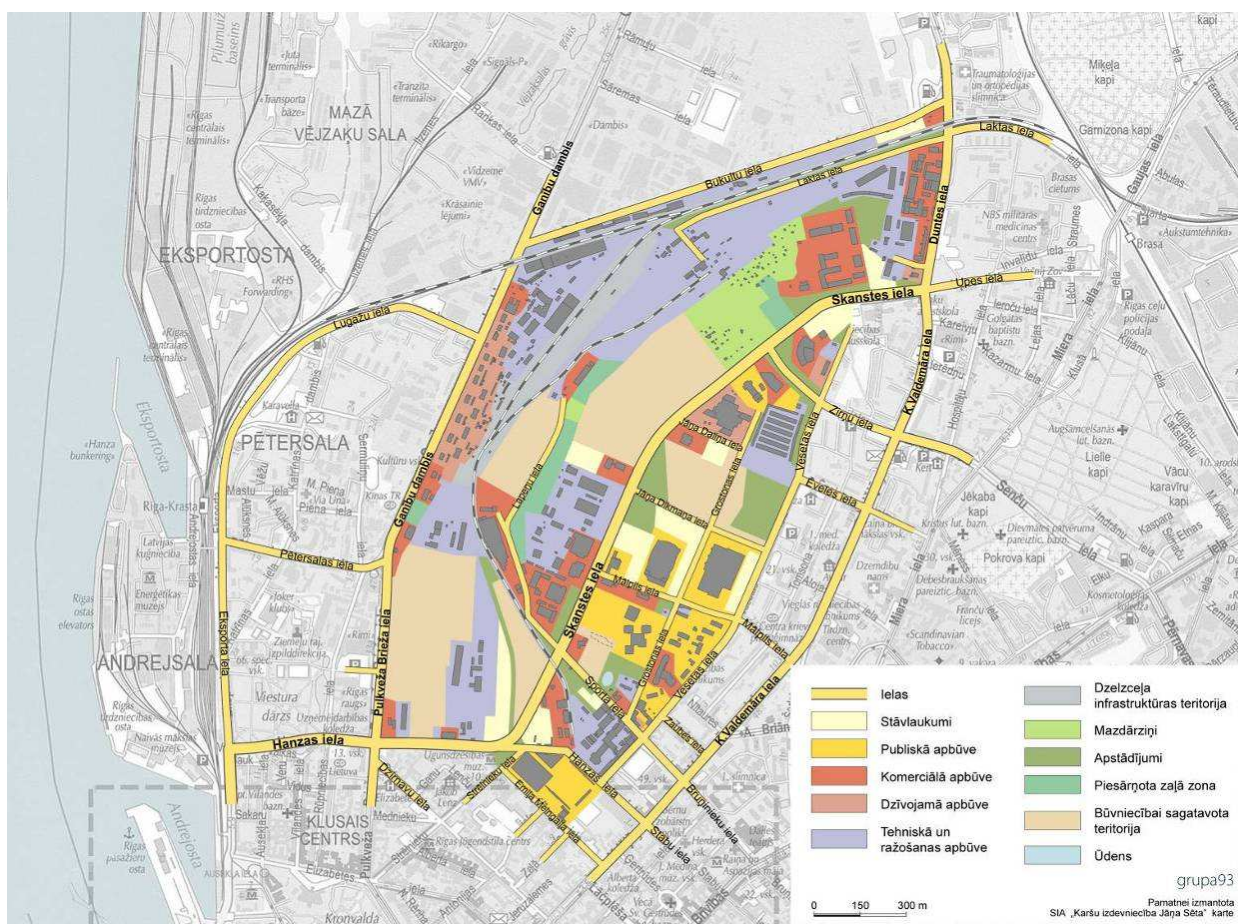
Gar Skanstes apkaimi kursējošie sabiedriskā transporta maršruti nodrošina apkaimes tiešu saikni ar pilsētas centru un daži arī ar citām Rīgas apkaimēm. Pašlaik pa apkaimes perimetru novietotajām teritorijām ir daudz labāka sasniedzamība ar sabiedrisko transportu nekā centrālajām teritorijām, kurās atrodas lieli apmeklētājus piesaistoši objekti. Nepieciešams veicināt līdzsvarotu attīstību nodrošinot līdzvērtīgu sasniedzamību visai apkaimē.

Publiskā telpa un zaļā struktūra

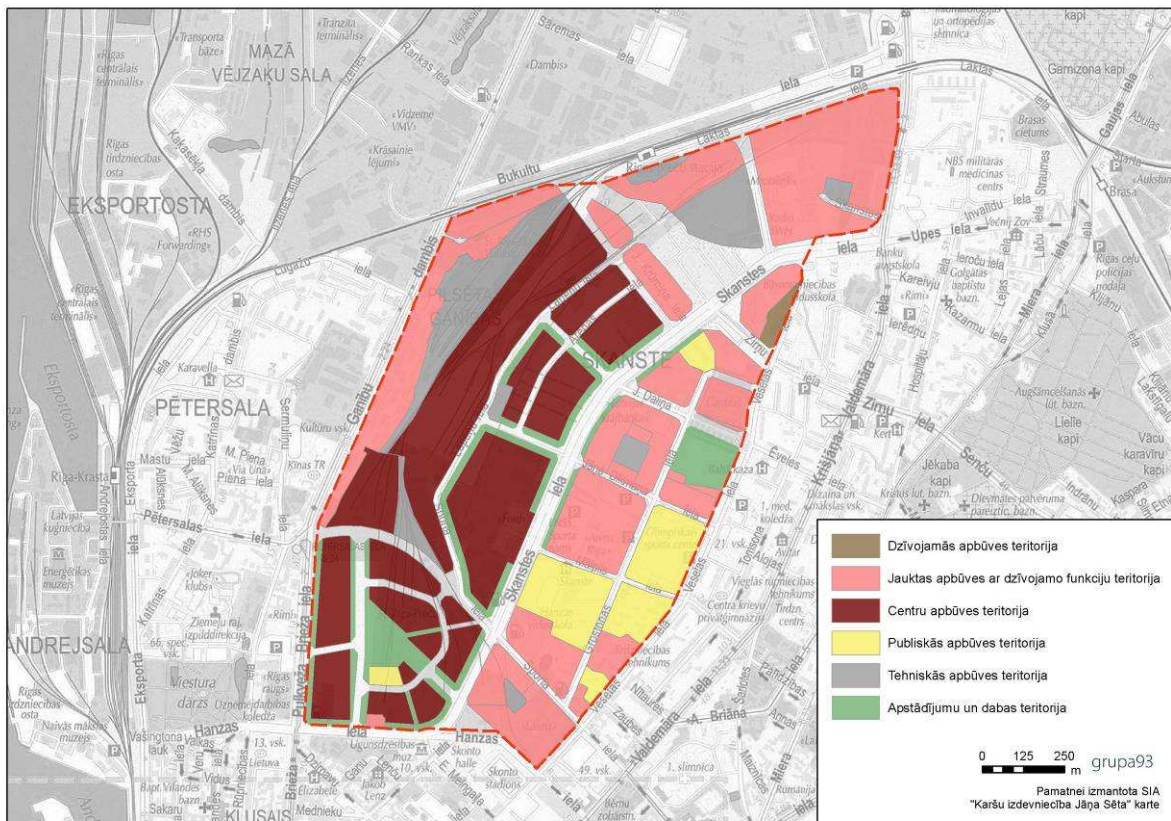
Skanstes apkaimē vēl ir daudz neapbūvētu teritoriju. Veidojot pārdomātus apbūves risinājumus, Skanstes apkaime kalpotu kā savienojošs posms Rīgas zaļajā struktūrā, savienojot, Mežaparku, Andrejsalu un Bulvāru loku. Konceptijā iecerētā parku un dārzu sistēma ir apkaimes raksturīgākā vietzīme. Struktūras pamatelementi ir vairāki parki: Skanstes ganības, Dzelzceļa parks, Lapeņu ielas parks. Tos apvieno ielu apstādījumu sistēma, kas veidota uzsverot Skanstes ielas šķērsvirzienus un ielu iekšējo loku. Apstādījumu sistēmas būtiska iezīme ir Skanstes ielas savienošā elementa loma. Iela apvieno kopējā struktūrā parkus un dārzus iekškvartālos.

Sociālā infrastruktūra

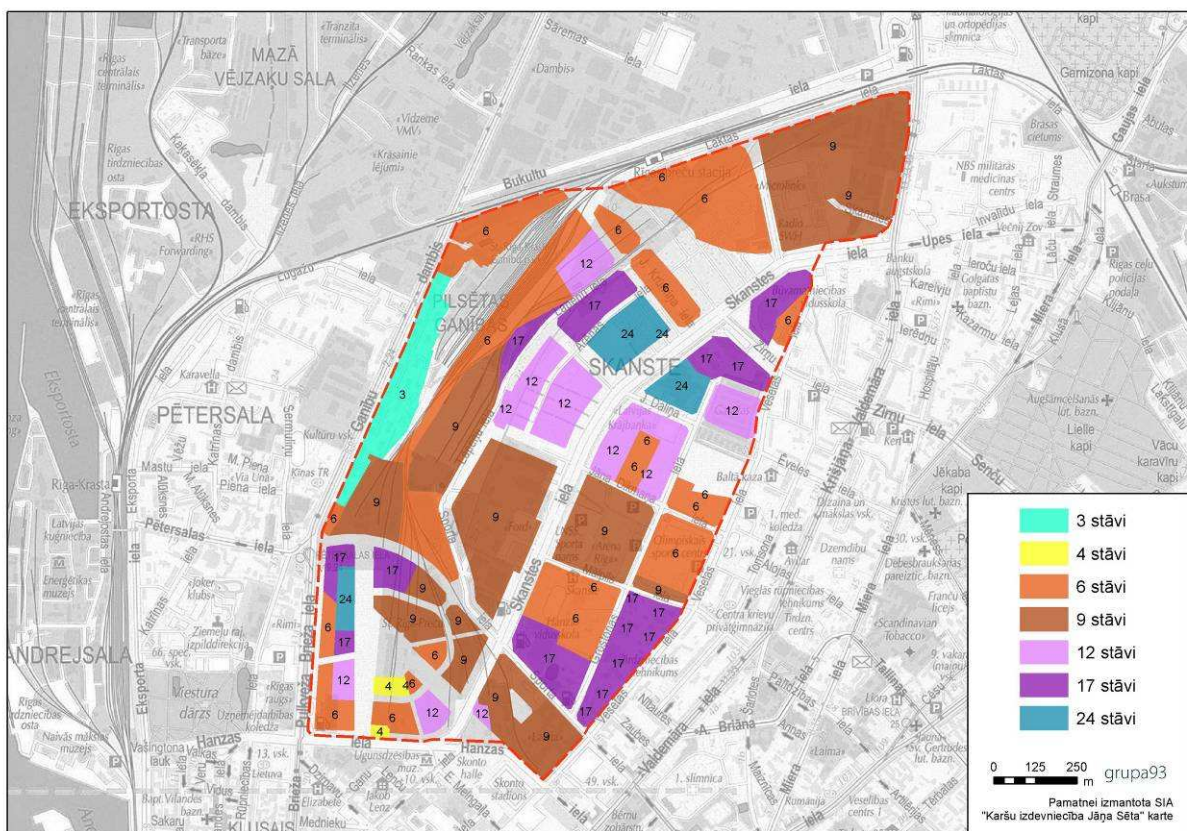
Šobrīd Skanstes apkaime ir nodrošināta gan ar vispārējās, gan pirmsskolas izglītības iestādēm. Tomēr, ņemot vērā plānotās dzīvojamās apbūves daudzumu, nākotnē jāizvērtē nepieciešamību pēc papildus pirmsskolas izglītības iestādēm.

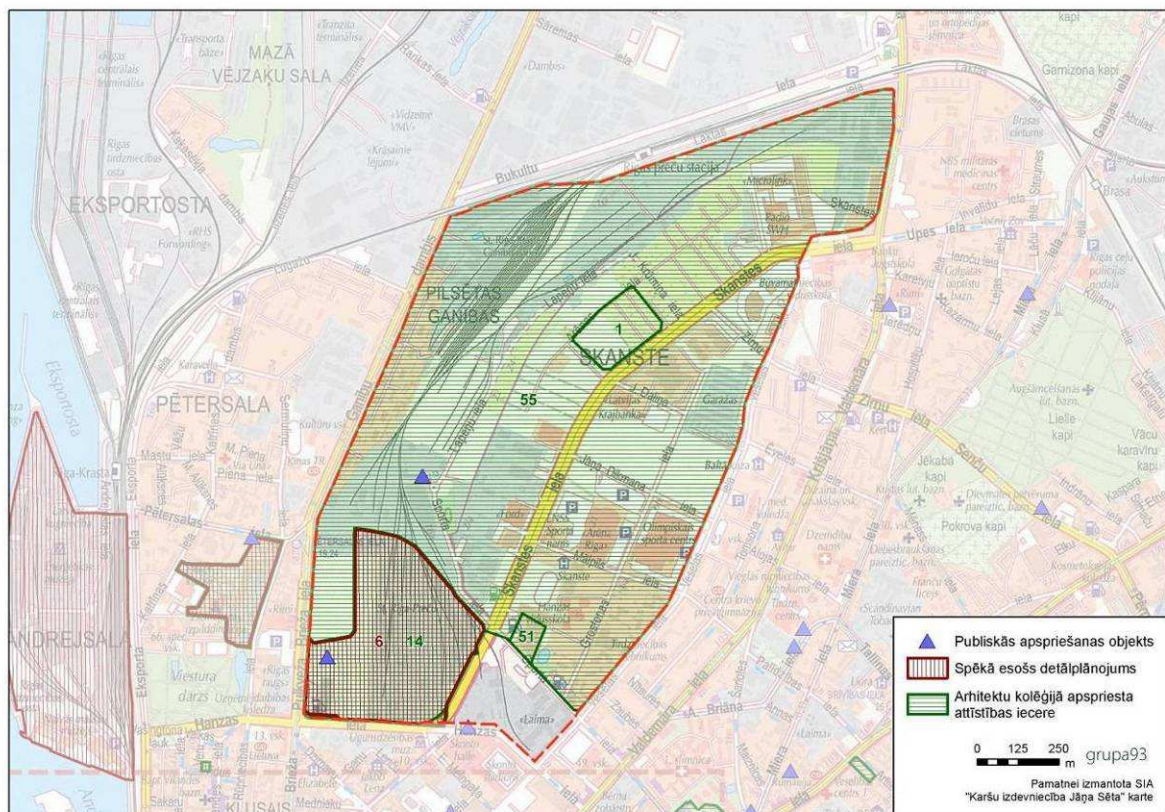
Teritorijas esošā izmantošana

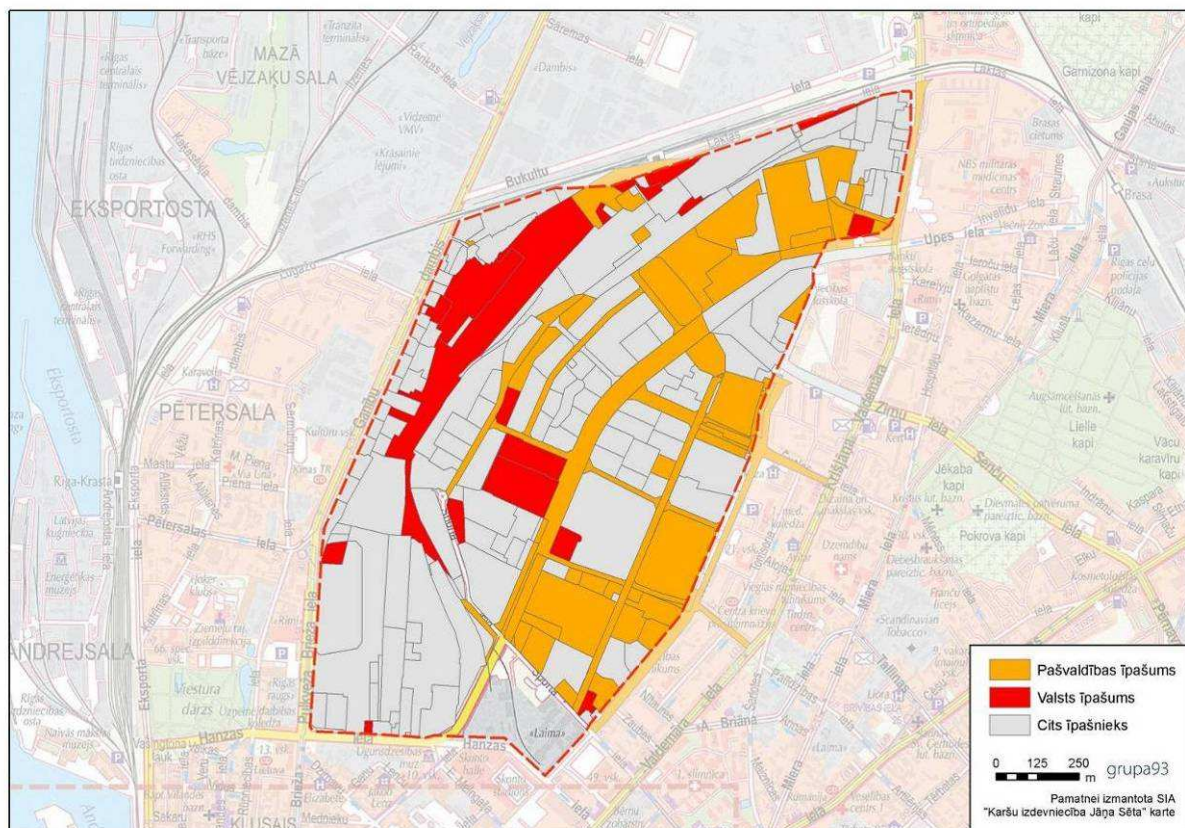
Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana

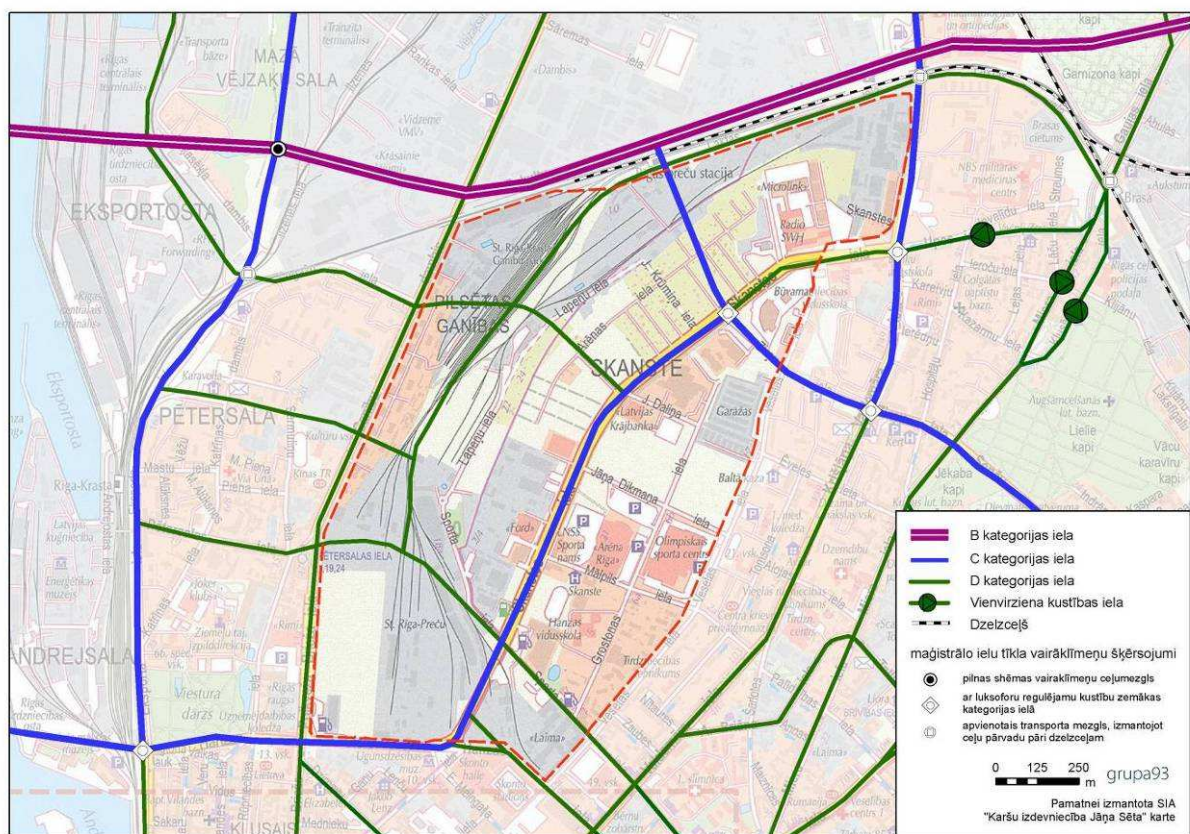
Apbūves augstums

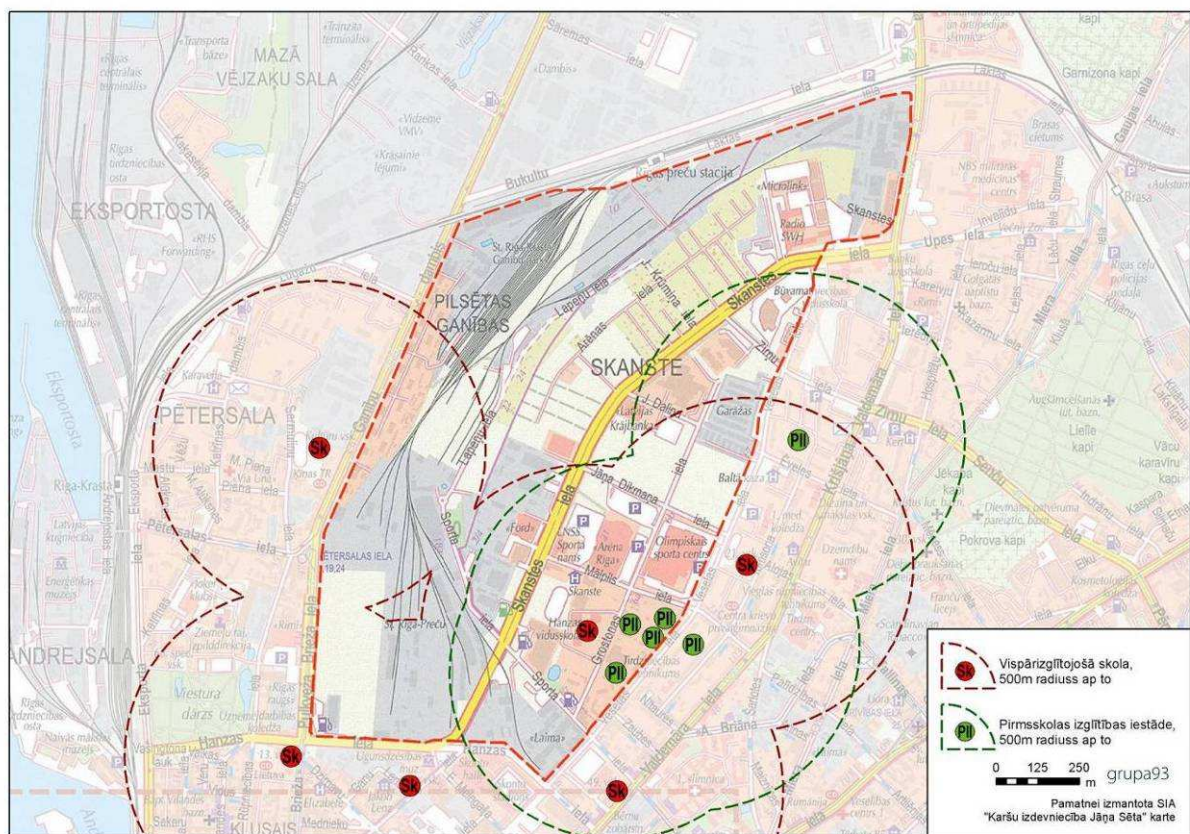
Nozīmīgākie projekti

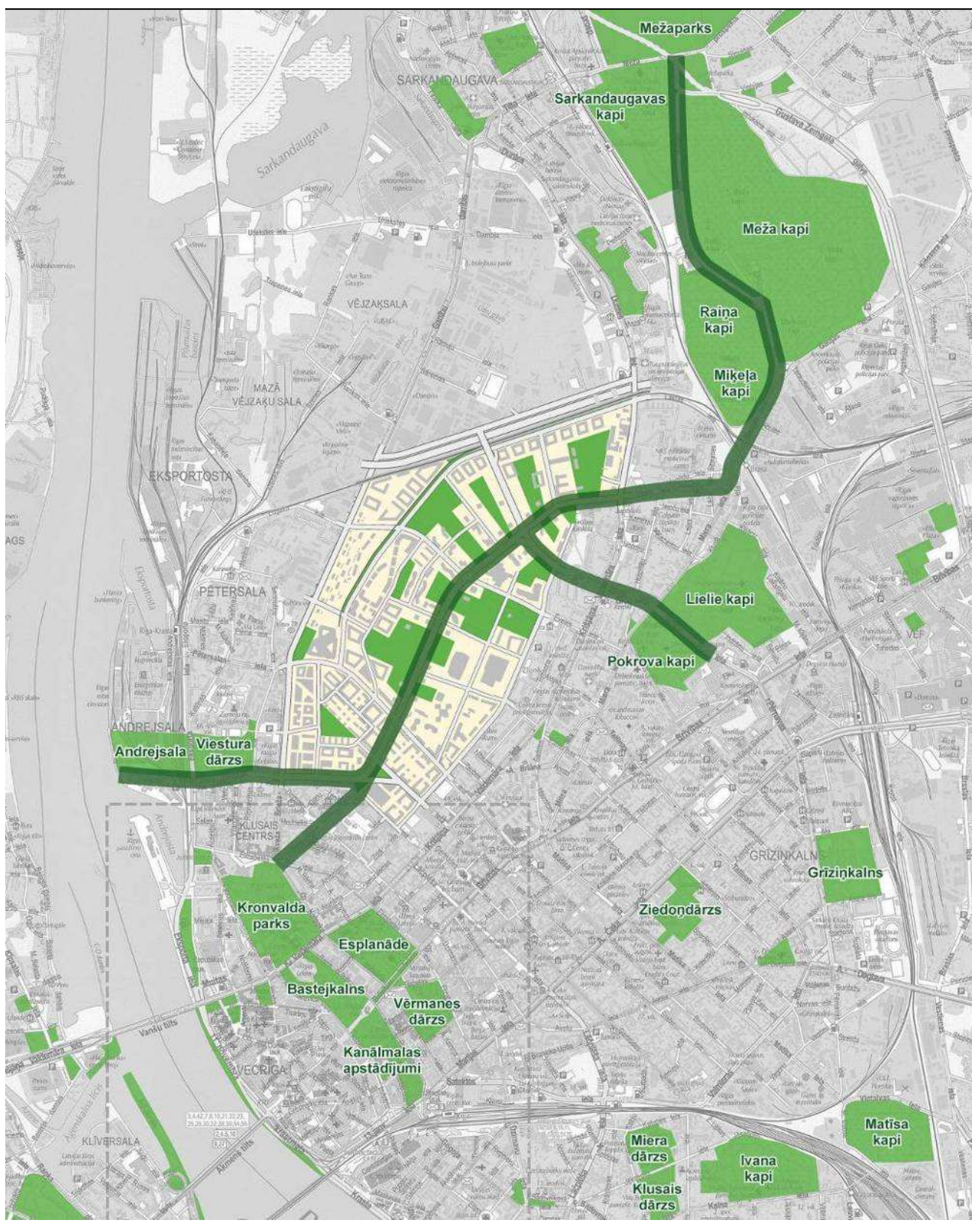
Īpašumu struktūra

Transporta attīstības shēma (Rīgas teritorijas plānojums)

Vispārīgizglītojošo skolu un pirmsskolas izglītības iestāžu izvietojums

Skanstes apkaimes perspektīvā zaļa struktūra

Inženiertehniskā infrastruktūra

Ūdensapgāde un sadzīves kanalizācija

Skanstes apkaimei apkārt esošajās ielās, daļā Skanstes ielas un Skanstes apkaimes teritorijā uz austrumiem no Skanstes ielas ir nodrošināta ūdensapgāde un sadzīves kanalizācija. Teritorijā atrodas divas kanalizācijas sūkņu stacijas. Daļā Skanstes, Sporta, kā arī Lapeņu ielā centralizētās Ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli jābūvē arī tajā Skanstes teritorijas daļā, kur atrodas mazdārziņi, preču stacijas un projekta „New Hanza city” teritorijās.

Lietus ūdens kanalizācija

Lietus kanalizācija sistēma Skanstes-Grostonu ielu rajonā ir laba (kolektoru tīkls ar diametru 400-600mm). Skanstes ielas ziemeļaustrumu galā un visā Ganību dambja garumā projektējami lietus kanalizācijas kolektori. Īpaši nelabvēlīga situācija ar lietus ūdeņu kanalizāciju ir teritorijas austrumu un DA daļā, kur jāiegulda ievērojami līdzekļi pašteses kolektoru, sūkņu staciju un spiedvadu izbūvē. Ņemot vērā potenciāli augstas lietusūdeņu kanalizācijas infrastruktūras izbūves izmaksas, kā arī Skanstes apkaimes arhitektoniski telpiskās struktūras attīstības koncepcijā noformulēto uzsvaru uz zaļo infrastruktūru apkaimes attīstībā, Skanstes apkaimē attīstāmi ilgspējīgie lietus ūdeņu apsaimniekošanas risinājumi.

Siltumapgāde

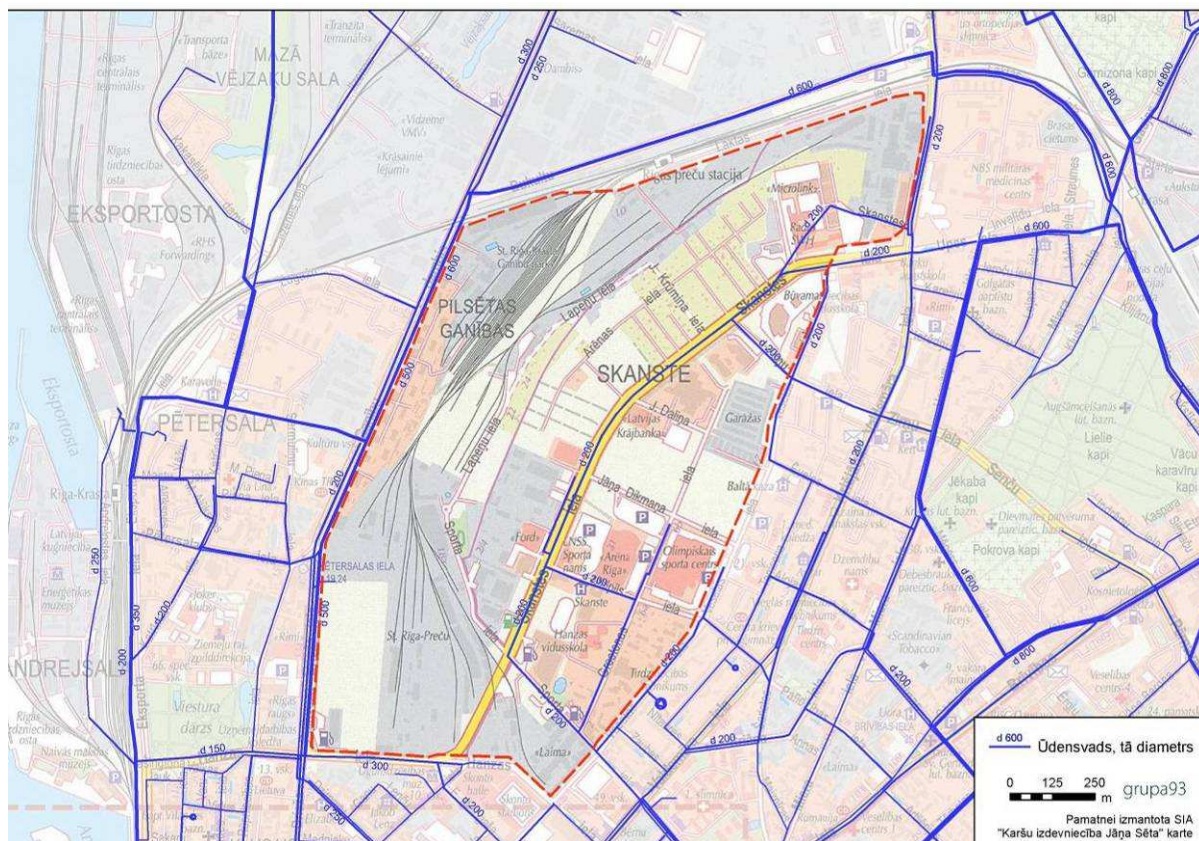
Teritoriju pa Skanstes ielu šķērso maģistrālā siltumtrase, no kuras attīstāma teritorijas siltumapgādes infrastruktūra. Siltumtīkli jāveido visās jaunveidojamās ielās.

Gāzes apgāde

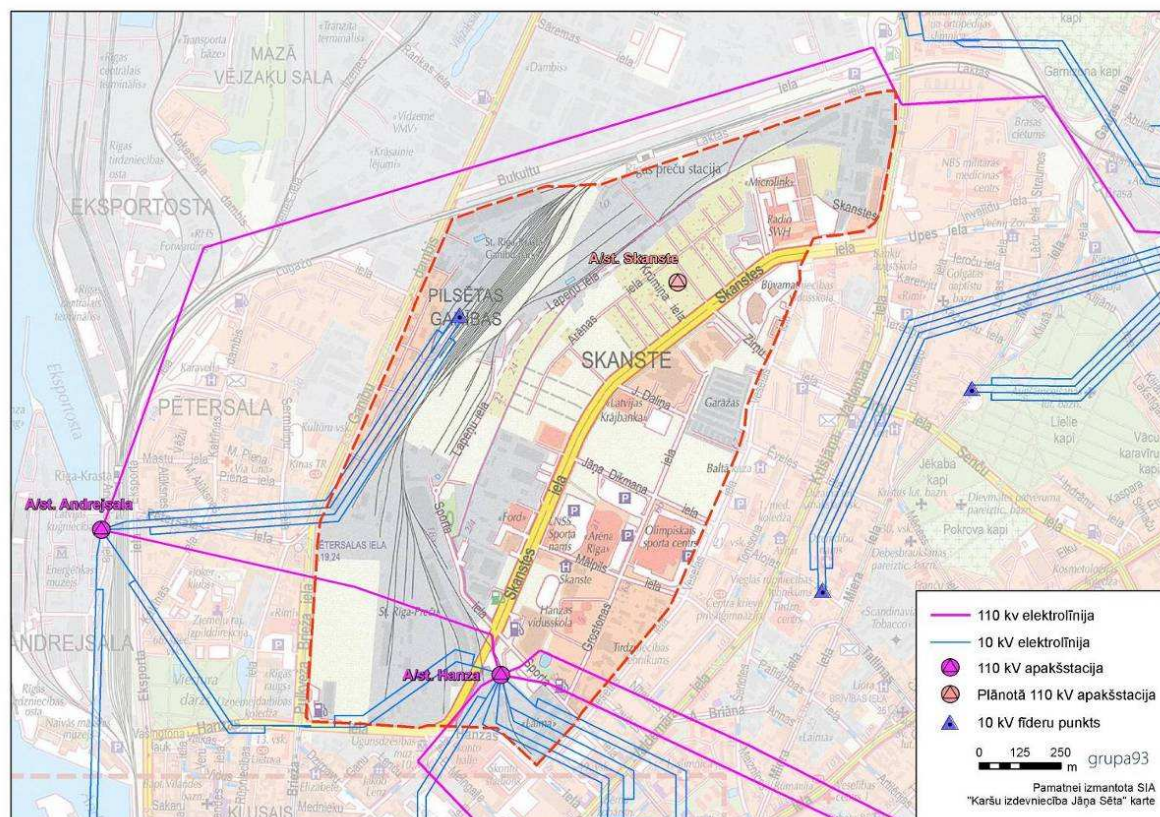
Teritoriju pa Skanstes ielu šķērso esošs vidēja spiediena ($P < 0.4 \text{ MPa}$) sadales gāzesvads DN-400. Ņemot vērā, ka teritorijas apkurē prioritāte ir centralizētai siltumapgādei, un ka jaunās gāzes apgādes infrastruktūras ierīkošana nav ekonomiski izdevīga, ja gāze netiek izmantota apkurē, gāzes apgādes infrastruktūras ierīkošana teritorijā nav prioritārs uzdevums un risināms katram attīstītajam atsevišķi, izvērtējot ekonomisku izdevīgumu.

Elektroapgāde

Skanstes apkaime tiek nodrošināta ar elektrību no apakšstacijas Nr.116 Hanza. Ir sagatavots tehniskais projekts jaunajai apakšstacijai Nr.100 Skanste, kuras jaudas tiks izmantotas apkaimes vajadzībām. Pēc Aqua Brambis datiem, apkaimes kopējā slodze 2013.gadā ir aprēķināta 33.52MW, 2018.gadā – 45,11MW.

Ūdensapgādes shēma

Elektroapgādes shēma

Attīstību ierobežojošie faktori

Būvniecības apstākļi

Kopumā būvniecības apstākļi celtniecībai ir nelabvēlīgi, bet apkaimes dienvidaustrumu daļā celtniecība vērtējama kā sarežģīta. Izplatītas vājās gruntis, kas atļautās izmantošanas īstenošanai pirms būvniecības uzsākšanas jāveic teritorijas inženiertehniskā sagatavošana un būvkonstrukcijas jāveido uz platformām vai dziļiem pāļiem¹¹.

Saskaņā ar Rīgas teritorijas plānojumu, Skanste ir teritorija, kurā atļauto izmantošanu īstenošanai pirms būvniecības uzsākšanas jāveic teritorijas inženiertehniskā sagatavošana.

Teritorijā ar augsts gruntsūdens līmenis, kas vēl vairāk apgrūtina celtniecības darbus.

Rīgas Vēsturiskā centra aizsardzības zona, iekļauta UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā.

Teritorija, kurā atļauto izmantošanu īstenošanai pirms būvniecības uzsākšanas jāveic teritorijas inženiertehniskā sagatavošana

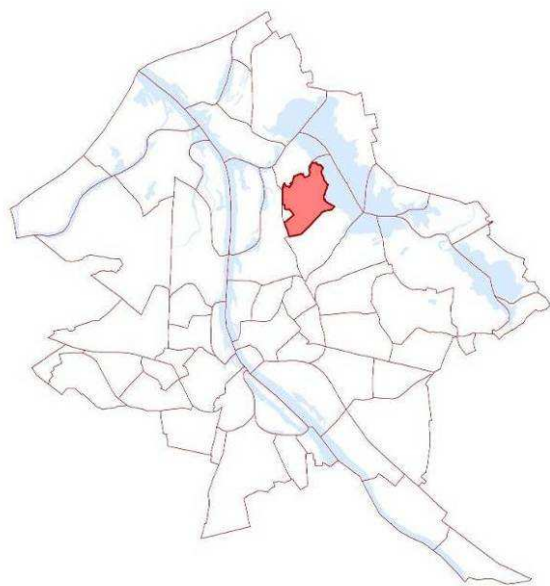
Teritorijas ar augstu gruntsūdens līmeni

Projektētie lietus kanalizācijas kolektori uz 2018. gadu

¹¹ <http://www.apkaimes.lv/sakums/skanste/fizgeo> Skanstes apkaimes fizģeogrāfiskais raksturojums – inženierģeoloģiskie apstākļi;

3.3.4. Mežaparks +

Mežaparks robežojas ar Mīlgrāvja un Sarkandaugavas apkaimēm un Mežaparkam pieguļ Mežaparka apkaimes dzīvojamais rajons. Tiešā apkalpes zonā atrodas arī Čiekurkalna apkaime. Mežaparks kā tuvākā rekreācijas un atpūtas teritorija ir ~18 000 iedzīvotājiem un vēl ~8000 iedzīvotāju Čiekurkalna apkaimē. Realizējot plānotos dzīvojamās apbūves projektus Kokneses prospektā un „Ezerparkā” palielināsies to iedzīvotāju skaits, kuriem Mežaparks būs tuvākā rekreācijas teritorija.

Mežaparks+ ir teritorija, kuru veido Mežaparka apkaime un teritorijas, kas ar to robežojas. Mežaparks+ ir gan četru sezonu atpūtas parks, kas balstīts gadalaiku pievilcībā – vienā no Latvijas vērtībām, gan aktīva attīstības teritorija un augstvērtīga dzīves vide. Tā ir viengabalaina, nedalīta teritorija, un ir līdzvērtīgi izmantojama un pieejama rīdziniekiem un pilsētas viesiem. Parks, kurš ir īpaši veidots ģimenēm ar bērniem, veselīgam dzīvesveidam un jēgpilnai brīvā laika pavadīšanai – kā kritērijs, caur kuru ir vērtējama jebkura plānotā aktivitāte. Mežaparks - lielākais pilsētas nozīmes kultūras un atpūtas parks - atrodas Rīgas pilsētas ziemeļaustrumu daļā, aptuveni 7 km attālumā no pilsētas centra. Mežaparka robežas uzskatāmi iezīmē Ķīšezers, Meža prospekts, Viestura prospekts. Mežaparka platība 423 ha – teritorija līdzvērtīga Rīgas vēsturiskajam centram. Teritorijas vēsturisko vērtību apliecina tās statuss - valsts aizsargājams arhitektūras piemineklis. Parks veidots kompleksā ar Rīgas Zooloģisko dārzu. Apmeklētāju skaits darba dienās - ~3300 cilvēku, no tiem 45 % ir Rīgas Zooloģiskā dārza apmeklētāji, 55% Mežaparka apmeklētāji. Nedēļas nogalēs apmeklētāju skaits ievērojami pieaug - līdz 5174, no tiem 55% (2856) zooloģiskā dārza apmeklētāji, 45% (2218) Mežaparka apmeklētāji. Apmeklētāju struktūrā nozīmīgu īpatsvaru veido apmeklētāji no Rīgas centra daļas (25 %) , no tuvējiem mikrorajoniem – Vecmīlgrāvja (12%) un Sarkandaugavas (14%); ārpus Rīgas iedzīvotāju apmeklētāju īpatsvars (23 %). Salīdzinoši – Mežaparka iedzīvotāji – 0.3%. 35% apmeklētāju ierodas ar sabiedrisko transportu. 2020.gadā paredzamais vienlaicīgais apmeklētāju skaits Mežaparkā būs 4000, kas sastāda 1 mlj. apmeklētāju gadā.

Teritorijas plānotā izmantošana

Rīgas teritorijas plānojumā Mežaparks ir noteikts kā viena no pilsētas zaļās struktūras galvenajām komponentēm. Teritorijai ir ievērojama kultūrvēsturiska, rekreatīva un ekoloģiska nozīme. Saskaņā ar RTP, lielākā Mežaparka daļa ir noteikta kā mežaparku teritorija. Atsevišķās vietās nodalītas Apbūves teritorijas ar apstādījumiem (33 ha), Jauktas apbūves teritorijas ar dzīvojamo funkciju (3,13 ha) un Apstādījumu un dabas teritorija – visa pārējā Mežaparka teritorija (aptuveni 407 ha kopplatībā). Apbūves teritorijās atļautais stāvu skaits nepārsniedz 3 stāvus.

Kā būtiskākie nosacījumi turpmākajai Mežaparka izmantošanā ir atzīmējami:

- valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa statuss, kas nosaka jebkuras attīstības ieceres izvērtēšanu kultūras mantojuma aizsardzības kontekstā;
- saglabājamās meža teritorijas īpatsvars, atbilstoši RTP: apbūve mežaparkā ir pieļaujama tikai meža parka pamatfunkciju nodrošināšanai un parka labiekārtošanai meža parka teritorijas kopēja bilance meža teritorija ir jāsaglabā ne mazāk par 70%;
- stingrie apbūves ierobežojumi - Publiskas apbūves teritorijas ar apstādījumiem (Ap) ir limitētas apjomā un izvietojumā (tikai saistībā ar esošajiem objektiem).

Transports

Piegulošais ielu tīkls nodrošina labas piekļuves iespējas Mežaparkam. Pēc Austrumu maģistrāles un Tvaika ielas pieslēguma Viestura prospektam izbūves situācija būs vēl labāka. Līdz Mežaparkam var nokļūt pa vairākām vairākas maģistrālajām ielām. No Ziemeļu puses (Jaunciems, Trīsciems, Vecdaugava, Mangaļsala, Vecmīlgrāvis, Mīlgrāvis) uz to ved Mīlgrāvja iela, no D puses (Mežaparks, Teika, Čiekurkalns) – Gustava Zemgala gatve, kā arī mazākas, bet nozīmīgas ielas – Kokneses prospekts, Ezermalas iela. No rietumu puses piekļūšana ir pa Tīla ielu, bet perspektīvā arī jaunais pa Tvaika ielas divlīmeņu pieslēgumu Viestura prospektam.

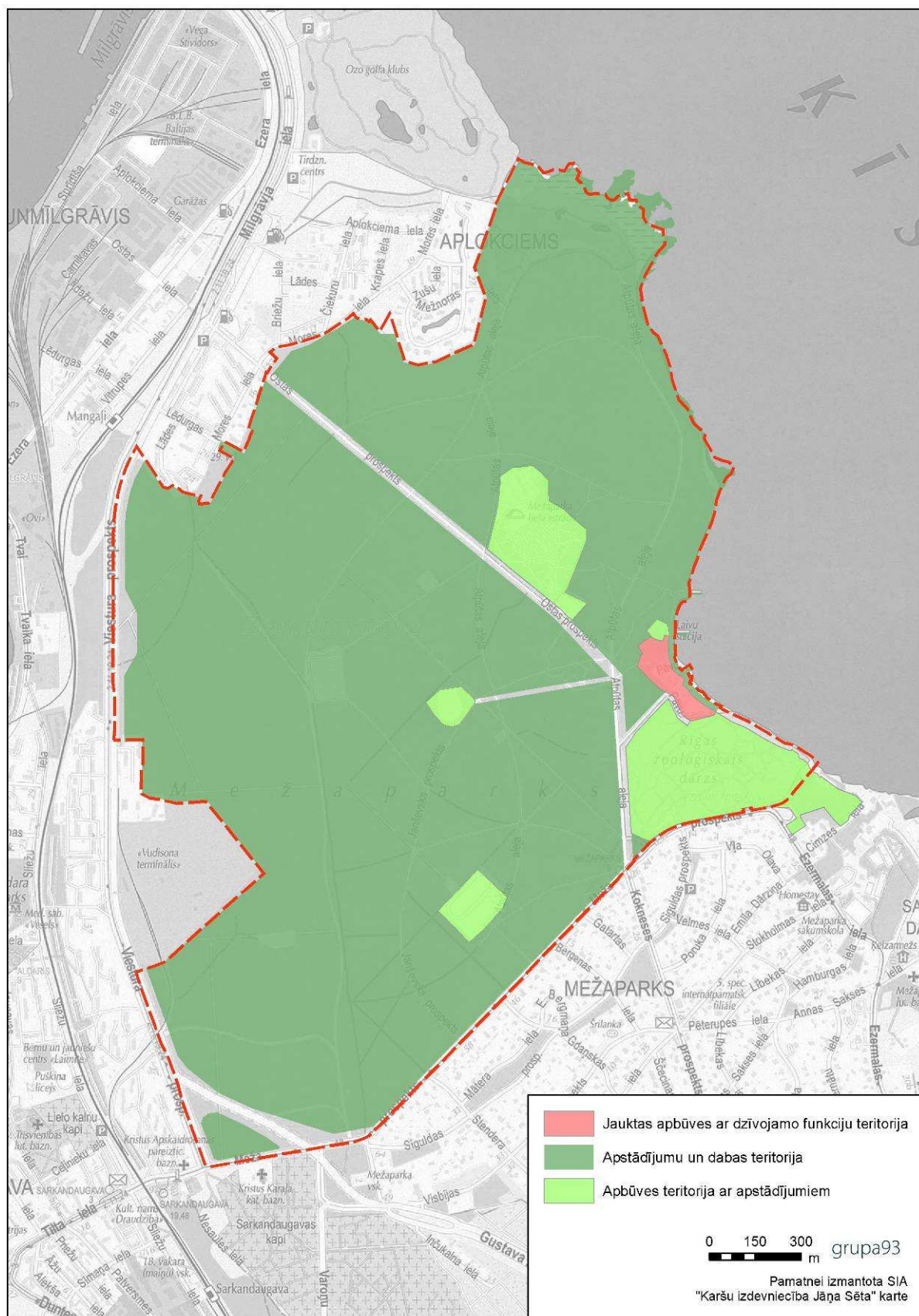
Mežaparka apkaimes sasniedzamība ar sabiedrisko transportu ir laba. Līdz Mežaparkam iet tramvaja līnija, satiksmi pa parka perimetru nodrošina autobusi un maršruta taksometri. Uz Mežaparku vai cauri tās apkāmei ved 13 sabiedriskā transporta maršruti. No tiem 2 tramvaju, 6 autobusu, 4 maršruta taksometru un arī Rīgas - Saulkrastu vilcienu maršruts.

Īpašumu struktūra

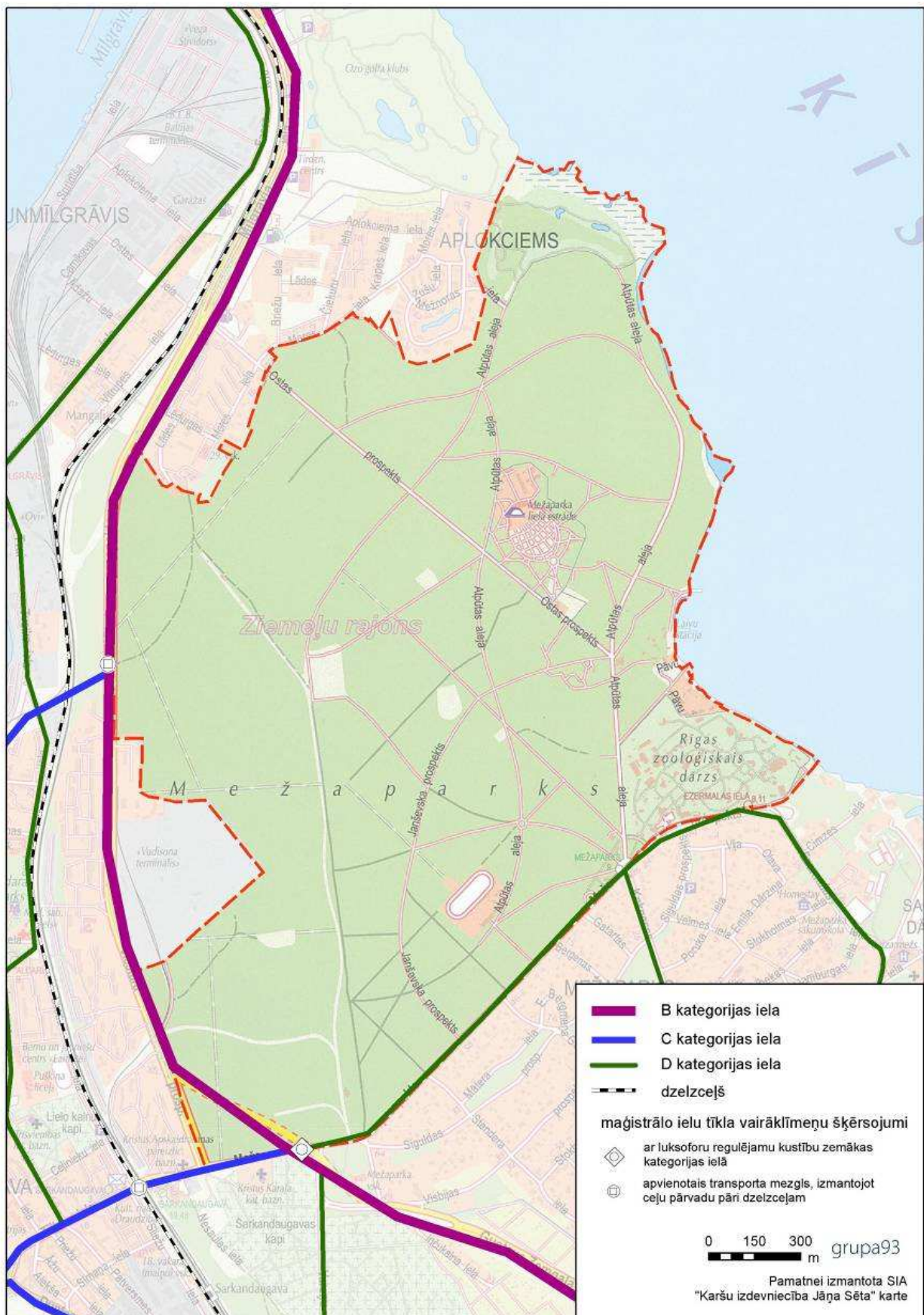
Lielākais nekustamā īpašuma īpašnieks Mežaparka teritorijā ir Rīgas pašvaldība. Atsevišķi zemes īpašumi Ķīšezera krastā atrodas privātpersonu un juridisko personu īpašumā. Rīgas Zooloģiskā dārza teritorija atrodas Rīgas pašvaldības SIA īpašumā. Izstrādes stadijā esošajā Mežaparka detālplānojumā ir sniegts priekšlikums zemes konsolidācijai.

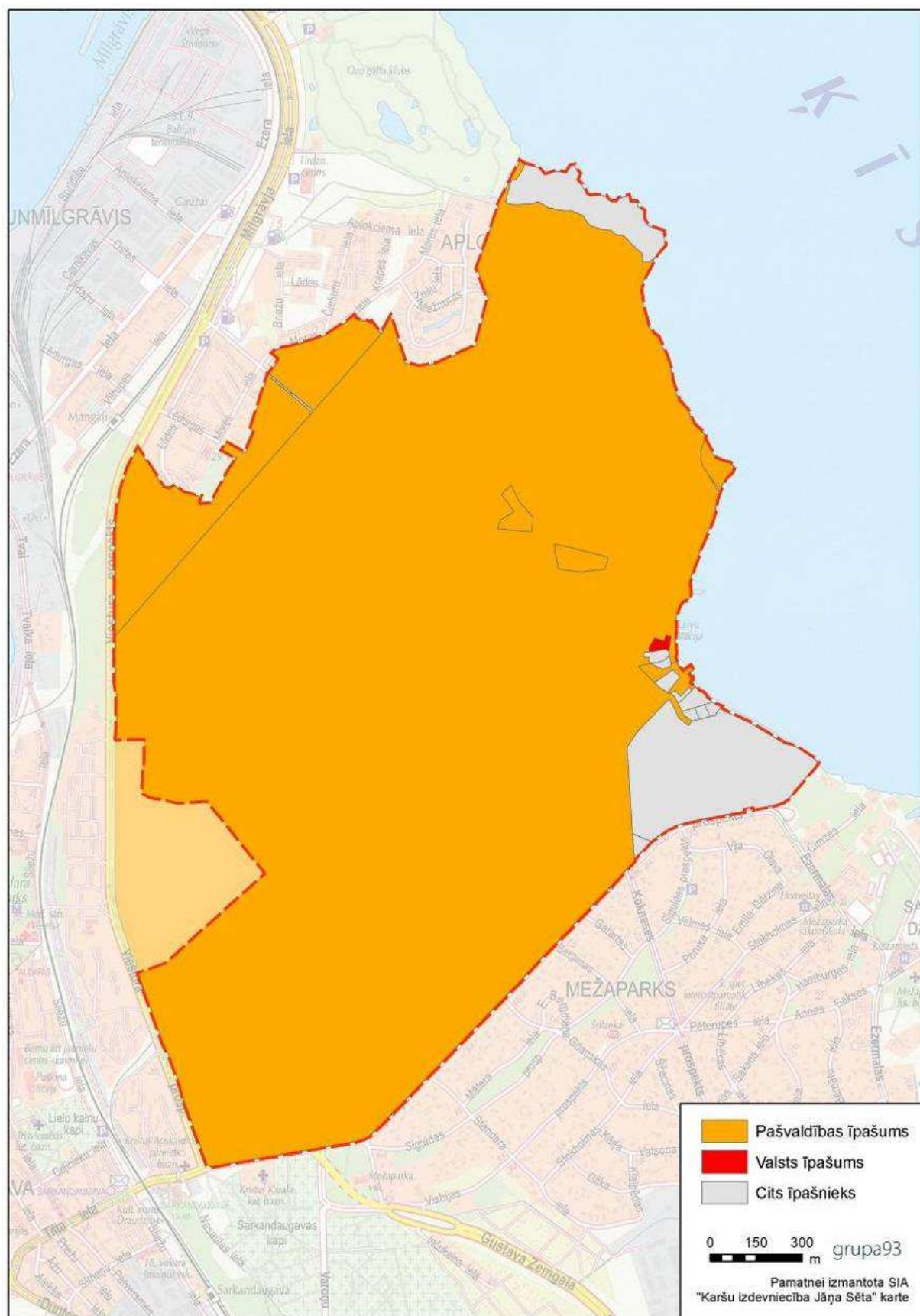
Mežaparka, kā rekreācijas teritorijas tuvākās apkalpes zona

Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana

Transporta shēma

Nekustamo īpašumu struktūra

Inženiertehniskā apgāde

Ūdensapgāde un sadzīves kanalizācija

Mežaparka teritorijā atrodas pilsētas centralizētās ūdensapgādes tīkli, kas nodrošina esošo objektu apgādi ar dzeramo ūdeni. Plānojot jaunus objektus, atkarībā no patērējamā ūdens daudzuma, rakstura un režīma jāveic ūdens patēriņa aprēķini, lai nerastos ūdensapgādes traucējumi ielu tīklam pievienotajiem objektiem. Gadījumā, ja esošie tīkli nenodrošina nepieciešamo caurplūdi, jāveic ūdensvada tīklu rekonstrukcija. Lielās estrādes pārbūves projektā plānots izbūvēt jaunu ūdensvada trasi D150mm pa Atpūtas aleju.

Sadzīves kanalizācija

Mežaparkā esošie objekti ir pieslēgti pilsētas centralizētajai kanalizācijas sistēmai. Plānojot jaunu objektu celtniecību, atkarībā no novadāmā notekūdeņu daudzuma, rakstura un režīma, ir jāveic aprēķini, lai izvērtētu esošā kanalizācijas tīkla kapacitāti. Dziesmu svētku estrādes rekonstrukcijas būvprojektā ir plānots rekonstruēt Ostas prospektā esošo kolektoru.

Lietus ūdens savākšanas sistēma

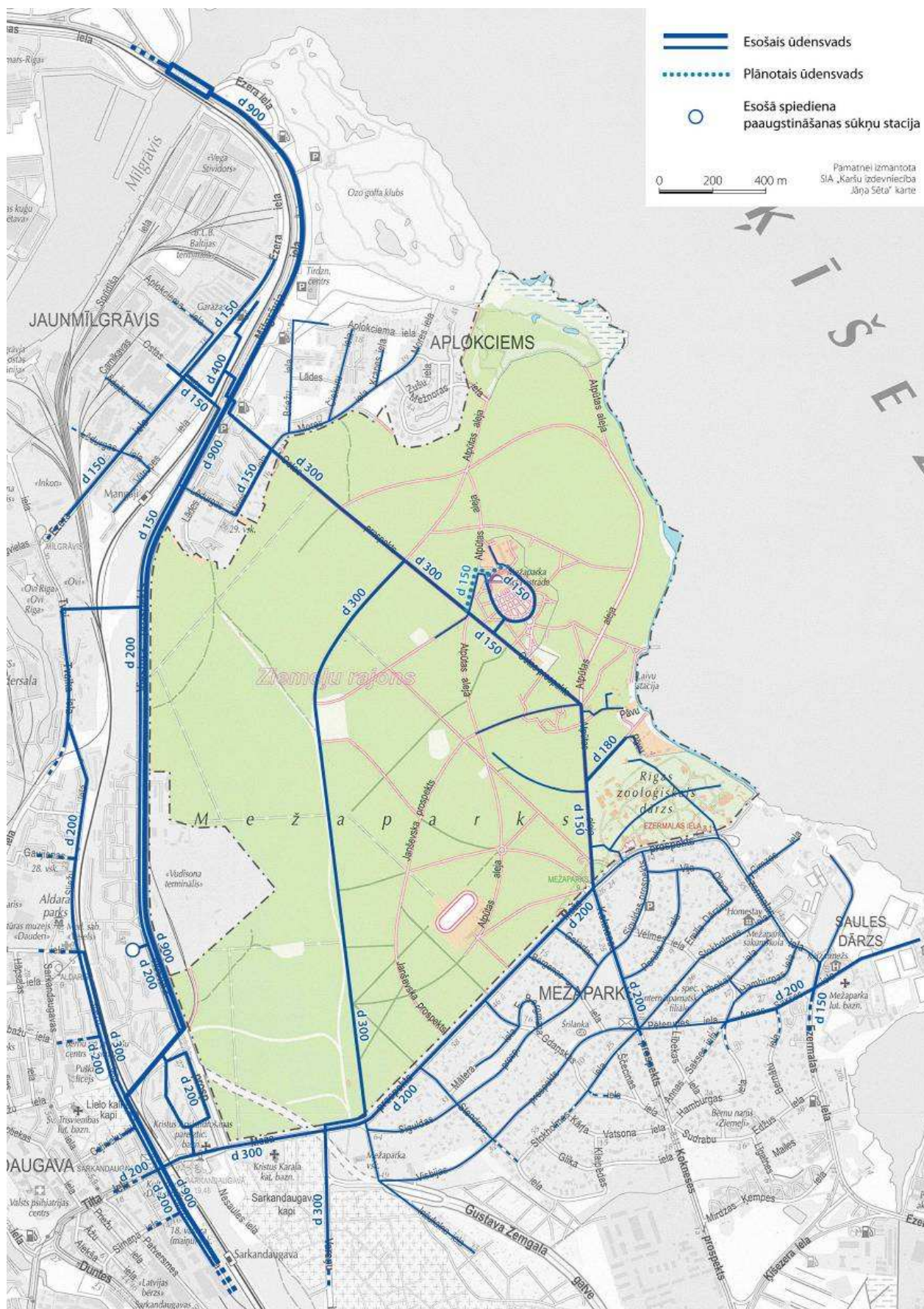
Mežaparkam apkārt esošajās ielās ir ierīkoti centralizētās lietus ūdeņu novadīšanas kolektori. Parka objektos ir lokāli lietus ūdeņu savākšanas risinājumi ar izlaidi Ķīšezerā. Nākotnē ir jāplāno centralizēta lietus ūdens savākšanas sistēma no lielākajiem Mežaparkā izvietotajiem objektiem, nodrošinot pieslēgumus pie pilsētas tīkliem vai ierīkojot ilgtspējīgus lietus ūdeņu apsaimniekošanas risinājumus.

Elektroapgāde

Mežaparka elektroenerģijas apgādi nodrošina Rīgas TEC -1 un apakšstacijas Nr. 112 Mīlgrāvis. Perspektīvā izbūvējamā apakšstacija „Mežaparks”.

Siltumapgāde

Mežaparka tuvumā atrodas centralizētās siltumapgādes tīkli Viestura prospekta rajonā un Rīgas TEC-1 rajonā. Pašā Mežaparkā centralizētās siltumapgādes tīklu nav.

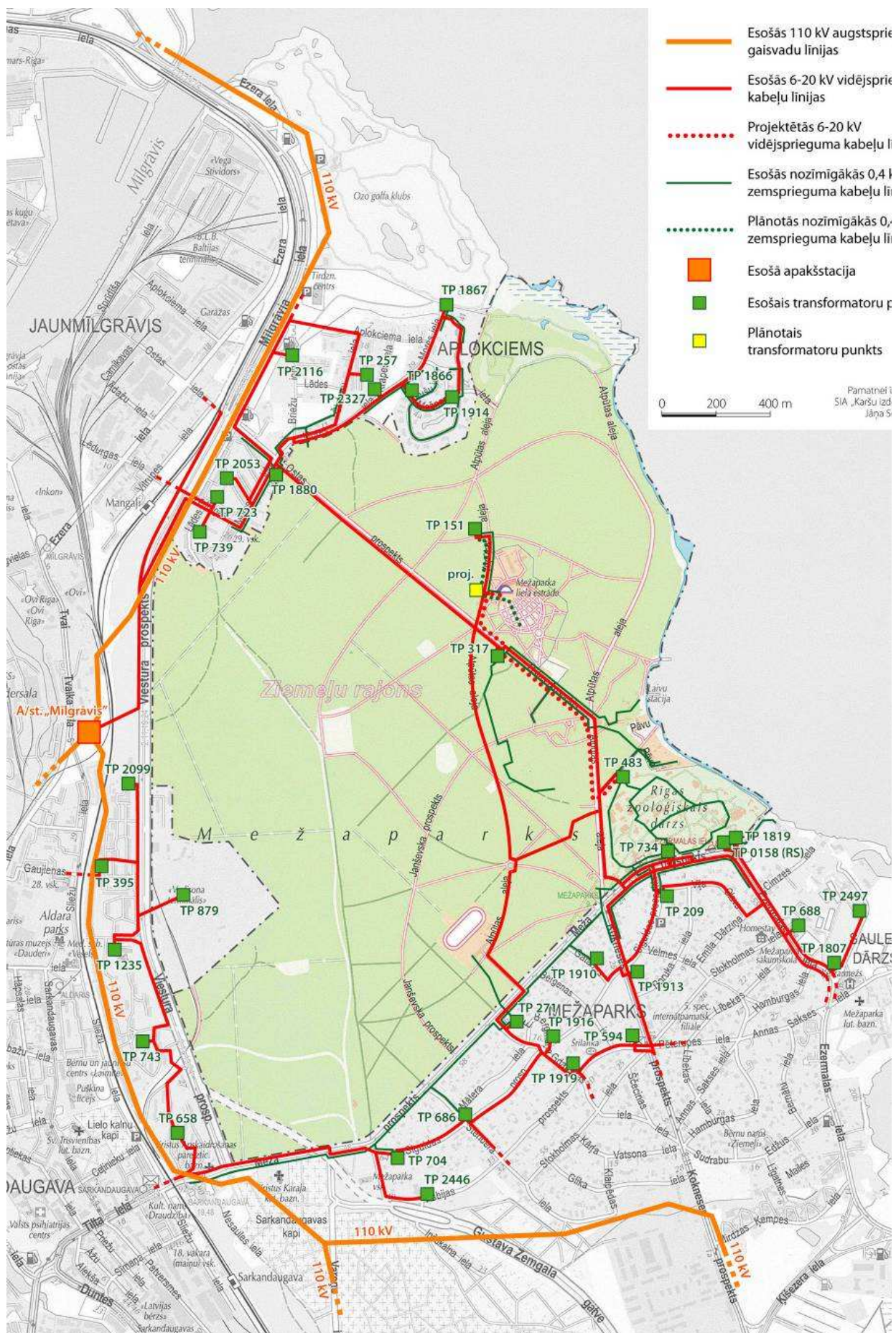

Ūdensapgādes shēma

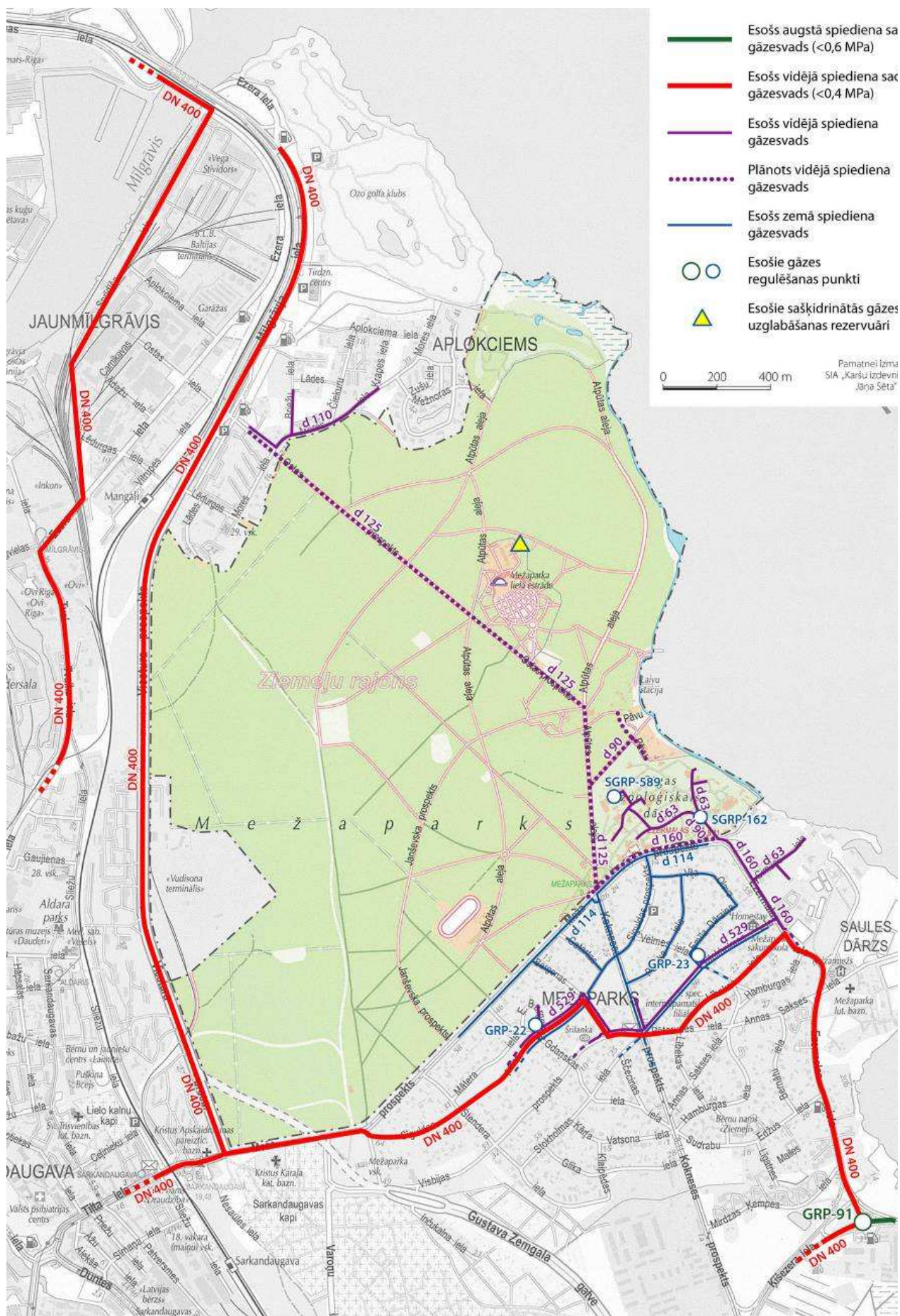

Lietus ūdens savākšanas sistēmas shēma

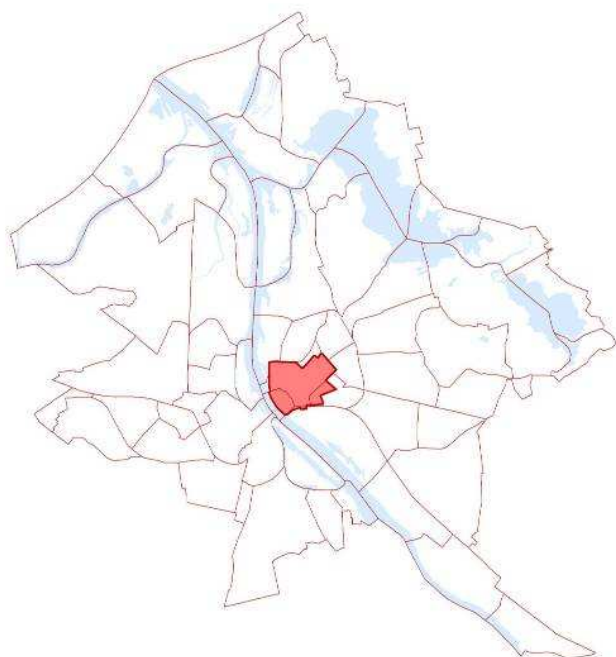

Elektroapgādes shēma

Gāzes apgādes shēma

3.3.5. Centrs

Platība 640 ha

Iedzīvotāju skaits 50 000 (netiek plānotas būtiskas iedzīvotāju skaita izmaiņas)

Iedzīvotāju blīvums Vecpilsēta 32 iedz./ha;
Centrs 92 iedz./ha; Avoti 122 iedz./ha

Darba vietu skaits ~112 000

Šī pētījuma ietvaros noteiktā Rīgas centra attīstības teritorija sastāv no trīs apkaimēm – Rīgas Vecpilsētas, centra un daļēji Avotiem. Tā ietver Rīgas vēsturisko centru, izņemot daļu aiz dzelzceļa, kas funkcionāli ir vienota ar Maskavas forštati. Teritorijā iekļautas arī Rīgas vēsturiskā centra buferzonas tuvākās joslas – robeža noteiktas pa Eksporta ielu, Hanzas ielu līdz Vesetas ielai (Skanstes apkaimes robežai), pa Vesetas ielu līdz Krišjāņa Valdemāra ielai, tālāk pa Rīgas vēsturiskā centra robežu līdz Avotu ielas un Lāčplēša ielas krustojumam, tālāk pa Lāčplēša ielu līdz dzelzceļam un gar dzelzceļu līdz 11. novembra krastmalai.

Teritorijas plānotā izmantošana

Vecpilsētas lielāko daļu aizņem Centru apbūves teritorijas un Publiskās apbūves teritorijas. Avotos pārsvarā ir Jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju un Centru apbūves teritorijas. Virzoties uz teritorijas perifēriju palielinās koka apbūves īpatsvars teritorijā starp Valmieras ielu un dzelzceļu izvietota rūpnieciska apbūve.

Nozīmīgākie projekti

Nozīmīgākais pašreizējais projekts plānošanas jomā ir Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grozījumu izstrāde. Tomēr attiecībā uz Centra attīstības teritoriju grozījumi veikti tikai atsevišķos zemesgabalos.

Detālpilnojumu, Publisko apspriešanas objektu sarakstu un Arhitektu kolēģijā apspriesto objektu sarakstu skatīt 3.-7.pielikumā.

Īpašuma struktūra

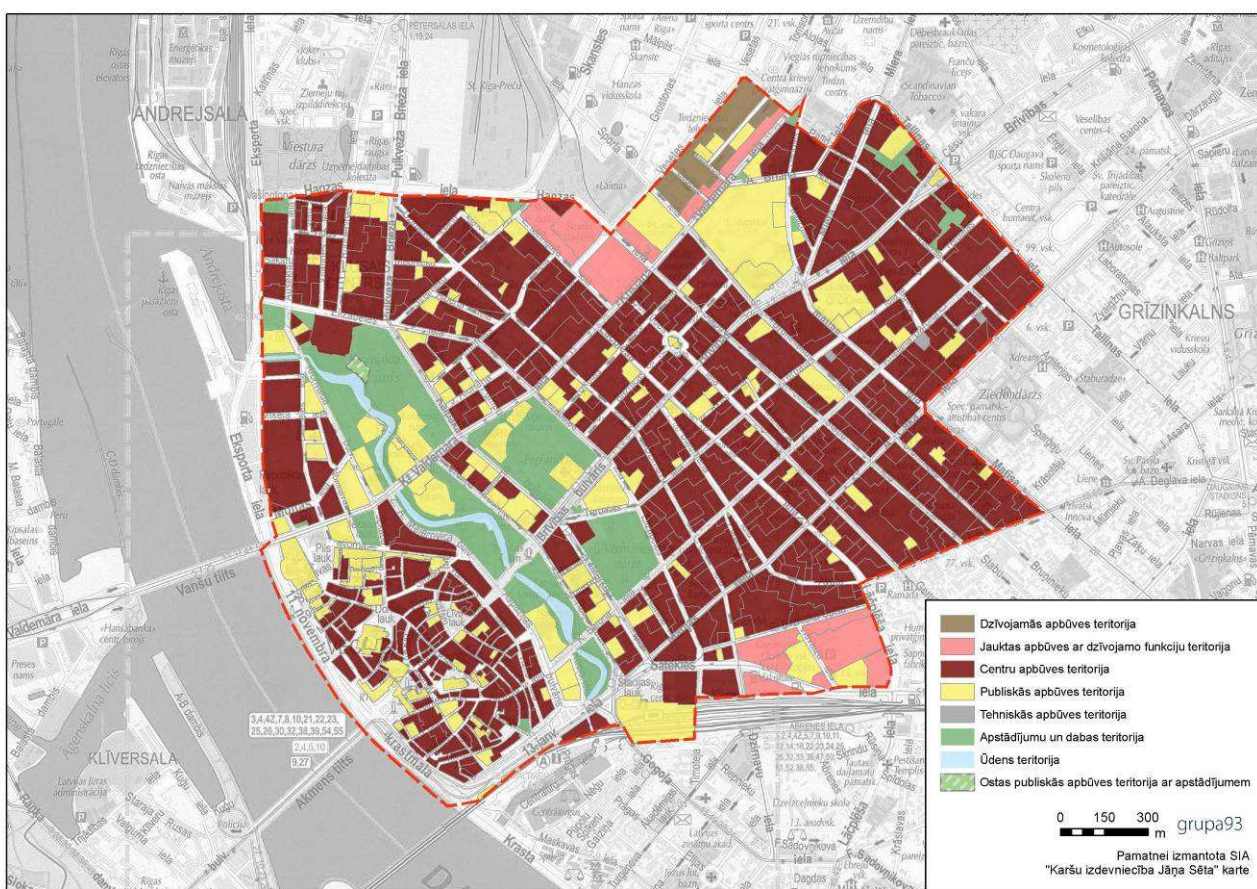
Rīgas centra īpašumu struktūra ir ļoti neviendabīga. Pašvaldības īpašumi dominē Bulvāru loka daļā – tie ir kanālmalas apstādījumi un nozīmīgākie sabiedriskie objekti.

Sociālā infrastruktūra

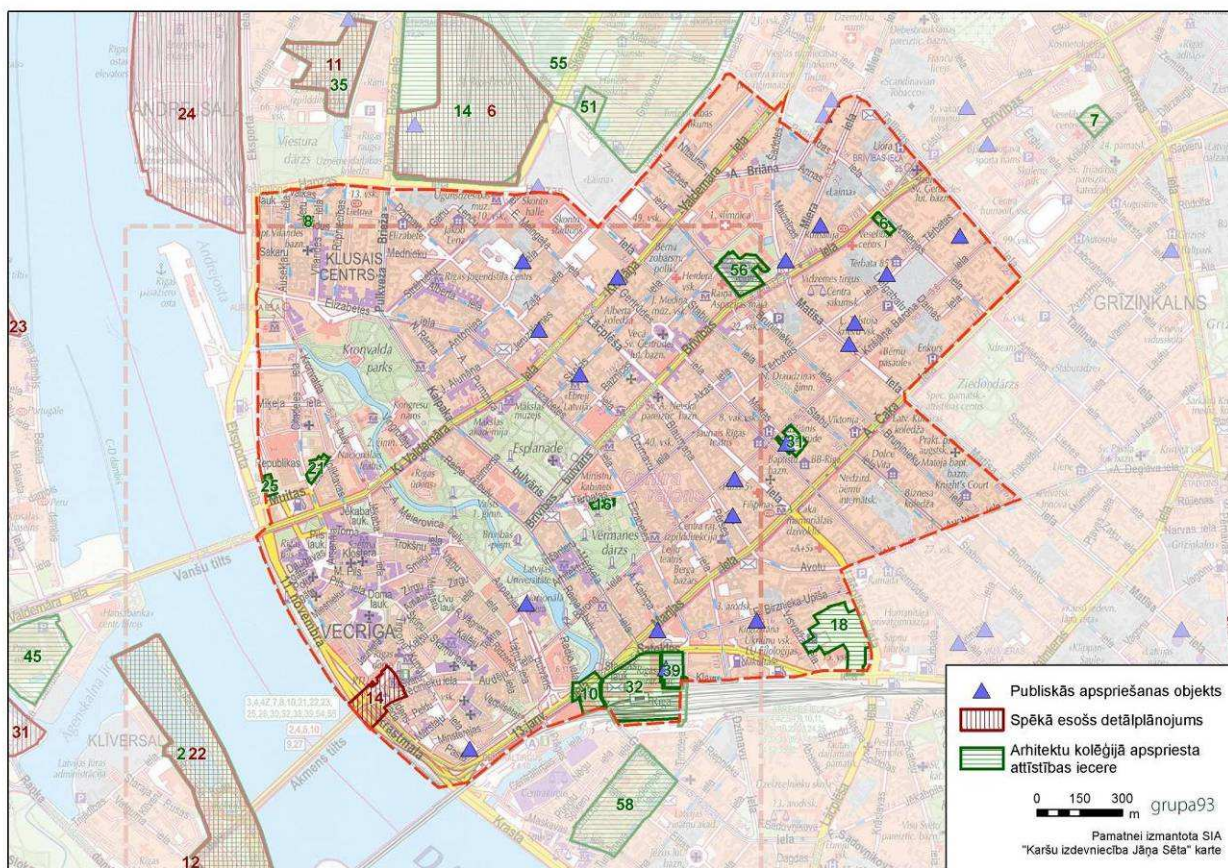
Rīgas centrs raksturīgs ar plašu un daudzveidīgu pakalpojumu klāstu. Ir lielākais pakalpojumu centrs pilsētā. Vispārējās izglītības iestāžu skaits ir pietiekams. Iedzīvotāju skaita pieaugums netiek prognozēts, tāpēc nav nepieciešams plānot jaunas vispārējās izglītības iestādes. Līdzīgi kā visā Rīgas teritorijā, arī centrā ir nepietiekams nodrošinājums ar pirmsskolas izglītības iestādēm. Īpaši ir jārisina Vecrīgas un tuvējā centra (līdz Ģertrūdes ielai) pirmsskolas izglītības iestāžu nodrošinājumu.

Kultūras mantojums

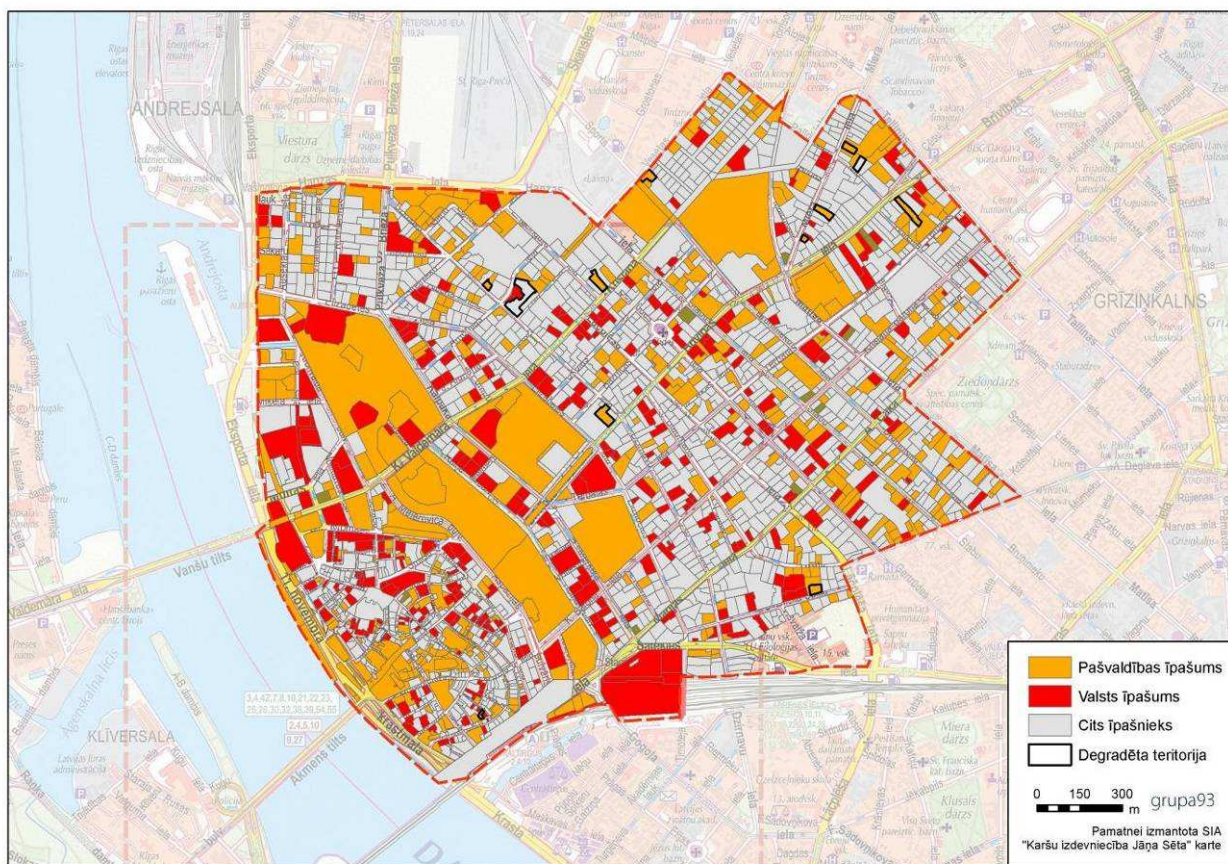
Teritorija ietilpst Rīgas vēsturiskajā centrā vai tā aizsardzības zonā, savukārt tajā atrodas salīdzinoši daudz aizsargājamo kultūras pieminekļu, kas vienlaicīgi gan piešķir teritorijai papildus vērtību un ir galvenais teritorijas pievilcības avots, gan ierobežo tās attīstību, jo ēku ar kultūras pieminekļa statusu rekonstrukcija bieži prasa liellākus finanšu resursus un laiktietilpīgu būvniecības (rekonstrukcijas) saskaņošanas procesu.

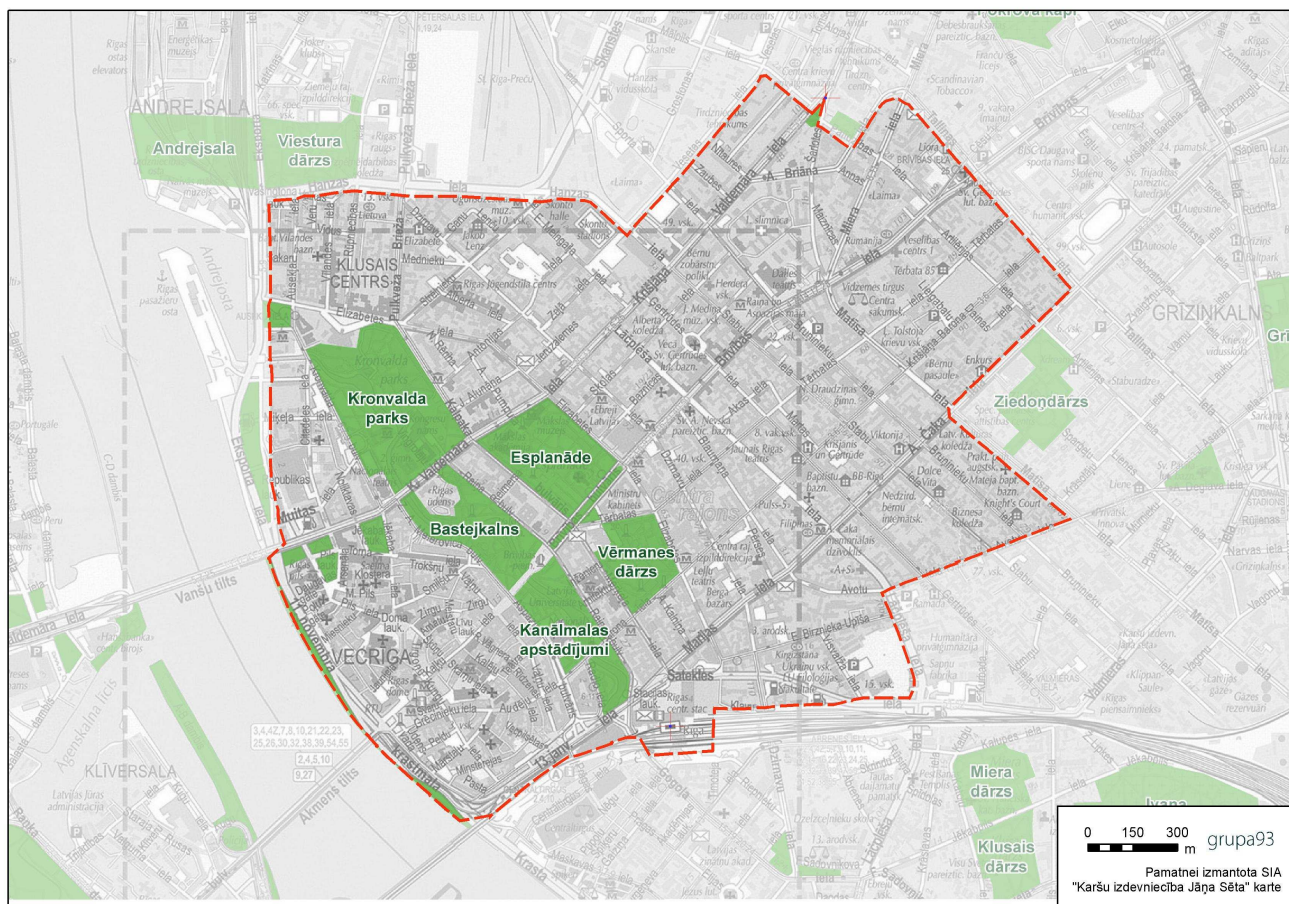
Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana

Nozīmīgākie projekti

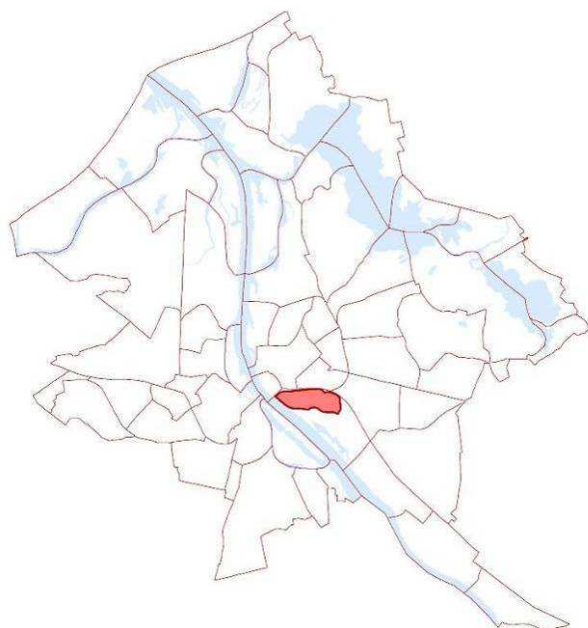

Īpašumu struktūra un degradētie objekti

Centra zaļā struktūra

3.3.6. Maskavas forštate

Platība 235ha

Iedzīvotāju skaits 15 000

Iedzīvotāju blīvums ~63/km²

Darba vietu skaits 27 000

Šī pētījuma ietvaros noteiktās Maskavas forštates perspektīvās attīstības teritorijas robežas ir plašākas, kā pieņemts apkaimju dalījumā.

Teritorijas robežas: Dzelzceļa loks, Lauvas iela, Ebreju iela, Maskavas iela, Balvu iela, Kojusalas iela, Mazā Krasta iela, Krasta iela (ietverot Spīķerus), Dzelzceļa tilts. Šāda telpiskā eksplikācija un teritorijas robežas izvēlētas, analizējot teritorijas potenciālu un saistošos pētījumus un plānojumus, kā arī balstoties uz Ekspertu diskusijā secināto.

Esošā izmantošana

Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonā un teritorijā līdz Lāčplēša ielai dominē publiskās funkcijas. Teritorijā starp Lāčplēša un Kalna ielām ir dažāda izmantošana – daudzstāvu dzīvojamā apbūve mijas ar publiskās apbūves teritorijām un mazstāvu dzīvojamo apbūvi, savukārt virzoties vēl tālāk no centra (teritorijas zaļo struktūru dominantes virzienā) vērojama pakāpeniska pāreja uz mazstāvu apbūvi, ko caurvij neapbūvēti zemes gabali nelielas darījumu/pakalpojumu objektu teritorijas.

Teritorijai ir skaidra regulāra plānojuma struktūra. Apbūves raksturs – tuvāk centram (Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonā līdz sešiem stāviem ar dominējošu mūra apbūvi, tālāk vienu līdz trīs stāvus augsta, pārsvarā koka apbūve. Salīdzinoši liels degradētu ēku īpatsvars. Tai pat laikā teritorijai kopumā piemīt unikāls vēsturiskas priekšpilsētas raksturs, un ainaviska izteiksmība. Pievienotā vērtība – apzaļumotie pagalmi, dārzi. Vietām izjaukts mērogs ar padomju laikos būvētām celtnēm¹².

¹² Katrīna Kukaine, Rīgas pilsētas apbūves aizsardzības zonas „Maskavas priekšpilsēta” revitalizācija un kultūras mantojuma nozīme. Maģistra darbs, LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, 2011. Rīga.

Teritorijas plānotā izmantošana

Rīgas teritorijas plānojumā 2006.-2018.gadam Maskavas foršate iekļauta aizsargājamās apbūves teritoriju kategorijā. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertas īpašas prasības kultūrvēsturiski vērtīgās apbūves saglabāšanai un aizsardzībai. Dominējošās funkcionālās zonas teritorijā ir Jauktas apbūves teritorijas ar dzīvojamo funkciju, Dzīvojamās apbūves teritorijas un Publiskās apbūves teritorijas. Centrāltirgus teritorijā ir arī atsevišķi Centru apbūves teritoriju fragmenti.

Nozīmīgākie projekti

Plānošanas aktivitātes atspoguļo apstiprinātie un spēkā esošie detālplānojumi, arī publiski apspriestās būvniecības ieceres (sarakstus skatīt 3.- 7. pielikumā).

Projektā Radi Rīgu risināta Maskavas ielas revitalizācija, paredzot maģistrālā veloceļa izbūvi un „vārtu” atvēršanu ielas abos galos, tādējādi iepludinot šajā apkaimē jaunu dzīvību un veicinot ne tikai šīs apkaimes, bet arī blakus esošo apkaimju attīstību un dzīves kvalitātes uzlabošanos.

Transports

Dzīvākās ielas ar lielākajām transporta un gājēju plūsmām ir Maskavas iela, , Ludzas iela, Lomonosova iela, Lielā Kalna iela un arī Daugavpils iela. Maskavas iela ar tramvaja līniju veido apkaimes transporta mugurkaulu. Teritorija pārejās pilsētas norobežo un dzelzceļš, bet daļēji sašķel Lāčplēša iela un Salu tilta uzbrauktuve. Dzelzceļa šķērsojuma vietu skaits ir nepietiekošs, bet ir plānots izbūvēt trīs jaunus šķērsojumus. Teritorijas dienvidu daļas robežu iezīmē neattīstītie kvartāli līdz Krasta ielai. Attīstības procesi ir aktīvāki centram tuvējā daļā - Centrāltirgus rajonā, kur arvien aktīvāk attīstās Spīķeru radošais kvartāls.

Sociālā infrastruktūra

Maskavas forštatē ir četras vispārizglītojošās skolas un četras pirmsskolas izglītības iestādes. Pašreizējais nodrošinājums un skolu izvietojums ir apmierinošs, bet plānojot jaunu dzīvojamo apbūvi nepieciešams veikt sociālās infrastruktūras izvērtējumu.

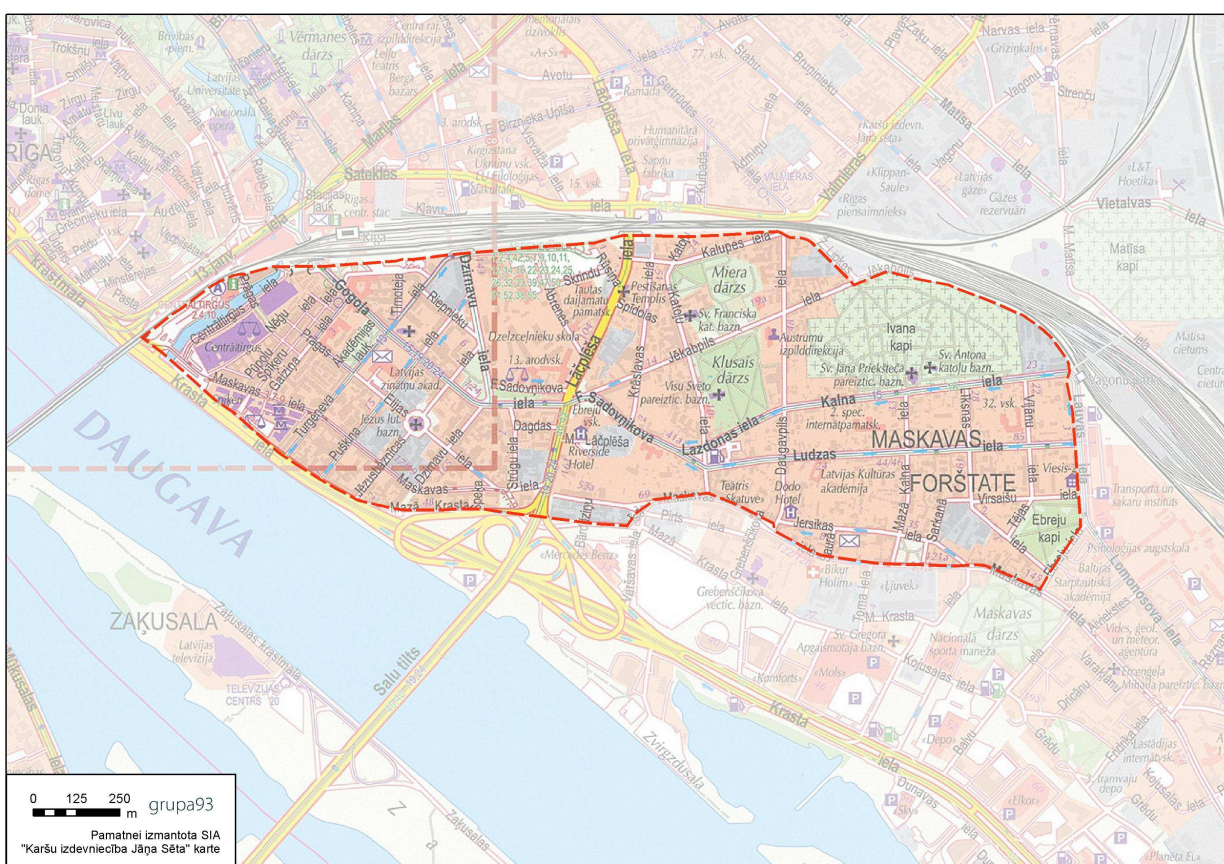
Teritorijā atrodas vairāki apkaimes un Rīgas mērogā svarīgi sabiedriski objekti - Rīgas Austrumu izpilddirekcija, jauniešu izglītības centrs „Daugmale”, četras augstākās izglītības iestādes.

Īpašumu struktūra

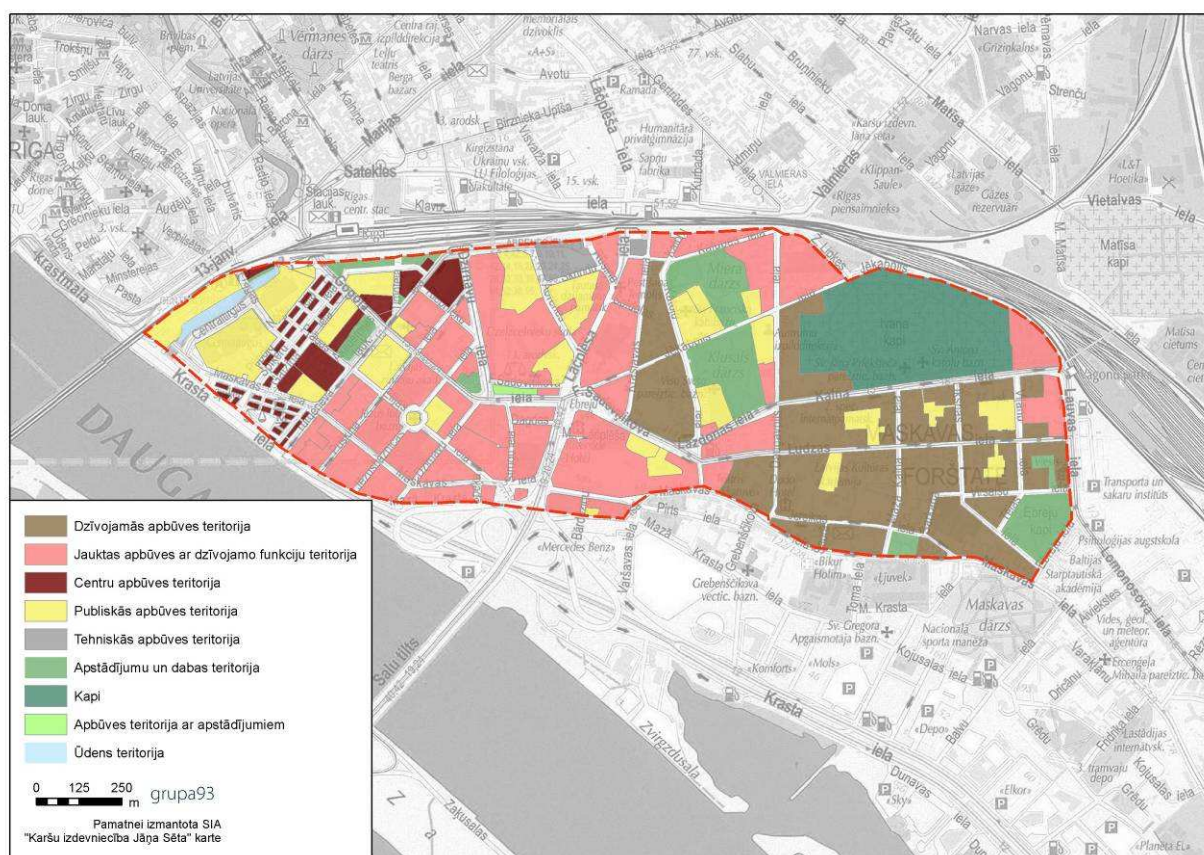
Teritorijas īpašumu struktūra ir sadrumstalota, taču tajā atrodas daudz pašvaldības īpašumu – liela daļa īpašumu ir parki un piemiņas vietas. Samērā liels ir arī pašvaldībai piederošo degradēto būvju īpatsvars. Īpašumu struktūra ļauj veidot pievilcīgu publisko ārtelpu, uzsvaru liekot uz zaļās struktūras izveidi.

Zaļā struktūra

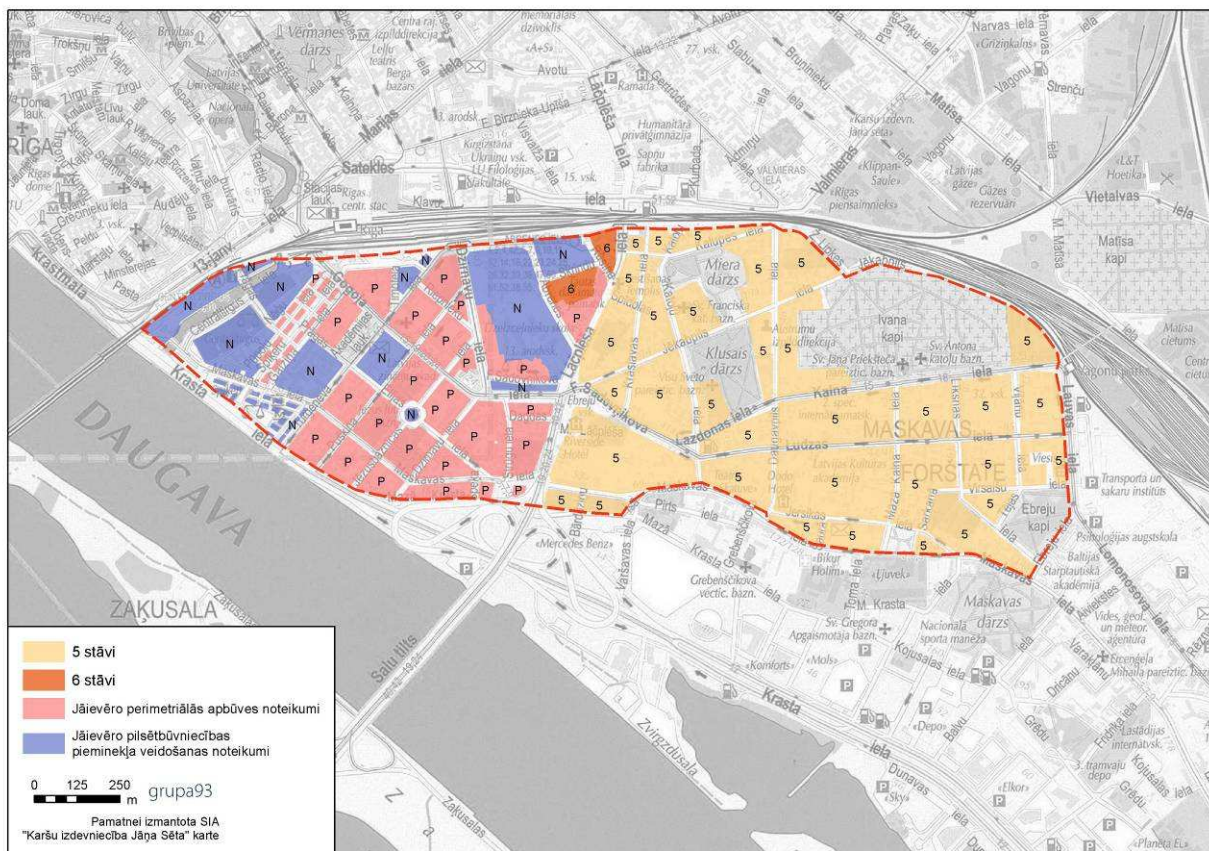
Zaļās teritorijas ir viens no apkaimes nozīmīgākajiem potenciāliem, lai nodrošinātu kvalitatīvu dzīvojamo kvartālu veidošanos. Maskavas forštatē ievērojamu apkaimes daļu aizņem zaļās teritorijas (parku un kapu teritorija 27,6 ha platībā): 3 publiskie dārzi (Miera, Klusais dārzs un Vecie Ebreju kapi, kas veidojušies uz slēgtām kapu teritorijām) un Ivana kapi. Miera dārzs funkcionāli saplūst ar Kluso dārzu, veidojot plašu parku – nozīmīga atpūtas teritorija apkārtējiem iedzīvotājiem. Miera dārzs tiek izmantots kā jauniešu centra Daugmale audzēkņu aktivitāšu vieta. Teritorijas robežojas ar Maskavas dārzu. Maskavas forštatei ir potenciāls tikt iekļautai pilsētas zaļajā struktūrā un kļūt par vienu no tās stūrakmeņiem.

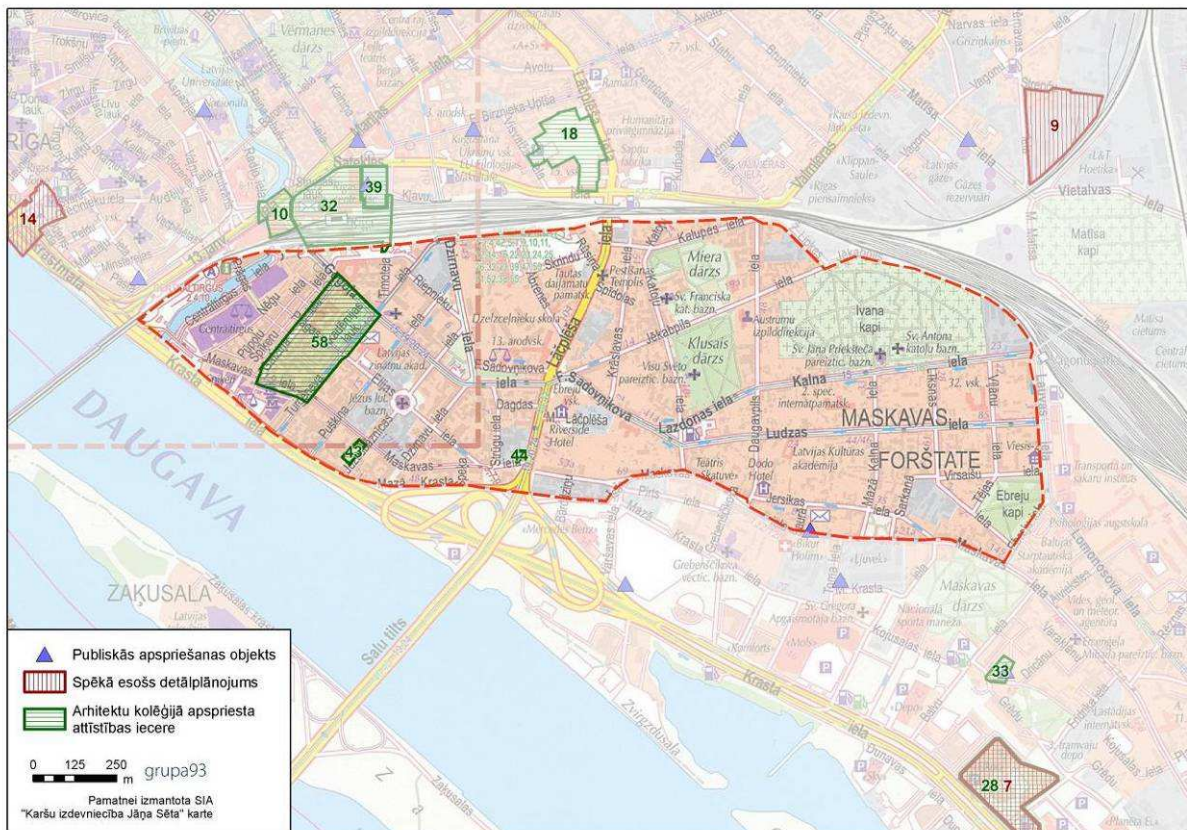
Teritorijas robežas

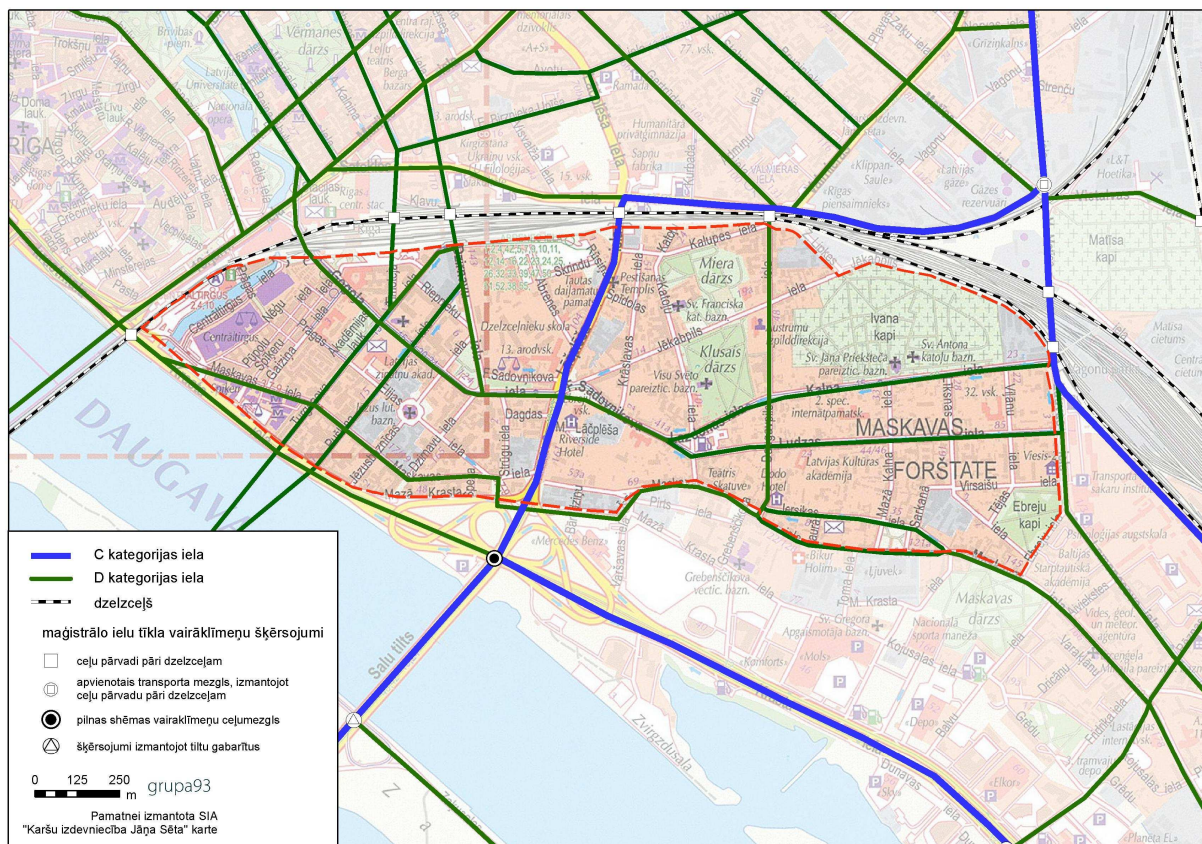
Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana

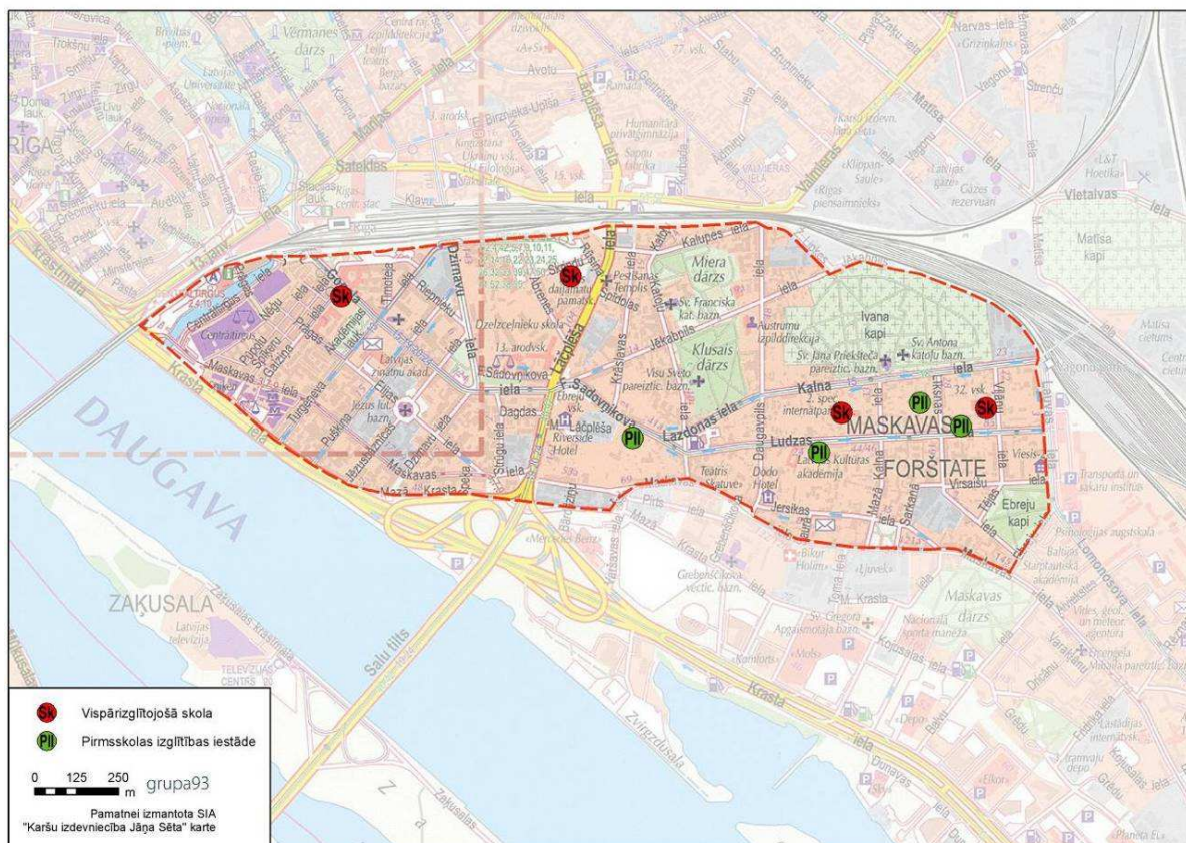
Apbūves augstums

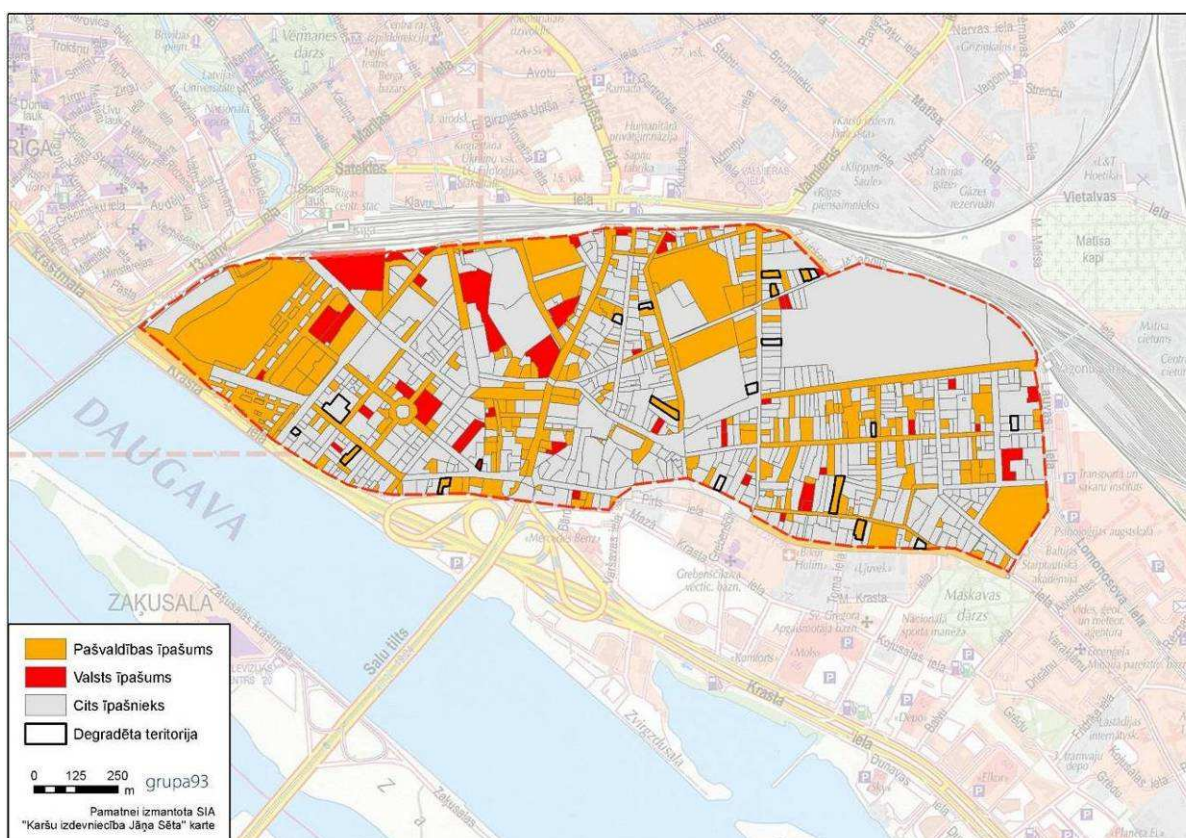
Nozīmīgākie projekti

Transporta shēma

Izglītības iestāžu izvietojums

Īpašumu struktūra un degradētie objekti¹³

¹³ Degradēto objektu datu bāze, 2010. Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta dati

Inženiertehniskā apgāde

Ūdensapgāde un sadzīves kanalizācija

Teritorijā ir nodrošināta centralizētā ūdensapgāde un kanalizācija. Izbūvēti ūdensvadi ar diametru 150-550mm.

Notekūdeņu novadīšanu nodrošina pašteses kanalizācijas kolektori un kopsistēmas kanalizācijas pārgāžu novadošie kolektori. Plānots izbūvēt arī jaunu rezervuāru ar ietilpību 1000m³.

Lietu ūdens kanalizācija

Teritorijā uz ziemeļrietumiem no Lāčplēša ielas ir kopsistēmas kanalizācija. Kanalizācijas. Spīķeru rajonā atrodas piecas izlaides Daugavā. Pie Salu tilta estakādes izvietota lietus kanalizācijas sūkņu stacija. Arī teritorijā ap Kalnu ielu lietus ūdeņi tiek novadīti kanalizācijas kopsistēmā. Līdz 2018.gadam plānots izbūvēt jaunus lietus kanalizācijas kolektorus uz dienvidaustrumiem no Virsaišu ielas.

Gāzes apgāde

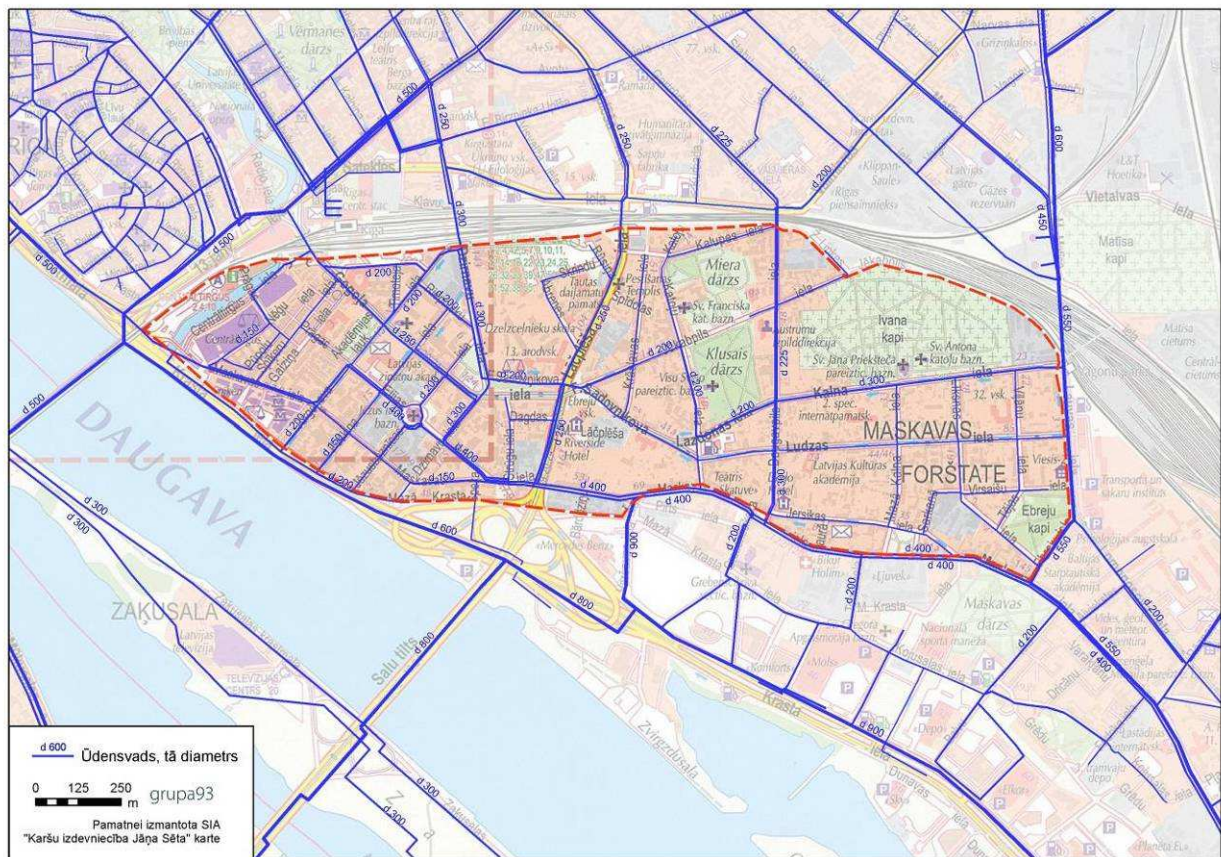
Teritorija ir nodrošināta ar gāzes apgādi. Tajā izbūvēts 4 bāru gāzesvadu tīkls. Gāzes apgādes infrastruktūra uzskatāma par optimālu.

Siltumapgāde

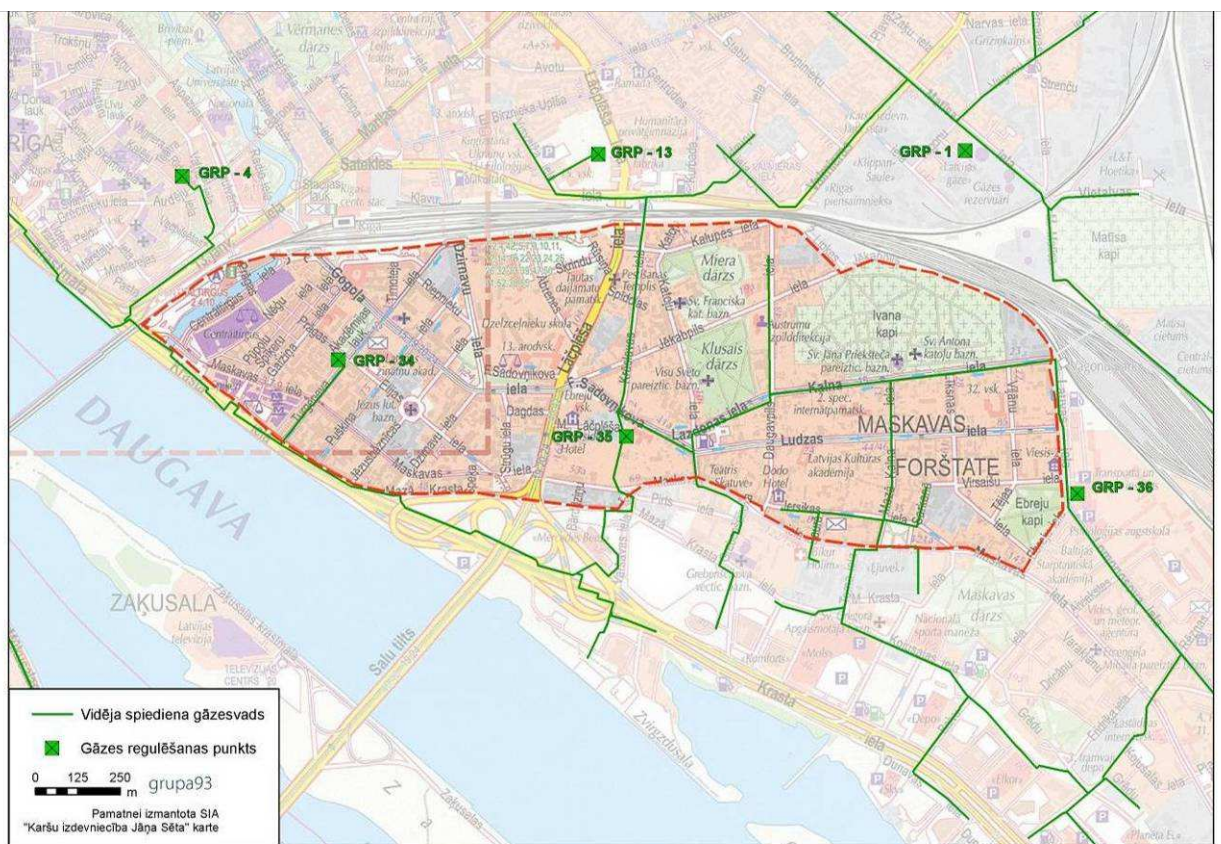
Teritoriju tās ziemeļrietumu daļā šķērso gan bezkanāla, gan necaurstaigājama siltumtrase.

Elektroapgāde

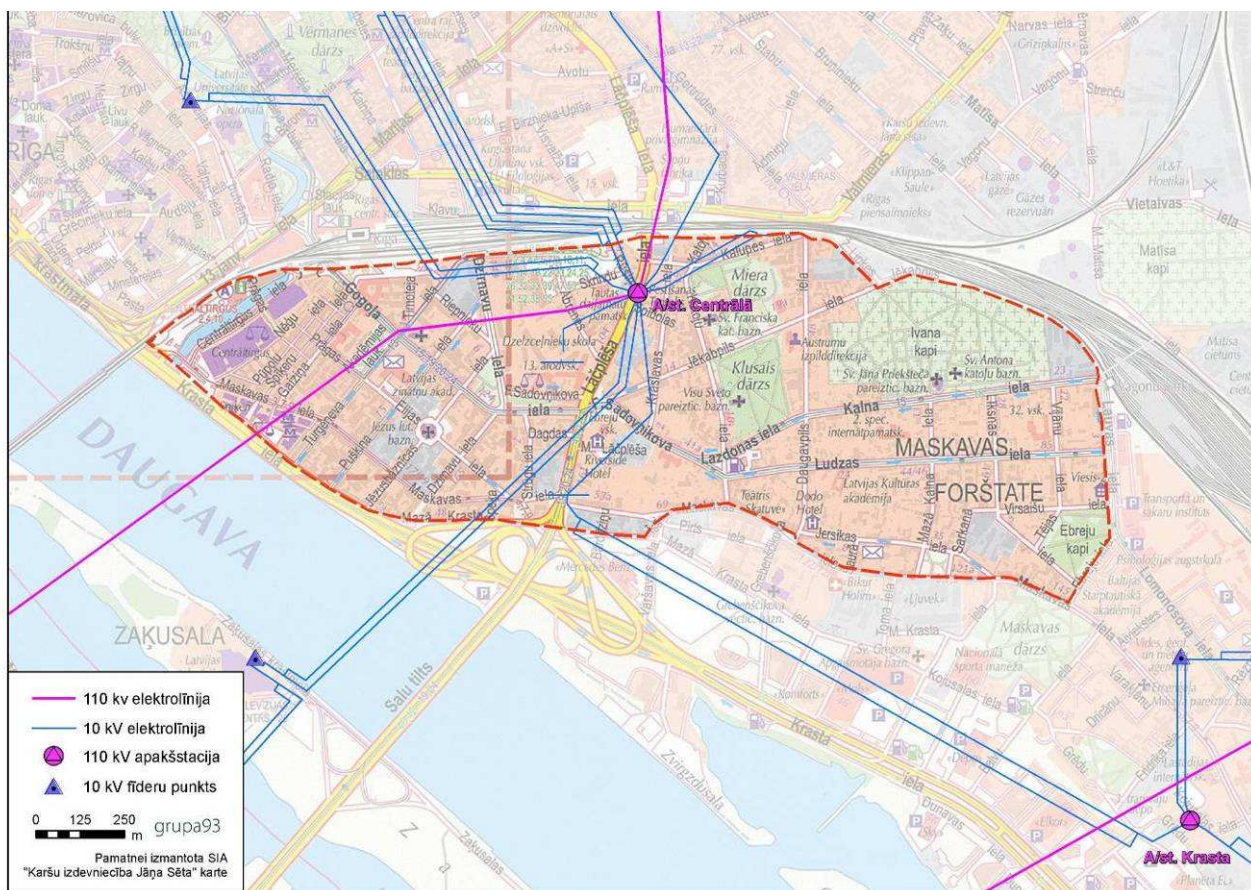
Teritorijā (pie Lāčplēša ielas) atrodas apakšstacija A/St.Nr.111 Centrālā, kas nodrošina teritoriju ar elektroenerģiju.

Ūdensapgādes shēma

Gāzes apgādes shēma

Elektroapgādes shēma

Attīstību ierobežojoši faktori

Būvniecības apstākļi

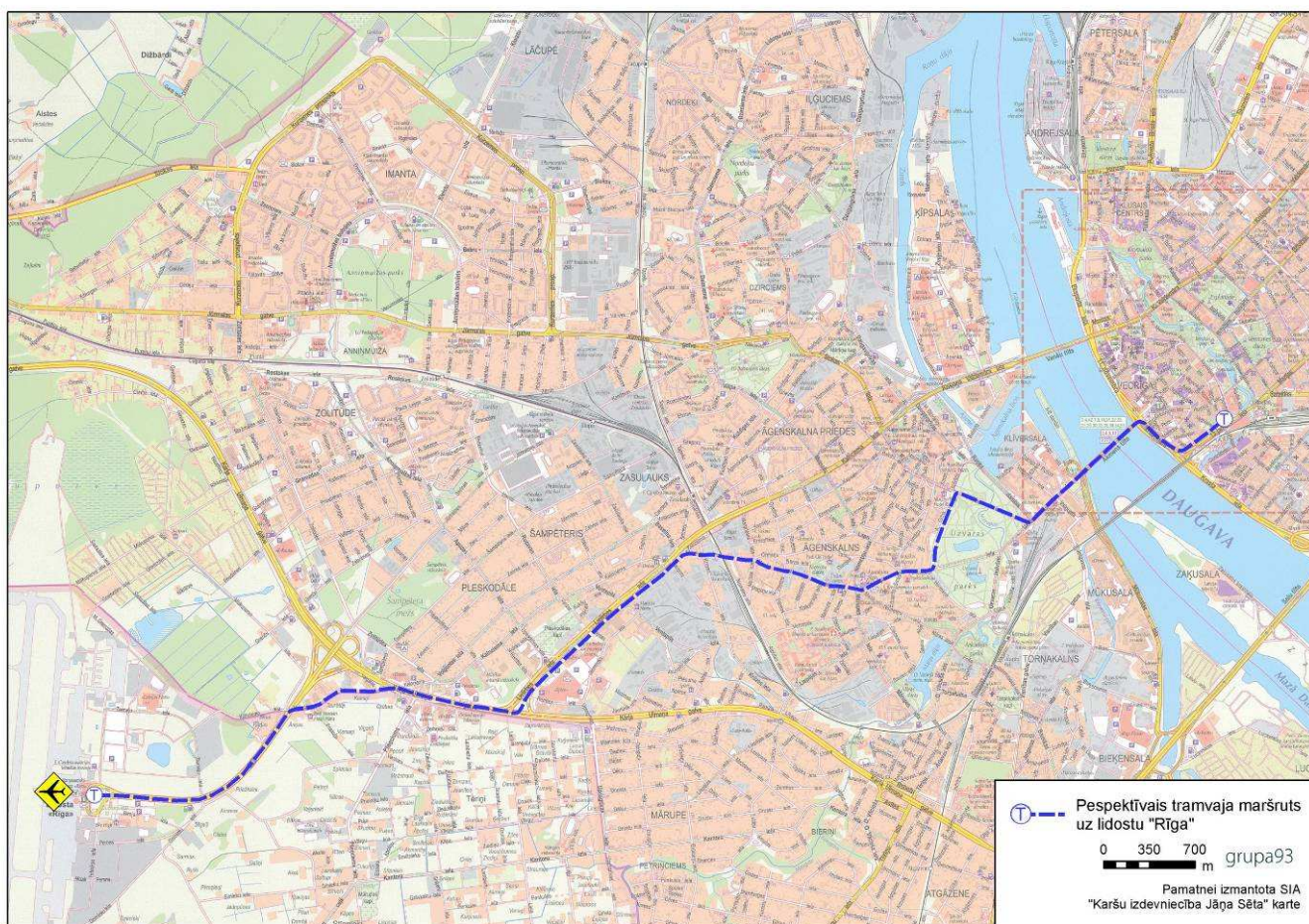
No inženierģeoloģisko apstākļu viedokļa dažādās Maskavas forštates daļās ir atšķirīga situācija. Apkaimes lielākajā daļā (visa ziemeļrietumu un Daugavas ielejas daļa) raksturīgi celtniecībai nelabvēlīgi vai sarežģīti apstākļi. Tur ir augsts gruntsūdeņu līmenis (pārsvārē seklāk par 1,5 m, bet apkaimes ziemeļrietumu daļā 1,5-3 m), kas apgrūtina būvniecību. Tur apbūvētajās teritorijās zemes virskārtu veido tehnogēnie nogulumu, zem kuriem iegul irdenas dažāda rupjuma smiltis ar 1-3 līdz 6-8 m biezām dūņu kārtām¹⁴

Kultūras mantojums

Teritorijā atrodas salīdzinoši daudz aizsargājamu kultūras pieminekļu, kas piešķir teritorijai papildus vērtību un ir galvenais teritorijas pievilcības avots. Problēma ir kultūras pieminekļu un kultūrvēsturiski vērtīgo ēku sliktais tehniskais stāvoklis un lielie ieguldījumi, kas nepieciešami to atjaunošanai un uzturēšanai.

¹⁴ <http://www.apkaimes.lv/sakums/maskavas%20forstate/fizgeo> Maskavas forštates fizģeogrāfiskais raksturojums – inženierģeoloģiskie apstākļi.

3.3.7. Rīgas centra un lidostas „Rīga” savienojums

Tramvaja līnijas izbūve uz lidostu ir Rīgai aktuāls jautājums jau vairākus gadus. Par potenciālajiem maršrutiem ir diskutēts gan Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros, gan lokālo plānojumu, piemēram, Torņakalna būvprogrammas izstrādes laikā (2009.g.). Rīgas un Pierīgas Mobilitātes plānā¹⁵ tiek piedāvāta tramvaja līnija, kas būs pagarinājums esošajām maršrutuma Nr.2, kura galapunkts atrodas Tapešu ielā un tiks savienota ar esošo līniju uz Juglu. RPMP šīs līnijas uzlabošanai ir piešķirts visaugstākās prioritātes statuss¹⁶

Ieguvumi, izbūvējot tramvaja līniju

- Jaunā tramvaja līnija uz lidostu nodrošinās labu lidostas savienojumu ar centrālo dzelzceļa staciju un pilsētas centru.
- Tiks piesaistīti pasažieri no teritorijām, kas atrodas starp lidostu un Rīgas centru.
- Tramvaja līnijas Nr. 2 pārvirzīšana no Tapešu ielas uz lidostu samazina ekspluatācijas izmaksas.

¹⁵ Rīgas un Pierīgas Mobilitātes plāns. Gala ziņojums. Latvijas Republikas Satiksmes ministrija. 2010.

¹⁶ Rīgas un Pierīgas Mobilitātes plāns. Gala ziņojums. Latvijas Republikas Satiksmes ministrija. 2010.

- Pasažieru plūsma no lidostas ir nepietiekama, lai izmantotu dzelzceļa līniju ar bieži kursējošiem vilcieniem.

Sekmīgi funkcionējošu tramvaja līniju uz lidostām paraugus var atrast vairākās pilsētās, tajā skaitā Brēmenē, Lionā, Mančestrā, Melburnā (tiek realizēts arī Edinburgā).

Virziens Rīgas centrs – lidosta „Rīga”, ietekmes teritorijas – saistītie objekti

Izstrādājot pētījumu un definējot prioritārās perspektīvās attīstības teritorijas, ir tikusi iezīmēta arī potenciālā nākotnes Rīgas pilsētvides struktūra, kurā lielu lomu ieņem pilsētas centra paplašināšana attīstot Daugavas labo krastu.

Attīstot sabiedriskā transporta savienojumu ar Rīgas starptautisko lidostu, jāņem vērā arī iekšējās mobilitātes vajadzības – tramvajs atbilstoši uzskatāms par efektīvāko risinājumu gan izmaksu, gan ekoloģiskā ziņā. Ņemot vērā, ka arī pašlaik tramvajs ir iecienītākais sabiedriskā transporta veids, tad arī sabiedrība šādu pārvietošanās veidu savā ikdienā integrētu daudz ātrāk. Lidostas valdes priekšsēdētājs Arnis Luhse uzskata - dzelzceļa izbūve līdz lidostai būtu aktuāla gadījumā, ja tiktu realizēts „Rail Baltica” un Maskavas ātrvilciena projekti, jo tādā veidā pasažieriem pavērtos plašākas ceļošanas iespējas:

„Domāju, ka tuvāko desmit gadu laikā tas nenotiks. Tas var būt reāli tikai tad, ja būs ātrvilciens uz Eiropu un uz Maskavu. Tad tam ir jēga. Kā Eiropā: nokāp Briselē lidostā pagrabā un pēc sešām stundām esi Parīzē, ja negribi lidot pa gaisu. Ja vari aizbraukt līdz Zasulauka stacijai, tam vilcienam nav jēga,”¹⁷ akcentē Luhse.

Šāda savienojuma trase Daugavas labajā krastā, ceļā no lidostas „Rīga” līdz Akmens tiltam (Zinātnes un izglītības centra teritorijai) šķērsotu Pleskodāli, Šampēteri, daļēji Zasulauku un Āgenskalnu (beigu posmā atrodoties uz robežas ar Toņakalnu) un kopumā būtu pieejama aptuveni 48 000 šo apkaimju iedzīvotāju.¹⁸

Neskatoties uz funkcionālo pamatuzdevumu – savienot Rīgas centru ar lidostu, tramvajs spētu apkalpot vērā ņemamu Rīgas iedzīvotāju daļu arī ikdienas vajadzībām, nodrošinot iekšējos apkaimju mobilitātes savienojumus.

No tūrisma viedokļa tieši tramvaja izmantošana būtu efektīvākais veids, kā atdzīvināt un stimulēt šo teritoriju saimniecisko aktivitāti un esošo intereses objektu rentabilitāti.

RIX-ZIC

¹⁷ „Vēl nav skaidrs - uz lidostu «Rīga» brauksim ar tramvaju vai vilcienu”. LETA. Pieejams: <http://www.apollo.lv/zinas/vel-nav-skaidrs-uz-lidostu-riga-brauksim-ar-tramvaju-vai-vilcienu/480587>

¹⁸<http://www.apkaimes.lv/statistika>

Attīstoties jaunajam Rīgas zinātnes un izglītības centram, paredzama daudz aktīvāka ārvalstu akadēmiskā un profesionālā (augsti izglītotā) personāla ierašanās Rīgā. Tramvaja savienojums ar lidostu atvieglotu šādu cilvēku uzturēšanos Rīgā, jo ar viena veida transportu (viena maršruta) būtu iespējams ierasties galamērķī, nokļūt līdz viesnīcām, Vecpilsētai, Rīgas centram, Juglai (pieminot kā ērti sasniedzamu Rīgas perifēriju).

Lai arī tramvaja līnija šķērsotu tikai daļu no Zinātnes un izglītības centra teritorijas, paredzamas arī pozitīvas ietekmes uz vietējo studentu pārvietošanās ieradumiem – efektīvi un ērti sasniedzami būtu jaunie Rīgas vārti Lielirbes un Kārļa Ulmaņa gatves ielu krustojuma teritorijā.

4. TERITORIJAS IEGUVUMU UN ZAUDĒJUMU PĀRSKATS

Zinātnes un izglītības centrs				
	Ieguvumi attīstot	Zaudējumi attīstot	Ieguvumi neattīstot	Zaudējumi neattīstot
Sabiedrība	- Atpazīstamība pasaulē - Sociāli sakārtota telpa - Kvalitatīva un konkurētspējīga augstākā un mūžizglītība	Studentu koncentrēšanās vienuviet; mazāka ikdienas klātbūtne, citās piemēram, centrā	Nav	- Neattīstītās sabiedriskā transporta infrastruktūra - Vienotas izglītības platformas trūkums
Ekonomika	- Darba vietas - Jaunu uzņēmējdarbības formu attīstība - Potenciāls inovatīvu produktu izstrādei; - Sektoru sadarbība	Zinātnes un uzņēmējdarbības sadarbības trūkums	Nav izdevumu teritorijas attīstībai	- Jauno satiksmes infrastruktūras objektu izbūves pamatojuma vājināšanās - Platformas zinātnes un uzņēmējdarbības sadarbībai iztrūkums - Nerealizēts ekonomiskais potenciāls - Zaudētas perspektīvās darba vietas
Pilsētvide	- Sakārtota publiskā ārtelpa - Sabiedriskā transporta tīkla attīstība - Pilsētas policentrisma stiprināšanas	Nav	- Gaisa kvalitāte; - Antropogēnā slodze mazāka;	- Turpinās decentralizēta teritorijas attīstība - Degradēta teritorija pilsētas centra tuvumā - Gājējiem un velobraucējiem nelabvēlīga teritorija - Degradēta teritorija - Sociāli nestabila teritorija
Valsts pārvaldība	- Vienots izglītības un zinātnes centrs	darba vietām.	- Nemainās administrēšanas sistēma; - Nav izdevumu būvniecībai;	- Sadrumstalots augstākās izglītības piedāvājums - Vājinās zinātnes iestāžu un uzņēmēju sadarbība - Bremzēta akadēmiskā potenciāla integrēšana ekonomiskajās aktivitātēs
Pašvaldība	- Atpazīstamība pasaulē - Nodokļu ieņēmumi - Sakārtota pilsētvide	Izdevumi būvniecībai;	Nav izdevumu būvniecībai.	- Nav vienota inženierkomunikāciju infrastruktūras attīstības - Rīgas, kā izglītības centra neatpazīstamība

Granīta ielas ražošanas teritorija				
	Ieguvumi attīstot	Zaudējumi attīstot	Ieguvumi neattīstot	Zaudējumi neattīstot
Sabiedrība	- Jaunas darba vietas; - Skaidra informācija par to, kas kur ir	Nav	Nav	- Dzīves vietu saglabāšana ilgtermiņā - Vides kvalitātes pasliktināšanās draudi
Ekonomika	- Darba vietas (5000-25 000) - Nodokļi - Iespēja piesaistīt starptautisko nozīmīgus ražošanas uzņēmumus	Nav	Nav	- Lēni augošs darba vietu skaits - Nerealizēts ekonomiskais potenciāls - Zaudētas perspektīvās darba vietas - Grūtības piesaistīt investoru
Pilsētvide	- Citu sakārtošana, pārceļot ražošanas uzņēmumus - Plānveida ražošanas uzņēmumu attīstība vienviet	Nav	Nav	- Haotiska ražošanas teritoriju attīstība pilsētā - Haotiska ražošanas teritoriju attīstība pilsētā
Valsts pārvaldība	- Ienākumi no ražošanas - Teritorijas attīstības saskaņā ar valsts noteiktajām attīstības prioritātēm	Nav	Nav	
Pašvaldība	- Ienākumi - Sakārtota teritorija un definēts teritorijas attīstības mērķis. Stabils teritoriju piedāvājums - Kvalitatīvas industriālo teritoriju piedāvājums - Plānveida inženierinfrastruktūras attīstība	Nav	Nav	- Uzņēmumi turpina dot priekšroku kaimiņu pašvaldībām - Zaudēti ienākumi - Piedāvājuma investoriem trūkums, zaudēti investori
Skanste				
	Ieguvumi attīstot	Zaudējumi attīstot	Ieguvumi neattīstot	Zaudējumi neattīstot
Sabiedrība	- Kvalitatīva dzīvojamās vides piedāvājums - Intensīvi izmantojama pilsēta daļa - Jauni pakalpojumi - Sabiedriskā transporta sistēmas attīstība	Nav		- Attīstība notiks citās vietās - Turpinās fragmentāra jauno mājokļu piedāvājuma attīstība - Kvalitatīva publiskā ārtelpas - Esošo iedzīvotāju apkārtējās vides pasliktināšanās - Iztrūkst sociālās infrastruktūras objektu nepilnīgas teritorijas noslodzes dēļ - Nesakārota sabiedriskā transporta infrastruktūra nepietiekamas noslodzes dēļ.

Ekonomika	▪ Nekustamā īpašuma tirgus piedāvājuma paplašināšanās ▪ A klases biroju piedāvājums ▪ Darba vietas ▪	▪ Citu teritoriju potenciāla samazināšanās.	Nav	▪ Augstas kvalitātes biroju piedāvājums uzņēmējiem ▪ Netiek izmantots esošais biroju piedāvājums
Pilsētvide	▪ Pilsētas zaļās struktūra posma izveide ▪ Jauni parki un skvēri ▪ Publiskās ārtelpas izveide ▪ Ilgtspējīgas inženierinfrastruktūras (lietus ūdens kanalizācijas) ieviešana.	Nav	Nav	▪ Vizuāli degradētas teritorijas ▪ Zaļās struktūras fragmentāra attīstība
Valsts pārvaldība	Nav	Nav	Nav	Nav
Pašvaldība	▪ Pašvaldības mājokļu izbūve ▪ Piemērs ilgtspējīgai pilsētas attīstībai	Izdevumi	Nav izdevumu	▪ Fragmentāra pilsētas attīstība ▪ Nesakārtota infrastruktūra
Mežaparks +				
	Ieguvumi attīstot	Zaudējumi attīstot	Ieguvumi neattīstot	Zaudējumi neattīstot
Sabiedrība	▪ Pilsētas nozīmes rekreācijas teritorija ▪ Veselīgs dzīvesveids ▪ Kultūras pasākumi	Sadzīviski traucējumi vietējiem iedzīvotājiem	Nav	▪ Sliktākas kvalitātes rekreācijas teritorija; ▪ Mazākas atpūtas iespējas, mazāk kultūras pasākumu ▪ Cilvēki izbrauc vairāk ārpus pilsētas atpūsties
Ekonomika	▪ Tūrisms, jauni pakalpojumi	▪ Konkurence ar citām teritorijām	Nav	▪ Pakalpojumu mazāks klāsts; ▪ Neaktīvāka uzņēmējdarbība pilsētā.
Pilsētvide	▪ Kvalitatīvs labiekārtojums un plānojums; ▪ kvalitatīva arhitektūra ▪ Sakārtota autonomizācija; ▪ Organizēta kustība, mazāka slodze dabas teritorijām.	▪ Periodiski pārslogots sabiedriskais transports, transporta plūsmas kopumā;	Nav	▪ Sliktas kvalitātes teritorija ▪ neorganizētas cilvēku plūsmas, ▪ Dabas vides degradācija
Valsts pārvaldība	▪ Labākas valsts īpašumu izmantošanas iespējas	Nav	Nav	Nav
Pašvaldība	▪ Pašvaldības tēla uzlabošana; ▪ Kvalitatīva pašvaldības funkciju veikšana, efektīva resursu izmantošana	▪ Izdevumi	▪ Iespēja ieguldīt līdzekļus citur	▪ Pašvaldības funkciju veikšana sliktā kvalitātē

Centrs				
	Ieguvumi attīstot	Zaudējumi attīstot	Ieguvumi neattīstot	Zaudējumi neattīstot
Sabiedrība	- Publiskā telpa; - publiskie pakalpojumi; - drošāka vide; - sociālā integrācija; - plašāks mājokļa piedāvājums	Nav	Nav	Slikta pilsētvides kvalitāte un publiskā telpa, vides degradācija; nedroša vide;
Ekonomika	- Aktīva ekonomika - Daudzveidīgs piedāvājums kompaktā teritorijā;	Nav	Nav	Neattīstīta uzņēmējdarbība; mazāki ienākumi
Pilsētvide	- Apbūves un ārtelpas kvalitātes paaugstināšana; - Gājēju telpas paplašināšana; - Kultūras mantojuma saglabāšana	Nav	Nav	Vides kvalitātes pasliktināšanās, degradētas teritorijas un būves
Valsts pārvaldība	- Kultūras mantojuma saglabāšana - Starptautiskais prestižs tēls (galvaspilsētas funkcijas)	Nav	Nav	Neattīstīta uzņēmējdarbība, mazāki ienākumi
Pašvaldība	- Kultūras mantojuma saglabāšana - Pašvaldības tēls, prestižs;	Mazāk līdzekļu citu pilsētas daļu rekonstrukcijai	Nav	Neattīstīta uzņēmējdarbība, mazāki ienākumi
Maskavas forštate				
	Ieguvumi attīstot	Zaudējumi attīstot	Ieguvumi neattīstot	Zaudējumi neattīstot
Sabiedrība	- Sociālās vides uzlabošana - Drošāka vide, noziedzības mazināšanās - Mājokļa piedāvājums	Līdzekļu novirzīšana no citām pilsētas daļām (sociālajai palīdzībai, u.tml)	Nav	Sociālās vides tālāka pasliktināšanās
Ekonomika	Būvniecība, pakalpojumi, tirdzniecība, tūrisms	Nav	Nav	Stagnanta teritorija
Pilsētvide	- Kultūras mantojums, - Apbūves kvalitāte; - Publiskā telpa - Labāka satiksmes organizācija	Autentiskās pilsētvides pārveidošana	Nav	Degradēta vide
Valsts pārvaldība	Sociālā fona uzlabošanās, noziedzības mazināšanās	Līdzekļu novirzīšana no citām pilsētas daļām (sociālajai palīdzībai, u.tml)	Nav	Sociālo problēmu risināšana

Pašvaldība	- Iedzīvotāju piesaistīšana - Kultūras attīstība (Spīķeri);	Līdzekļu novirzīšana no citām pilsētas daļām (sociālajai palīdzībai, u.tml)	Nav	Līdzekļu novirzīšana no citām pilsētas daļām (sociālajai palīdzībai, u.tml)
Rīgas centra un lidostas „Rīga” savienojums				
Sabiedrība	Iedzīvotājiem labākas saiknes pilsētā (tramvajs)	Nav	Nav	Sliktāks sabiedriskais transports iedzīvotājiem un lidostas pasažieriem
Ekonomika	Sabiedriskā transporta pasažieru skaita pieaugums (ienākumi)	Taksometru pakalpojumu mazāk	Nav	- Negūtie ienākumi; - Mazāka būvniecības aktivitāte
Pilsētvide	- Nozīmīgs transporta savienojums - Sabiedriskā transporta pasažieru skaita pieaugums (videi draudzīgs transports) - Ielu telpas sakārtošana	Nav	Nav	Autosatiksmes daudzums lielāks
Valsts pārvaldība	Valsts tēls	Nav	Nav	Sliktāka saikne ar lidostu
Pašvaldība	- Pašvaldības tēls - Kreisā krasta attīstības virzītājs - Ienākumi pašvaldības uzņēmumam	Izmaksas	Mazākas izmaksas	Sliktāks pilsētas tēls, sliktāka mobilitāte.

5. TERITORIJU ATTĪSTĪBAS SECĪBA (līdz 2020. gadam, 2020. – 2030. gads)

SKANSTE

Līdz 2020.gadam :

- Teritorijas attīstības vienības (aģentūras) izveide un darbība;
- Lokālpārvaldes izstrāde un rīcības plāna izstrāde trim gadiem;
- Sporta ielas un inženiertīklu izbūve posmā no Skanstes ielas līdz Ganību Dambim.
- Apstādījumu struktūras pamatu izveide (detalizētā koncepcija, apstādījumi un publiskā ārtelpa gar esošajām ielām, parku ierīkošana uz A no Skanstes ielas, koku stādīšana citu perspektīvo parku atrašanas vietā);

Līdz 2030.gadam:

- Citu rajona nozīmes ielu un inženiertīklu izbūve (Laktas iela, Jāņa Dāliņa iela, u.c.);
- Apstādījumu ierīkošana un publiskās ārtelpas labiekārtošana visā Skanstes teritorijā;
- Bēnu dārzu izbūve;

ZINĀTNES UN IZGLĪTĪBAS CENTRS

Līdz 2020.gadam :

- Teritorijas attīstības vienības (aģentūras) izveide un darbība;
- Lokālpārvaldes izstrāde, rīcības plāna izstrāde trim gadiem;
- Raņķa Dambja un Vienības Gatves savienojuma izbūve;
- Ielu tīkla, infrastruktūras izbūve un publiskās ārtelpas labiekārtošana Torņakalna teritorijā, uz Austrumiem no dzelzceļa;
- Sadarbība ar Rīgas autoostu un Latvijas Dzelzceļu multimodālā pasažieru transporta mezgla izveidē pie Torņakalna stacijas;
- Sabiedriskā transporta nodrošināšana Torņakalna teritorijā, uz Austrumiem no dzelzceļa.

Līdz 2030.gadam :

- Publiskās ārtelpas labiekārtošana koncertzāles rajonā (iesk. savienojuma izbūvi no AB dambja uz Ķīpsalu);
- Ielu tīkla, infrastruktūras izbūve un publiskās ārtelpas labiekārtošana Torņakalna teritorijā, uz Rietumiem no dzelzceļa;

- Infrastruktūras Ielu tīkla, infrastruktūras izbūve un publiskās ārtelpas labiekārtošana Torņakalna teritorijā, uz Austrumiem no dzelzceļa;
- Bēnu dārzu izbūve;
- Pieejamo mājokļu izbūve.

GRANĪTA IELA

Līdz 2020.gadam :

- Teritorijas attīstības vienības (aģentūras) izveide un darbība;
- Lokālpilnojuma izstrāde un rīcības plāna izstrāde trim gadiem;
- Inženiertīklu ierīkošana Granīta ielā, saskaņā ar lokālpilnojuma risinājumiem;

Līdz 2030.gadam :

- Ielu un inženiertīklu izbūve teritorijas daļā ap Granīta ielu .
- Krustpils ielas rekonstrukcija.

MASKAVAS FORŠTATE

Līdz 2020.gadam :

- Teritorijas attīstības vienības (aģentūras) izveide un darbība;
- Apkaimes revitalizācijas programmas izstrāde
- Publiskās ārtelpas rekonstrukcija;
-

Līdz 2030.gadam :

LIDOSTAS SAVIENOJUMS

Līdz 2020.gadam :

- Tehniski-ekonomiskā pamatojuma un tehniskā projekta izstrāde;
- Zemju iegāde/atsavināšana;

Līdz 2030.gadam :

- Tramvaja līnijas izbūve;

MEŽAPARKS

Līdz 2020.gadam :

- Celiņu un dažādu laukumu rekonstrukcija un labiekārtošana daudzveidīgai izmantošanai, iesk. aktīvo atpūtu, parka informatīvās sistēmas izveide;
- Piekrastes labiekārtošana, iesk. krasta nostiprināšanu, piestātņu izbūvi;

- Sezonas apkalpes objekti, tualetes, ieejas mezgla objekti, citas būves;
- Bērnu pilsētas izveide;
- Virszemes autostāvvietu izbūve;
- Bijušās slidotavas pagaidu izmantošana;
- Lielās Dziesmusvētku estrādes rekonstrukcijas tehniskais projekta izstrāde;

Līdz 2030.gadam :

- Ķīšezera krasta promenādes ierīkošana un labiekārtošana, skatu torņa izbūve;
- Lielās Dziesmusvētku estrādes rekonstrukcija;
- Papildus zaļo stāvvietu, pazemes un daudzstāvu stāvvietu izbūve;
- Ieejas mezgla komplekss risinājums;
- Zaļā teātra rekonstrukcija;
- Bijušās slidotavas teritorijas apbūve.

CENTRS

Līdz 2020.gadam:

- Tematiska plāna un rīcības programmas pilsētas centra revitalizācijai izstrāde;
- Jaunu gājēju ielu un zonu izveide, satiksmes slēgšana noteiktās dienās vai diennakts laikos;
- Publiskās ārtelpas labiekārtošanas projekti.

6. PAŠVALDĪBAS ATBALSTS UN INVESTĪCIJAS

6.1. Kopsavilkums par attīstības teritorijās nepieciešamajām investīcijām

1. SKANSTE	
Līdz 2020.gadam :	Izmaksas, LVL
Teritorijas attīstības vienības (aģentūras) izveide un darbība	
Lokālpārvaldības izstrāde un rīcības plāna izstrāde trim gadiem	115000
Sporta ielas un inženiertīklu izbūve posmā no Skanstes ielas līdz Ganību dambim	2183160
Hanzas ielas jaunā posma izbūve	556456
Ēveles ielas posma izbūve	635950
Labiekārtošana/apstādījumi esošajās ielās	
Apstādījumu struktūras pamatu izveide (detalizētā koncepcija, apstādījumi un publiskā ārtelpa gar esošajām ielām, parku ierīkošana uz A no Skanstes ielas, koku stādīšana citu perspektīvo parku atrašanās vietā).	7048350
Bērnu dārzu izbūve	1449000
Kopā līdz 2020.gadam	11987916
Līdz 2030.gadam:	Izmaksas, LVL
Jauno ielu izbūve	19994705
Apstādījumu struktūras ierīkošana	3422400
Bērnu dārzu izbūve	2898000
Kopā līdz 2030.gadam	26315105
Pavisam kopā	38303021
2. ZIC	
Līdz 2020.gadam	Izmaksas, LVL
Teritorijas attīstības vienības (aģentūras) izveide un darbība	
Lokālpārvaldības izstrāde un rīcības plāna izstrāde trim gadiem	100000
Raņķa dambja un Vienības Gatves savienojums	82000000
Publiskās ārtelpas izveide - labiekārtošana (uz A no dzelzceļa, 40% no visām izmaksām)	5160000
Teritorijas sagatavošana (uz A no dzelzceļa, puse no visām izmaksām)	1200000
Satiksmes infrastruktūra (puse no visām izmaksām)	2750000
Inženierinfrastruktūra (ūdensapgāde, kanalizācija, lietuss kanalizācija, siltumapgāde, elektroapgāde) (uz A no dzelzceļa, puse no visām izmaksām)	5000000
Tramvāja līnijas ierīkošana	15600000
Bērnu dārzu izbūve (30% no visām izmaksām)	1800000
Dzīves vides, pieejamie mājokļi (20% no visām izmaksām)	16000000
Kopā līdz 2020.gadam	129 610 000

Līdz 2030.gadam	Izmaksas, LVL
Publiskās ārtelpas izveide - labiekārtošana (uz R no dzelzceļa, 60% no visām izmaksām)	7740000
Teritorijas sagatavošana (uz R no dzelzceļa, puse no visām izmaksām)	1200000
Satiksmes infrastruktūra (puse no visām izmaksām)	2750000
Inženierinfrastruktūra (ūdensapgāde, kanalizācija, lietusskanalizācija, siltumapgāde, elektroapgāde) (uz R no dzelzceļa, puse no visām izmaksām)	5000000
Rīgas domes jaunais administratīvais komplekss	110000000
Bērnudārzu izbūve (70% no visām izmaksām)	4200000
Dzīves vides, pieejamie mājokļi (80% no visām izmaksām)	64000000
Kopā līdz 2030.gadam	194 890 000
Pavisam kopā	324 500 000
3. Granīta iela	
Līdz 2020.gadam	Izmaksas, LVL
Teritorijas attīstības vienības (aģentūras) izveide un darbība	
Lokālpilnojuma izstrāde un rīcības plāna izstrāde trim gadiem	100000
Inženiertīklu ierīkošana Granīta ielā	517500
Ielu un inženiertīklu izbūve teritorijas daļā ap Granīta ielu (50%)	8861440
Kopā līdz 2020. gadam	9478940
Līdz 2030.gadam	Izmaksas, LVL
Ielu un inženiertīklu izbūve teritorijas daļā ap Granīta ielu (50%)	8861440
Krustpils ielas rekonstrukcija	7475000
Kopā līdz 2030. gadam	16336440
Pavisam kopā	25 815 380
4. Mežaparks	
Līdz 2020.gadam	Izmaksas, LVL
Celiņu un dažādu laukumu rekonstrukcija un labiekārtošana daudzveidīgai izmantošanai, ieskt. aktīvo atpūtu, informatīvās sistēmas izveide	7092264
Piekrastes labiekārtošana, iesk. krasta nostiprināšanu, piestātņu izbūvi, promenādi, peldvietas, skatu torni	257488
Sezonas apkalpes objekti, tualetes, ieejas mezglas objekti, citas būves	790916,5
Bērnu pilsētas izveide	1815000
Autostāvvietu izbūve	420475
Objektu izbūve bijušās slidotavas teritorijā (pagaidu izmantošana)	616 737
Lielās Dziesmusvētku estrādes rekonstrukcijas tehniskais projekts	2057000
kopā līdz 2020.gadam	13049880
līdz 2030. gadam	Izmaksas, LVL
Ķīšezera krasta promenādes ierīkošana un labiekārtošana, skatu torņa izbūve	617100
Lielās Dziesmusvētku estrādes rekonstrukcija	10000000
Papildus zaļo stāvvietu, pazemes un daudzstāvu stāvvietu izbūve	2410320

Ieejas mezgla komplekss risinājums	2000000
Daudzfunkcionālā paviljona izbūve	1000000
Zaļā teātra rekonstrukcija	909000
Bijušās slidotavas teritorijas apbūve	4 017 200
kopā līdz 2030.gadam	20953620
Pavisam kopā	34 003 500
5. Maskavas forštate	
Līdz 2020.gadam	
Apkaimes revitalizācijas programmas izstrāde	100000
Publiskās ārtelpas rekonstrukcija	2400000
Pieejamo mājokļu izbūve	2460000
Ēku ar kultūrvēsturisko vērtību atjaunošana	4860000
Kopā līdz 2020.gadam	9820000
Līdz 2030. gadam	
Publiskās ārtelpas rekonstrukcija	5600000
Pieejamo mājokļu izbūve	5740000
Ēku ar kultūrvēsturisko vērtību atjaunošana	11340000
Kopā līdz 2030.gadam	22680000
Pavisam kopā	32 500 000
KOPĀ 1.-5. TERITORIJĀ	455 121 902

6.2. Teritorijās nepieciešamo investīciju izklāsts

Attīstības projektu veiksmīgas realizācijas pamatā būs tieši konkrētai teritorijai piemērots instrumentu kopums.

Projektu realitāti noteikta pieeja un metode, kā Rīgas dome īstenos pasākumus, kā arī esošās iestrādes, tostarp esošās un jau iecerētās privātās investīcijas. Ir pietiekami daudz pozitīvu piemēru citās pilsētās Eiropā.

6.2.1. Zinātnes un izglītības centrs

Pasvaldības investīcijas ZIC teritorijā pārsvarā nepieciešamas Torņakalna teritorijā. Izmaksas, kas norādītas izmaksu tabulā, ņemtas no Torņakalna būvprogrammas. Ņemot vērā, ka izmaksas rēķinātas pēc 2008.g. cenām, reālo izmaksu apjoms dotajā brīdī vērtējams 20-25% zemāk. Tas nozīmē, ka piemērojot 2008. g. izmaksas 2012. gadam, tā summa iekļauj gan PVN (21%), kā arī infrastruktūras izveides izmaksas ārpus Torņakalna teritorijas (apmēram 10% no Torņakalna infrastruktūras izmaksām).

Pozīcija	Finansētājs	Summa, LVL	Info avots
Lokālplānojuma izstrāde	Rīgas dome	100 000,00	
Raņķa dambja un Vienības gatves savienojums	Rīgas dome	82 000 000,00	
Publiskās ārtelpas izveide - labiekārtošana	Rīgas dome	12 900 000	Torņakalna būvprogramma
Rīgas domes jaunais administratīvais komplekss	Rīgas dome	110 000 000	Torņakalna būvprogramma
Teritorijas sagatavošana	Rīgas dome	2 400 000	Torņakalna būvprogramma
Satiksmes infrastruktūra	Rīgas dome	5 500 000	Torņakalna būvprogramma
Inženierinfrastruktūra (ūdensapgāde, kanalizācija, lietusskanalizācija, siltumapgāde, elektroapgāde)	Rīgas dome	10 000 000	Torņakalna būvprogramma
Tramvāja līnijas ierīkošana	Rīgas dome	15 600 000	Torņakalna būvprogramma
Bērnudārzu izbūve	Rīgas dome	6 000 000	Torņakalna būvprogramma
Dzīves vides, pieejamie mājokļi ¹⁹	PA SIA „Rīgas pilsētībūvnieks”	80 000 000	Torņakalna būvprogramma
Kopā		324 500 000	

¹⁹ Pieņemot 100 tūkst. m²

6.2.2. Skanste

Jāņem vērā, ka Skanstes teritorijas attīstībai vitāli svarīga ir zaļās infrastruktūras izveide, jo bez šī „mugurklaula” Skanste, iespējams, būs vienkārši viena no teritorijām, kurā notiks intensīvāka vai mazāk intensīva būvniecība. Zaļās struktūras un publiskās telpas izveide šajā teritorijā ir pašvaldības galvenais uzdevums un prioritāte.

Pozīcija	Garums	Platums	Platība	Vienības cena	Kopējās izmaksas
1. Sporta iela					
Asfalta seguma izbūve-1	270	23	6210	70	434700
Asfalta seguma izbūve-2	350	21	7350	70	514500
Apstādījumi -1	270	29	7830	30	234900
Apstādījumi -2	350	24	8400	30	252000
Ūdensvads	620			40	24800
Kanalizācija	620			70	43400
Elektroenerģija	620			200	124000
Apgaismojums	1240			40	49600
Lietusūdeņu kanalizācija	1240			100	124000
Lietus kanalizācijas sūkņu stacija	1			50000	50000
Siltumapgāde	620			75	46500
Kopā Sporta ielā					1898400
2. Laktas iela					
Asfalta seguma izbūve	2250	21	47250	70	3307500
Apstādījumi	2250	26	58500	30	1755000
Ūdensvads	2250			40	90000
Kanalizācija	2250			70	157500
Elektroenerģija	2250			200	450000
Apgaismojums	4500			40	180000
Lietusūdeņu kanalizācija	2250			50	112500
Siltumapgāde	2250			75	168750
Kopā Laktas ielā					6221250
3. Mazā iela					
Asfalta seguma izbūve	120	21	2520	70	176400
Apstādījumi	120	26	3120	30	93600
Ūdensvads	120			40	4800
Kanalizācija	120			70	8400
Elektroenerģija	120			200	24000
Apgaismojums	240			40	9600
Lietusūdeņu kanalizācija	120			50	6000
Siltumapgāde	120			75	9000
Kopā Mazā ielā					331800
4. Jāņa Daliņa iela					
Asfalta seguma izbūve	410	21	8610	70	602700
Apstādījumi	410	26	10660	30	319800

Ūdensvads	410			40	16400
Kanalizācija	410			70	28700
Apgaismojums	820			40	32800
Elektroenerģija	410			200	82000
Lietusūdeņu kanalizācija	410			50	20500
Siltumapgāde	410			75	30750
Kopā Mazā ielā					1133650
5. Hanzas iela (jaunais posms)					
Asfalta seguma izbūve	175	21	3675	70	257250
Apstādījumi	175	26	4550	30	136500
Ūdensvads	175			40	7000
Kanalizācija	175			70	12250
Apgaismojums	350			40	14000
Elektroenerģija	175			200	35000
Lietusūdeņu kanalizācija	175			50	8750
Siltumapgāde	175			75	13125
Kopā Hanzas ielā					483875
6. Ēveles iela (starp Vesetas un Grostonas ielām)					
Asfalta seguma izbūve	200	21	4200	70	294000
Apstādījumi	200	26	5200	30	156000
Ūdensvads	200			40	8000
Kanalizācija	200			70	14000
Apgaismojums	400			40	16000
Elektroenerģija	200			200	40000
Lietusūdeņu kanalizācija	200			50	10000
Siltumapgāde	200			75	15000
Kopā Hanzas ielā					553000
7. Zirņu iela					
Asfalta seguma izbūve	500	21	10500	70	735000
Apstādījumi	500	26	13000	30	390000
Ūdensvads	500			40	20000
Kanalizācija	500			70	35000
Apgaismojums	1000			40	40000
Elektroenerģija	500			200	100000
Lietusūdeņu kanalizācija	500			50	25000
Siltumapgāde	500			75	37500
Autoceļa pārvads pāri dzelzceļam	50	18	900	4000	3600000
Kopā Zirņu ielā					4982500
8. Ierēdņu iela					
Asfalta seguma izbūve	500	16	8000	70	560000
Apstādījumi	500	20	10000	30	300000
Ūdensvads	500			40	20000
Kanalizācija	500			70	35000

Apgaismojums	1000			40	40000
Elektroenerģija	500			200	100000
Lietusūdeņu kanalizācija	500			50	25000
Siltumapgāde	500			75	37500
Autoceļa pārvads pāri dzelzceļam	50	18	900	4000	3600000
Kopā Zirņu ielā					4717500
9. Apstādījumu teritorijas ārpus ielām			184000	30	5520000
10. abiekārtošana/apstādījumi esošajās ielās					
Skanstes iela	2150	40	86000	30	2580000
Hanzas iela	300	20	6000	30	180000
Sporta iela	400	20	8000	30	240000
Vesetas iela	500	20	10000	30	300000
Jāņa Daliņa iela	225	20	4500	30	135000
Zirņu iela	250	20	5000	30	150000
Kopā labiekārtošana esošajās ielās					3585000
11. Bērnu dārzu būvniecība			5400	700	3780000
12. Lokālplānojuma izveide					100000
Kopā izmaksas					33306975
Projektēšanas, būvuzraudzības, autoruzraudzības izmaksas, projektu vadības izmaksas (15%)					4996046
Kopā izmaksas					38303021

6.2.3. Mežaparks

Izmaksu kopsavilkums	Izmaksas, LVL
Celiņu un dažādu laukumu rekonstrukcija un labiekārtošana daudzveidīgai izmantošanai, ieskaitot aktīvo atpūtu, informatīvās sistēmas izveide	5861375
Piekrastes labiekārtošana, iesk. krasta nostiprināšanu, piestātņu izbūvi, promenādi, peldvietas, skatu torni	722 800
Sezonas apkalpes objekti, tualetes, ieejas mezgla objekti, citas būves	653 650
Bērnu pilsētas izveide	1500000
Autostāvvietu izbūve	347 500
Objektu izbūve bijušās slidotavas teritorijā (pagaidu un pamatizmantošana)	3 829 700
Lielās Dziesmusvētku estrādes rekonstrukcijas tehniskais projekts	1700000
Lielās Dziesmusvētku estrādes rekonstrukcija	8264463
Papildus zaļo stāvvietu, pazemes un daudzstāvu stāvvietu izbūve	1992000
Ieejas mezgla komplekss risinājums	1652893
Daudzfunkcionālā paviljona izbūve	826446
Zaļā teātra rekonstrukcija	751240
Kopā izmaksas bez PVN	28102066,32
PVN 21%	5901434
Kopā izmaksas ar PVN	34003500

6.2.4. Granīta ielas ražošanas teritorija

Pozīcija	Garums	Platums	Platība	Vienības cena	Kopējās izmaksas
1. Inženiertīklu ierīkošana Granīta ielā					
Lietusūdeņu kanalizācija	1500			100	150000
Elektroenerģija	1500			200	300000
Kopā Granīta ielā					450000
2. Krustpils ielas rekonstrukcija					
Asfalta seguma izbūve	2600	23	59800	70	4186000
Apstādījumi	2600	10	26000	30	780000
Ūdensvads	2600			40	104000
Kanalizācija	2600			70	182000
Elektroenerģija	2600			200	520000
Apgaismojums	5200			40	208000
Lietusūdeņu kanalizācija	2600			100	260000
Gāzes apgāde	2600			100	260000
Kopā Krustpils ielā					6500000
3. Maģistrālā iela					
Asfalta seguma izbūve	1800	21	37800	70	2646000
Apstādījumi	1800	10	18000	30	540000
Ūdensvads	1800			40	72000
Kanalizācija	1800			70	126000
Elektroenerģija	1800			200	360000
Apgaismojums	3600			40	144000
Lietusūdeņu kanalizācija	1800			50	90000
Gāzes apgāde	1800			100	180000
Kopā Maģistrālā ielā					4158000
4. Mazās (rajona) ielas					
Asfalta seguma izbūve	6330		84800	70	5936000
Apstādījumi	6330	10	63300	30	1899000
Ūdensvads	6330			40	253200
Kanalizācija	6330			70	443100
Elektroenerģija	6330			200	1266000
Apgaismojums	12660			40	506400
Lietusūdeņu kanalizācija	6330			50	316500
Gāzes apgāde	6330			100	633000
Kopā mazās ielās					11253200
Kopā ielu izbūves izmaksas					22361200
Projektēšanas, būvuzraudzības, autoruzraudzības izmaksas, projektu vadības izmaksas (15%)					3354180
Lokālpārplānojuma izstrāde un rīcības plāna izstrāde trim gadiem					100 000
Kopā izmaksas					25815380

6.2.5. Maskavas foršstate

Pieņemot, ka Maskavas foršstates revitalizācijai un attīstībai piešķirtajai uzmanībai un resursiem jābūt līdzīgam mērogam, ka citām šajā pētījumā apskatītajām teritorijām, apkaimes attīstībā ieguldāmo līdzekļu apjoms vērtējams 25 – 40 milj. LVL apmērā līdz 2030. gadam. Ieguldījumu apjoms un sadalījums jāprecizē izstrādājot apkaimes revitalizācijas programma. Ieguldījumu apjoms un sadalījums noteiks, pieņemot kopējo ieguldījumu 32,5 milj. LVL apmērā.

Izmaksu kopsavilkums	Izmaksas, LVL
Apkaimes revitalizācijas programmas izstrāde	100000
Publiskās ārtelpas rekonstrukcija	8000000
Pieejamo mājokļu izbūve	8200000
Ēku ar kultūrvēsturisko vērtību atjaunošana	16200000
Kopā	32 500 000

6.3. Privātā sektora investīcijas

Pašvaldība veic investīcijas attīstības teritoriju pamata infrastruktūrā (galvenās ielas, inženiertīkli, apstādījumu struktūra), kā arī sociālajā infrastruktūrā. Pašvaldība daļēji sedz ieguldījumus no infrastruktūras nodevas, ko samaksā attīstītāji, veicot teritoriju apbūvi. Privātais sektors veic ieguldījumus kvartālu ietvaros (ārpus sarkanajām līnijām) – ēkas, būves, iekšējie un ārējie inženiertīkli, piebraucami ceļus, labiekārtošana. Privātais sektors, pašvaldības līdzekļu neesamības investīcijām gadījumā, var arī izbūvēt vietējās ielas un to infrastruktūru, vēlāk saņemot atlaidi no infrastruktūras nodevas.

Potenciālajās attīstības teritorijās privātā sektora investīcijas ir jāveic šādos objektos:

Zinātnes un izglītības centrs

- Dzīvojamo ēku būvniecība un teritorijas labiekārtošana
- Darījumu ēku būvniecība un teritorijas labiekārtošana
- Viesnīcu būvniecība un teritorijas labiekārtošana
- Kultūras, sporta objektu būvniecība un teritorijas labiekārtošana

Skanste

- Dzīvojamo ēku būvniecība un teritorijas labiekārtošana
- Darījumu ēku būvniecība un teritorijas labiekārtošana
- Viesnīcu būvniecība un teritorijas labiekārtošana
- Kultūras, sporta objektu būvniecība un teritorijas labiekārtošana
- Apkaimes iekšējo ielu būvniecība

Granīta iela

- Industriālo un loģistikas parku būvniecība
- Ražošanas ēku būvniecība
- Darījumu ēku būvniecība

Mežaparks

- Rekreācijas komercobjektu būvniecība
- Sabiedriskās ēdināšanas un tirdzniecības objektu būvniecība

Maskavas iela

- Ēku renovācija/rekonstrukcija
- Jaunu dzīvojamo, darījumu un tirdzniecības ēku būvniecība

Centrs

- Ēku renovācija/rekonstrukcija
- Jaunu dzīvojamo, darījumu un tirdzniecības ēku būvniecība.

7. IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN AVOTI

1. Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam (aktualizēta 2010.gadā). Rīgas dome, 2010. Pieejams: http://rdpad.lv/uploads/rpap/attistibas_strategija_02.06.2010.pdf
2. Rīgas attīstības programma 2010.-2013.gadam, 1. un 2. daļa (aktualizēta 2010.gadā). Rīgas dome, 2010. Pieejams: <http://rdpad.lv/rpap/>
3. Rīgas teritorijas plānojums 2006.– 2018.gadam ar grozījumiem (18.09.2009.), galīgā redakcija. Rīgas dome, 2009. Pieejams: http://www.rdpad.lv/rpap/rpap_ar_grozijumiem/
4. Rīgas pilsētas degradēto objektu un teritoriju revitalizācijas programma. Nozares attīstības programma, atbilstoši Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025.gadam. RDPAD, 2009. Pieejams: http://www.sus.lv/files/Degradeto_teritoriju_revitaliz_pr.pdf
5. Vadlīniju izstrāde Rīgas pilsētas inženierinfrastruktūras turpmākajai attīstībai. SIA „Aqua-Brambis, 2009. Rīga.
6. Obligātie, spēkā esošie un uzsāktie detālplānojumi. RDPAD, detālplānojumu meklētājs. Pieejams: http://www.rdpad.lv/detalplanojumi_tabula/
7. Rīgas pilsētas arhitekta kolēģija, sēžu un protokolu lēmumi. Pieejams: http://www.pilsetasarhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=13&Itemid=24
8. Ilgvars Francis, Rīgas teritorijas funkcionālās struktūras transformācija. Promocijas darbs, LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, 2004. Rīga
9. Rīgas ekonomikas nozaru izvērtējums pilsētas konkurētspējas paaugstināšanai. SIA „Baltijas konsultācijas”. 2010. Rīga.
10. Ben Hamilton-Baillie, „Shared Space: Reconciling People, Places and Traffic”. Built environment vol.34 no2, 2008. Pieejams: <http://velobuc.free.fr/download/BuiltEnvironment2008.pdf>;
11. Detālplānojums Rīgā, Torņakalna administratīvajam centram, 1. Sējums. SIA „Metrum”, 2009. Rīga.
12. Hok-Lin Leung (2004), „Land Use planning made plane”, second edition. Toronto University Press.
13. Berke, Godschalk et al. (2006), „Urban Land use planning”. University of Illinois press.
14. <http://www.apkaimes.lv>
15. Skanstes apkaimes arhitektoniski telpiskās struktūras attīstības koncepcija. SIA „Grupa93”, 2011.g. Rīga.

16. Katrīna Kukaine, Rīgas pilsētas apbūves aizsardzības zonas „Maskavas priekšpilsēta” revitalizācija un kultūtas mantojuma nozīme. Maģistra darbs, LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, 2011. Rīga.;
17. Degradēto objektu datu bāze, 2010. Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta dati;
18. Rīgas un Pierīgas Mobilitātes plāns. Gala ziņojums. Latvijas Republikas Satiksmes ministrija. 2010.
19. „Vēl nav skaidrs - uz lidostu «Rīga» brauksim ar tramvaju vai vilcienu”. LETA. Pieejams: <http://www.apollo.lv/zinas/vel-nav-skaidrs-uz-lidostu-riga-brauksim-ar-tramvaju-vai-vilcienu/480587>.

8. PIELIKUMI

1. PIELIKUMS Ekspertu diskusiju protokols. Diskusija 02.07.12. *Word*
2. PIELIKUMS Ekspertu diskusiju protokols. Diskusija 17.07.12. *Word*
3. PIELIKUMS Obligāto detālplānojumu saraksts. *Word*
4. PIELIKUMS Izstrādes stadijā esošo detālplānojumu saraksts, 03.08.2012. *Word*
5. PIELIKUMS Spēkā esošo detālplānojumu saraksts, 03.08.2012. *Word*
6. PIELIKUMS Publiskās apspriešanas objektu saraksts, no 2005. gada 03.08.17. *Excel*
7. PIELIKUMS Arhitektu kolēģijā apspriestie objekti, no 2008.gada 03.08.17. *Excel*
8. PIELIKUMS Sākotnējās atlases teritorijas. Saraksts, A3 formātā. *Excel*
9. PIELIKUMS 30 atlasītās teritorijas balstoties uz kritērijiem. Saraksts, A3 formātā. *Excel*
10. PIELIKUMS Kartoshēmu saraksts. *Word*